

Kandidatspeciale

Janus Clausen

”- vi ses i Teen Club’en”

Gladsaxe Teen Club mellem
velfærdsstat og ungdomsoprør, 1965-1969

Vejleder: Niklas Olsen

Afleveret den: 15. februar 2012

INTRODUKTION: PROBLEMSTILLING, TEORETISK UDGANGSPUNKT OG FORSKNINGSTRADITION.....	5
INDLEDNING.....	5
PROBLEMSTILLING OG OPBYGNING.....	6
TEORETISK UDGANGSPUNKT.....	7
KILDEMATERIALE.....	10
<i>Gladsaxe Teen Club</i>	10
<i>Brøndby Pop-Club</i>	11
FORSKNINGSTRADITION OG BAGGRUND.....	12
<i>Velfærdsstaten, Gladsaxe og Brøndby Kommuner</i>	12
<i>Ungdomskultur og rockmusik</i>	15
<i>Opsamling</i>	19
DEL 1: GLADSAXE TEEN CLUBS ORGANISERING OG RELATION TIL GLADSAXE KOMMUNE.....	20
GLADSAXE TEEN CLUB: "ÉT SAMLENDE ORGAN".....	20
ÉN SAMLET KLUB: "FØRST PUBLIKUM DERNÆST PULJEN".....	22
UNGDOMSUDVALG OG UNGDOMSKONSULENT.....	24
1965/66: LANDETS STØRSTE POPKLUB.....	25
1966/67: NYE VEDTÆGTER.....	26
AKTIVITETER OG INITIATIVER.....	27
"KOMMUNALE" POPKLUBBER OG POP-STOP I FOLKETINGET.....	28
DISCOTEQUE OG KONCERTSAL.....	30
1968/69: MODGANG.....	31
1969: LÆDERJAKKER OG LUKNING.....	32
MUDDERKAST OG UENIGHEDER.....	33
TIDEN EFTER 1969.....	34
OPSAMLING.....	35
ANALYSE AF BRØNDBY POP-CLUBS ORGANISATION OG KOMMUNALE RELATIONER.....	36
1966: STARTEN.....	36
POLITISK STØTTE OG MODSTAND.....	37
RELATION TIL KOMMUNALBESTYRELSEN.....	38
ET ØKONOMISK ELLER MUSIKALSK FORMÅL.....	39

INITIATIV	40
1969/70: KRISETIDER.....	41
1970: BRØNDBY POPPEN LUKKER.....	43
OPSAMLING.....	44
SAMMENFATNING AF ANALYSENS 1. DEL.....	44
DEL 2: GLADSAXE TEEN CLUBS IDENTITETSMÆSSIGE SÆRTRÆK.....	46
MEDLEMMERNES DEMOGRAFI	46
<i>Geografi</i>	46
<i>"Børnehaven lukker"</i>	47
PROFIL: "- VI SES I TEEN CLUB'EN"	48
UDSMYKNING OG STEMNING	49
KOMMERCIELLE RELATIONER.....	50
PÅKLÆDNING OG MODE.....	52
BOX 45	54
FANS OG DANS	56
MUSIKKEN: FRA PIGTRÅD TIL BEAT	57
NYE UDTRYK	59
ALKOHOL, HASH OG STOFFER.....	60
OPSAMLING.....	62
BRØNDBY POP-CLUBS IDENTITETSMÆSSIGE SÆRTRÆK.....	62
MEDLEMSBLAD OG LOGO	62
MUSIKKEN I BRØNDBY POP-CLUB.....	64
HIPPIE RELATIONER.....	65
OPSAMLING.....	67
SAMMENFATNING AF ANALYSENS 2. DEL.....	68
DEL 3: GLADSAXE TEEN CLUBS POSITIONERING TIL UNGDOMSOPRØRET.....	69
MUSIKKEN OG UNGDOMSOPRØRET	69
HUSHIPPIER, BRØNDBY POP-CLUB OG GLADSAXE TEEN CLUB	71
GLADSAXE TEEN CLUB POSITIONERER SIG	74
BRØNDBY POP-CLUB, SUPERLOVE OG THE CRAZY WORLD OF ARTHUR BROWN.....	76
DRESSCODE I BOX 45.....	78
1968: POSITIONERING	80

"DET SKAL VÆRE NOGET SOCIALT MAND."	81
MUSIKKENS UDVIKLING – FORSKELLE OG LIGHEDER	81
BRØNDBY POP-CLUB I OPPOSITION	83
GLADSAXE TEEN CLUB LUKKER	84
BRØNDBY POP-CLUB EFTER TEEN CLUB	86
GLADSAXE TEEN CLUB OG GLADSAXE BEATFORUM	87
SAMMENFATNING AF ANALYSENS 3. DEL	89
KONKLUSION: GLADSAXE TEEN CLUB SOM KULTURELT FELT	92
GLADSAXE KOMMUNE	92
SMAGSFÆLLESSKABER OG SUBKULTURELLE SÆRTRÆK	93
PERSPEKTIVERING	95
ABSTRACT	96
LITTERATURLISTE	97
UTRYKT KILDEMATERIALE	104
GLADSAXE BYARKIV (LOKALHISTORISK AFDELING)	104
GLADSAXE BYARKIV (KOMMUNEARKIVET)	104
FORSTADSMUSEET	105
DANMARKS ROCKMUSEUM	105
PRIVATE ARKIVER	105
ONLINE	106
MEDLEMSBLADE	106
AVISER OG BLADE	106
BILAG 1: SAMTALE MED HANS-CHR. GELF-LARSEN, 21.11.2012	109
BILAG 2: MAILKORRESPONDANCE MED KIM UTKE	113

Introduktion: Problemstilling, teoretisk udgangspunkt og forskningstradition

Indledning

Efter planen slår Danmarks Rockmuseum i 2014 dørene op for et museum med fokus på rockmusik og ungdomskultur. Omdrejningspunktet vil være, at rock- og popmusik er sociale fænomener, der er med til at forme og definere identiteter for såvel grupper som individer, og at rockmusik er tæt forbundet til de ungdomskulturelle udviklinger, som har fundet sted siden midten af 1950'erne. Et fokusområde bliver rockens mødesteder, hvor musikken bliver formidlet og ungdomskulturer skabes og udvikles.¹ Dette speciale har til formål at bidrage til dette arbejde ved en analyse af *Gladsaxe Teen Club*, dens musikalske og kulturelle grundlag og dens funktion som mødested for unge. For at belyse klubbens særtræk sammenlignes den med *Brøndby Pop-Club*.

Perioden fra ca. 1956 til 1973 betegnes som velfærdsstatens guldalder.² Den er bl.a. kendetegnet ved mærkbare sociale og økonomiske forbedringer og en stadig voksende stat, der søgte at støtte udviklingen. De københavnske forstæder udviklede sig med raket fart: Her kunne de mange få råd til egen bolig i et af de nye villakvarterer, rækkehuse eller markante højhuse. Nye industrikvarterer skød på og der kom nye institutioner, til de børn og unge, der som de første generationer efter besættelsen, voksede op i forstæderne; ofte med både far og mor på arbejdsmarkedet.

Bedre levevilkår, længere uddannelse og større økonomisk råderum for forældrene gav de unge i 50'erne og 60'erne mere fritid. I 60'erne blev pigtrådmusikken mange unges samlingspunkt; antallet af pop- og teen-baller og salget af single- og lp-plader voksede støt.³ I Gladsaxe samledes i 1965 en række popklubber i Gladsaxe Teen Club, der trak unge fra hele

---

¹ Danmarks Rockmuseum (2011): *Danmarks Rockmuseum - forskning, indsamling, formidling og samarbejder*. Internt udstillingskoncept, udkast, 15.6.2011.

² Se f.eks. Christiansen, Niels Finn og Petersen, Klaus (2004): "Velfærd med vilje - men hvis?" i Ploug, Niels, Henriksen, Ingrid og Kærgård, Niels (red.): *Den danske velfærdsstats historie*. København: Socialforskningsinstituttet. s. 143-44. Petersen, Jørn Henrik og Klaus Petersen (2005): "Indledning" i Petersen, Jørn Henrik og Klaus Petersen (red.): *13 reformer af den danske velfærdsstat*. Odense: Syddansk Universitetsforlag. s. 10-13. Viby Mogensen, Gunnar (2010): *Det danske velfærdssamfunds historie. Tiden efter 1970. Bind 1*. København: Gyldendal. s. 74-75.

³ Bengtson, Henrik A. (2002): *En rød el-guitar med vibrator. Musik og ungdomskultur i Nordsjælland 1960-70*. Frederiksborg: Frederiksborg Amts Historiske Samfund. s. 13-24 og 51-57.

Storkøbenhavn til bal lørdag aften. Klubben blev drevet af unge på frivilligt basis, var alkoholfri og blev snart landets største. Kommunen stillede lokaler til rådighed mod, at de unge lod kommunen få indsigt i klubbens økonomi og aktiviteter.

I Brøndby blev der skabt en klub efter samme model: En popklub med musik og ordnede forhold på en af kommunens folkeskoler. Trods ligheder, så skulle de to popklubber dog blive væsens forskellige.

I 1970 lukkede Brøndby Pop-Club. Inden da havde Teen Club ligget død i næsten et år. Noget var sket. Tiderne var skiftet. Ungdomskulturen og musikken havde undergået en forandring.

Problemstilling og opbygning

Specialet vil med udgangspunkt i Gladsaxe Teen Club (1965-69) fokusere på en kommunalt støttet popklubs virke som mødested for ungdommen i Gladsaxe Kommune. Ved at vægte klubbens funktion som mødested for de unge lige så højt som funktionen som spillested, åbnes op for et bredere indblik i klubbens virke. Ambitionen for undersøgelsen er således at give en bred fremstilling af Gladsaxe Teen Clubs liv og de udviklinger klubben undergik i perioden. For at tydeliggøre klubbens særegenheder, vil specialet også belyse Brøndby Pop-Club (1966-70), der i kortere form analyseres, positioneres og relateres til klubben i Gladsaxe.

Analysen er delt op i tre afsnit, der 1) undersøger klubbernes organisering, forhold til kommuner og generelle udvikling, 2) redegør og analyserer klubbernes aktiviteter, medlemmer og selviscenesættelser, og 3) positionerer og diskuterer klubbernes relationer til hinanden og ungdomsoprøret, samt placerer Gladsaxe Teen Club i tidens kulturkamp.

Sigtet er at placere Gladsaxe Teen Club i krydsfeltet mellem velfærdsstat og ungdomskultur, samt at belyse klubbens identitetsmæssige særtræk og selvforståelse. De centrale spørgsmål for analysen lyder: Hvilken ungdomspolitisk rolle fik klubbens opståen, eksistens og lukning i kommunen? *Hvem* henvendte klubben sig til, *hvordan* og *hvorfor* henvendte klubben sig til dem, og *hvad* betød klubbens definition af en målgruppe for klubbens arbejde? Hvilken profil tegnede klubben af sig selv? Og hvordan placerede klubben sig i forhold til kommunen og den modkultur, som tidens ungdomsoprør repræsenterede?

I de to første afsnit gennemgås Teen Club detaljeret inden Brøndby Pop-Club mere generelt beskrives. I den tredje del af analysen vil de to klubber blive relateret til hinanden for at beskrive deres positioner i forhold til ungdomsoprøret. Hvert afsnit afsluttes med et

konkluderende og perspektiverende afsnit om klubbernes fællestræk og forskelle. Disse komparative træk udgør grundlaget for fremstillingens konklusioner.

Ungdomsoprøret såvel som rockmusikken i denne periode er blevet fremstillet som en forfaldshistorie: Fra nye håb og drømme i 1967 med flower power og love-ins, over en øget politisering af oprøret og en stadig mere eksperimenterende musik, til desillusionen i starten af 1970'erne efter Thy-lejrens skuffende resultater, rockscenes stilstand og forøgede kommercialisering.⁴ Spørgsmålet er, om samme forfaldshistorie gør sig gældende i Gladsaxe og/eller Brøndby? Som specialets afslutning bruges forfaldshistorien til, at beskrive klubberne som erindringssteder.

Inden disse spørgsmål besvares, introduceres specialets teoretiske udgangspunkt og kildemateriale.

Teoretisk udgangspunkt

Analysen tager udgangspunkt i en kulturanalyse inspireret af den franske sociolog Pierre Bourdieu. Bourdieu beskæftigede sig igennem den sidste halvdel af 1900-tallet med, hvordan social ulighed reproduceres via magtrelationer. I den proces kortlagde han bl.a., hvordan individer definerer sig selv i forhold til andre individer og grupper via kulturelle felter. I det følgende redegøres kort for, hvordan disse felter ifølge Bourdieu opstår og fungerer, og der gives eksempler på, hvordan Bourdieus teori er blevet benyttet i en dansk rockhistorisk kontekst.⁵ Endelig vil afsnittet introducere, hvordan specialet trækker på Bourdieus terminologi og teori om de kulturelle felter.

Bourdieu introducerede i sit arbejde idéen om et ikke-fysisk eksisterende sted, omtalt som "sociale rum"; eller mere bredt som "felter".⁶ Disse sociale rum er ifølge Bourdieu steder, hvor en række "agents" udfoldelse organiseres. Agenter er punkter, eller individer, sammensat af

---

⁴ Disse træk er stærkest i Ekman Jørgensen, Thomas og Steven L.B. Jensen (2008): *1968 – og det der fulgte*. København: Gyldendal. 2008. Ellegaard, Lasse (1975): *Dansk Rockmusik*. København: Informations Forlag. 1975. Piil, Beate S. (1981): *Beat på dansk*. Århus: Publimus.

⁵ For en grundig historiografisk, sociologisk sammenstilling af Pierre Bourdieus kultursociologi med bl.a. rocksociologi, se Gudmundsson, Gestur (2004): "Rocksociologi og dansk rockkultur. Mod en teoretisk tilgang via et trespring over angelsaksisk sub- og ungdomskultursociologi, Simon Friths rocksociologi og Pierre Bourdieus kultur sociologi" på <http://rockhistorie.dk/antologi/Gudmundsson.pdf>, set 13. september 2011.

⁶ Udtrykket "sociale rum" er svarende til det i sociologiske sammenhænge ofte brugte udtryk "felt". I dette afsnit benyttes "rum" med Bourdieus egne ord, mens ordet "felt" benyttes fremadrettet i den tradition som introduceres i afsnittet her. Gudmundsson, Gestur (2007): "Rock og pop som kulturelt felt i Danmark 1955-1975". Upubliceret artikel. s. 5.

det, Bourdieu kalder for kulturel- og økonomisk "kapital", dvs. individets økonomiske, kulturelle og dannelsesmæssige baggrund.⁷ Agenterne repræsenterer forskellige grader af kapital, og det er agenternes indbyrdes positionering i det sociale rum, som definerer individets interessesfære, og hvilke forhold individet identificerer sig med. En klasse af agenter er således med til at bestemme, det samlede hele som "habitus" repræsenterer:

*"Habitus er dette generative og samlende princip, der omsætter de indre og relationelle karakteristika i en position til en samlet livsstil, dvs. et samlet sæt af personvalg, valg af goder, valg af praktikker."*⁸

Således er habitus altså udtryk for, hvordan individet afgrænser sig i forhold til andre klasser af agenter og andre individer. Det handler kort sagt om at skille sig ud fra andre.⁹ I dette lys skriver Bourdieu, at selvom det sociale rum er abstrakt, så eksisterer det i praksis:

*"Den position man indtager i det sociale rum, dvs. i den struktur de forskellige kapitalformer – der også er (sociale) våben – fordeler sig ud på, bestemmer hvordan dette rum fremstilles, og hvilke beslutninger der tages for at bevare eller forandre det."*¹⁰

Inspireret af Bourdieus terminologi om kulturel kapital har Lisbeth Ihlemann og Morten Michelsen i artiklen *"Drømmen om at være ét med sig selv og tiden" – Rockmusikken og 1968* (2004) undersøgt, hvordan ungdomsoprørets medlemmer skabte sit eget kulturelle felt. Ihlemann og Michelsen definerer et kulturelt felt således:

*"Et felt opstår gennem en konstellation af praksisser og ideologier fra andre kulturelle og sociale felter, der efterhånden skiller sig ud og langsomt opnår selvstændige konturer."*¹¹

---

⁷ Bourdieu, Pierre (1994): "Socialt rum og symbolsk rum" i Bourdieu, Pierre (1997): *Af praktiske grunde. Omkring teorien om menneskelig handling*. København: Hans Reitzels Forlag. s. 21.

⁸ Ibid. s. 24.

⁹ Ibid. s. 24-25.

¹⁰ Ibid. s. 29.

¹¹ Ihleman, Lisbeth og Morten Michelsen: *"Drømmen om at være ét med sig selv og tiden" – Rockmusikken og 1968* i Bendix Andersen, Morten og Niklas Olsen (red.): *1968 – Dengang og nu*. København: Museum

Således er det en forhandling imellem forskellige aktører, som definerer feltets praksis og derigennem sikrer det kulturelle felt et selvstændigt udtryk; et eget habitus. Forfatterne bruger de kulturelle felter til at udpege nogle oppositionelle tendenser i ungdomsoprørets diskurs om beatmusikken og påpeger herigennem, at de kulturelle felter som skabes og udformes i ungdomsoprøret havde indflydelse på receptionen af musikken i 1970'erne.¹² De kulturelle felter dannede skel: musik for musikkens skyld på den ene side, og musik for politikens skyld på den anden. Fælles for de to oppositionelle felter er dog, at de altid er i opposition til den kommercielle udnyttelse af musikken og ungdomsoprørets udtryk.¹³ Dermed kortlægges de tendenser som formede diskursen om og forståelsen af musikkens udvikling.

Sociologen Gestur Gudmundsson har i artiklen *Rock og pop som kulturelt felt i Danmark 1955-1975* (2007) undersøgt Bourdieus anvendelighed i forhold til det, at kortlægge musikalske og kulturelle forandringer.¹⁴ Gudmundsson åbner de særegne felter rock og pop op mod generelle samfundsmæssige forandringer, som f.eks. forøgede muligheder for social mobilitet og sætter dermed en bredere ramme omkring de kulturelle felter, som defineres i perioden.¹⁵ Felterne er altså ikke kun præget af en indre dynamik i én gruppe, som Ihlemann og Michelsen viser angående ungdomsoprørets 68-diskurs, men også på ydre dynamikker, der er med til at definere habitus' udvikling over tid.¹⁶ Gudmundsson skaber derigennem en bredere syntese om, hvordan felter defineres og udvikles.

Den engelske sociolog Sarah Thornton har i sit arbejde med klubkulturer i 1990'erne brugt Bourdieus teorier om kulturel kapital til at forstå klubbers rolle i formidlingen af subkulturelle fællesskaber. Hun påpeger bl.a. at selvom klubber udgjorde socialiserende rammer for smagsfællesskaber ("taste cultures"), så blev der også defineret hierarkier og forskellige grader af "hipness" blandt klubberne. Denne hierarkisering af smagsfællesskaber medierer og definerer derfor, hvordan klubscenen forhandler sit felt, hvormed nogle særligt hippe klubber og personer via deres hipness, transformerer subkulturen ved at ligge afstand

---

Tusculanums Forlag. s. 118. Artiklen trækker på Michelsens bidrag til Lindberg, Ulf, Gestur Gudmundsson, Morten Michelsen og Hans Weisethaunet (2000): *Amusers, Bruisers & Cool-Headed Cruisers The Fields of Anglo-Saxon and Nordic Rock Criticism*. Århus: University of Århus.

¹² Ihlemann og Michelsen (2004) s. 120-23.

¹³ Ibid. s. 123.

¹⁴ Gudmundsson (2007) s. 5.

¹⁵ Ibid. s. 19-26.

¹⁶ Ibid. s. 37-38.

til dem med en lav grad af hipness.¹⁷ Thornton peger således på, at måden hvorpå musik- og klubkulturer medieres og italesættes er afgørende for klubbernes positioneringer i feltet og i relation til andre klubber.

Bourdieu's forståelse af kulturelle felter er altså et redskab til at forstå musikkens forskelligartede positioner og udviklinger, både internt, subkulturelt og i en bredere social kontekst. Specialet vil i analysens konklusioner trække på idéen om, at via identificering af kulturelle felter og forhandlingen af disse kan vi forstå, træk af den reproduktion af identitet, habitus, som udvikles i klubberne med henblik på at bevare egne særtræk, positioner og identiteter. Specialet vil desuden trække på terminologien om kulturelle felter og habitus for at strukturere diskussionen om klubbernes funktioner og positioner, og med henblik på at markere kulturelle forskelle imellem klubberne og kommunerne.

Kildemateriale

Specialet anvender forskellige typer kildemateriale, primært i form af tekstlige levn som f.eks. medlemsblade og regnskaber, men også på fotos fra klubberne. For supplerer med kilder der ikke kommer fra klubbens egen hånd er en del af dagspressens skrivelser og tidens musikblade som f.eks. *Superlove*, *Wheel*, *Børge* og *Nyt Børge* benyttet som kildemateriale. Sidstnævnte hjælper til, at identificerer forskellige positioner omkring klubberne. I det efterfølgende afsnit introduceres kort kildematerialet, sammen med en kort introduktion til historieskrivningen om klubberne.

Gladsaxe Teen Club

Det anvendte kildemateriale med relation til Gladsaxe Teen Club kommer primært fra Gladsaxe Byarkiv og Hans-Chr. Gelf-Larsens privatarkiv, hvis materiale repræsenterer forskellige aspekter af klubbens virke. Materialet omfatter bl.a. korrespondancer med kommune, orkestre, medlemmer, sponsorer og andre interessenter, vedtægter og regnskaber. Det omfangsrige materiale giver således et bredt indblik i klubbens udvikling, organisation og relationer over tid. Klubbens medlemsblad *Teen Club Nyt* er en central kilde i undersøgelsen af klubbens selvforståelse og aktiviteter.

---

¹⁷ Thornton, Sarah (1995): *Club Cultures. Music, Media and Subcultural Capital*. Cambridge: Polity Press. s. 3-14.

Det er værd at bemærke, at Eva Molin og Charlotte Voss' fremstilling af Teen Clubs historie i *Med ungdommen til bal. Pop og rock i Gladsaxe* (2002)¹⁸ i høj grad er baseret på interviews, foretaget til formålet, der findes i byarkivet. Dele af fremstillingens tekst er derudover tæt på identisk med den tekst, der findes hos den tidligere Teen Club-frivillige Kim Utke på www.teenclubs.dk.¹⁹ For den del af fremstillingen, som omhandler Teen Clubs efterfølger, Gladsaxe Beatforum, er det ligeledes værd at bemærke, at den følger en nedgangsfortælling svarende til den, der findes hos Lasse Ellegaards interview med Beatforums Peter Nielsen i bogen *Dansk rockmusik* (1975).²⁰

Dermed er Voss og Molins fremstilling stærkt præget af centrale personers fortælling om klubberne. I specialet er det derfor tilstræbt at gå mere kritisk og selvstændigt til kilderne, selvom der langt hen ad vejen er trukket på det samme kildemateriale. Specialet søger således ikke at genfortolke klubbens historie, men snarere at underbygge historien via et bredere kildemateriale og et bredere samfundsmæssigt, musikalsk og ungdomskulturelt perspektiv.

Brøndby Pop-Club

I relation til Brøndby Pop-Club trækkes der på arkivmateriale fra Forstadsmuseet. Omfanget af materiale fra selve klubbens drift er ikke så omfangsrigt, som det er tilfældet med klubberne i Gladsaxe, om end klubbens regnskabsbog fra perioden 7. september 1968 til det sidste bal den 24. april 1970 udgør et vigtigt indblik i klubbens udvikling over tid. Også her er klubbladene *Brøndby Pop-Club* og *Tordenskjold* centrale, selv om de var knap så omfangsrige som Teen Club Nyt.

Klubbens historie er fortalt af forfatter og tegner Peder Bundgaard i *Lykkens Pamfil* (1998), og af Forstadsmuseet (*Brøndby Pop Club*, udateret) med udgangspunkt i museets arkivmateriale. De to fremstillinger adskiller sig ved Bundgaards begejstrede syn på klubbens musikprofil, men også ved et manglende fokus på klubbens problemer, mens Forstadsmuseet i højere grad giver en bred fremstilling af Brøndby Pop-Club som et vægtigt initiativ for

---

¹⁸ Voss, Charlotte og Eva Molin (2007): *Med ungdommen til bal – rock og pop i Gladsaxe*. Gladsaxe: Gladsaxe Kommune. Fremstillingen er en udvidet, bearbejdet udgave af Voss, Charlotte (2006): "Pop og rock i Gladsaxe", i *Årbog 2006*. Gladsaxe: Historisk-topografisk Selskab for Gladsaxe Kommune.

¹⁹ F.eks. skriver Voss og Molin (2007) s. 26: "Sidst i 1968 begyndte publikumsantallet i Teen Club så småt at dale. En årsag var bl.a., at musikmiljøet generelt forandrede sig på dette tidspunkt." Utke skriver på <http://www.teenclubs.dk/Historie5Endeligt.html>: "Sidst i 1968 begynder publikumstallet så småt at dale bl.a. fordi musikmiljøet generelt forandrede sig på dette tidspunkt." Et manuskript tilnærmelsesvis identisk med det online, af Utke dateret januar 2005, findes i Gladsaxe Byarkiv: 78.907, Gladsaxe Beatforum (herfra "*Glad.By. 78.907, BF*").

²⁰ Ellegaard (1975) s. 28-33.

ungdommen i Brøndbyerne, ligesom klubbens problemer med narkotika og lukning beskrives.²¹ Bundgaards fremstilling om Brøndby Pop-Club er, som vi skal se i historiografi-afsnittet, præget af Bundgaards egen deltagelse i tidens musikmiljø. Det er påfaldende, at der hos Bundgaard ingen slutning er på historien om Brøndby Pop-Club, især da klubben i 2002 selv formidlede sin historie ved, at genoptrykke Bundgaards fremstilling. Samtidig skrev klubbens tidligere leder Hans Otto Bisgaard, at klubben lukkede pga. problemer med at skaffe de bedste kunstnere pga. høje priser og problemer med, at holde gejsten oppe i bestyrelsen.²² Forstadsmuseet beskriver lukningen som resultatet af et økonomisk kollaps, efter at politiet havde foretaget en række narkotika-razziaer i klubben.²³

Den negative forklaring på klubbens lukning er forsvundet fra Bundgaard og Bisgaards erindring. Dermed tydeliggøres ophavssituationens betydning for historieskrivningen om Brøndby Pop-Club. Specialet vil for begge klubbers vedkommende søge at gøre op med den ensidigt positive fortælling, drevet af klubbernes egne deltagere ved at se klubbernes udviklinger i et bredere historisk perspektiv.

Forskningstradition og baggrund

I det følgende afsnit introduceres nogle tendenser i forskningen af Gladsaxe og Brøndby kommuner, velfærdsstatens udvikling, samt i dansk rockhistorie og studiet af ungdomskultur. Gennem denne introduktion til overordnede tendenser i historieskrivningen vil afsnittet afslutningsvis beskrive, hvordan specialet trækker på konklusioner og tendenser i forskningstraditionen.

Velfærdsstaten, Gladsaxe og Brøndby Kommuner

Et afgørende fællestræk for historieskrivningen om Gladsaxe og Brøndby kommuners udvikling i det 20. århundrede er udviklingen fra landsby og småsamfund til højhuse og forstad. For Brøndbys vedkommende er litteraturen, der enten er skrevet eller redigeret af arkivar Henning Sørensen, præget af kommunens traditionelle opdeling imellem Brøndbyøster, Brøndbyvester og Brøndby Strand, samlet kaldet Brøndbyerne, hvorfor den

---

²¹ Bundgaard, Peder (1998): *Lykkens Pamfil – dansk rock i 60'erne*. København: Borgen. Forstadsmuseet (udateret): "Brøndby Pop Club" på <http://www.forstadsmuseet.dk/Default.aspx?ID=2578> (set 5. september 2011).

²² Bisgaard, Hans Otto (2002): *Historien om Brøndby Pop Club 6. april 2002*. Brøndby: Brøndby Kommune. Uden sidetal.

²³ Forstadsmuseet (udateret).

brede udviklingshistorie er fortalt med lokale udgangspunkter og med vægt på de strukturelle forandringer og udviklinger, som byerne har gennemgået i det 20. århundrede.²⁴ Sørensen har påpeget, at den voldsomme vækst i indbyggertal (fra ca. 5000 i 1950 til 25.000 i 1964; Gladsaxe Kommune voksede fra 40.303 i 1950 til 71.302 i 1965²⁵) betød en helt ny proces i skabelsen af identitet: de fleste borgere var tilflyttere og trak derfor på forskellige udgangspunkter, og det at skabe en ny by og kommune har været centralt i processen. Tilflytterne bidrog ifølge Sørensen, selv til udviklingen og skabte dermed forstadens liv og identitet.²⁶

Fokus er derimod sjældent på den politiske udvikling, herunder kommunens interne (u)enigheder. Det er til gengæld tilfældet i historieskrivningen om Gladsaxe Kommune, fx i "Gladsaxebogen", som udkom i 1979 og 1990, og hvori den politiske udvikling er fortalt tematisk.²⁷ Men det er historikerne Karen Juul Sørensen og Per Bojes *Fra klondyke til moderne velfærdskommune – Gladsaxes politiske historie 1900-2000* (2001), der mest omfattende har beskrevet kommunens forandringer.²⁸ Med deres politiske optik er Juul Sørensen og Bojes fokus på de beslutninger, som har defineret kommunen, men også på de strukturelle forandringer, som har præget Danmark og Storkøbenhavn i perioden. I dette komplekse spil af forandringer peger Juul Sørensen og Boje på, at netop Gladsaxe har formået at være: "[...] en forgangskommune med hensyn til at udvide grænserne for kommunale aktiviteter. Troen på kollektive løsninger var fremherskende."²⁹

Juul Sørensen og Boje peger desuden på, at den stigende mængde af kommunale opgaver ikke har været uønsket af den borgerlige opposition, men at udfordringerne og uenighederne

---

²⁴ Tverskov, Kim og Henning Sørensen (2000): *Fra fiskerleje til højhus – historien om Brøndby Strand*. Brøndby: Brøndby Lokalarkiv; Sørensen, Henning (2002): *Brøndbyvester – historien om en landsby der voksede*. Brøndby: Brøndby Lokalarkiv; Meta Sørensen, Nina (2005): *Vesterled – Brøndbys vilde vesten*. Brøndby: Brøndby Lokalarkiv; Sørensen, Henning (2006): *Fæstebønder og fingerplan – historien om Brøndbyøster*. Brøndby: Brøndby Lokalarkiv.

²⁵ Juul Sørensen, Karen og Per Boje (2001): *Fra klondyke til moderne velfærdskommune. Gladsaxes politiske historie 1900-2000*. Gladsaxe: Gladsaxe Kommune. s. 255.

²⁶ Sørensen, Henning (2001): *Da vi kom til Brøndby – historier om at flytte til en forstad*. Brøndby: Brøndby Lokalarkiv. S. 95-102.

²⁷ En konservativ, partipolitisk vinklet historie om Brøndbyernes findes hos Petersen, Jens A. (1968): *Fra landsbyer til bysamfund. Bidrag til Brøndbyernes kommunes politiske historie*. Brøndby: Brøndbyernes Konservative Vælgerforening. Lebech, Mogens (1979): *Gladsaxebogen II: Gladsaxe kommunes historie fra 1900 til 1941*. Gladsaxe: Historisk-Topografisk Selskab for Gladsaxe Kommune. Fels, Ebbe (red.) (1991): *Gladsaxebogen III*. Gladsaxe: Historisk-Topografisk Selskab for Gladsaxe Kommune.

²⁸ Journalisten Asger Liebsts fremstilling af Gladsaxe i det 20. århundrede er måske nok underholdende, men ikke tilstrækkelig empirisk funderet til, at den kan beskrives som andet end et historiografisk komma i Gladsaxes historie. Liebst, Asger (2006): *Drømmen om Gladsaxe. Forstaden der forandrede Danmark*. København; Gyldendal.

²⁹ Juul Sørensen og Boje (2001) s. 247.

har vedrørt, hvor meget kommunen skulle blande sig i privatlivet, herunder hvor langt kommunen skulle gå for at opfylde sine forpligtelser i forhold til staten.³⁰ Det perspektiv findes også i antologien *Den danske velfærdsstats historie 1950-2000* (2004). Her påpeges det, at den moderne velfærdsstat er skabt af brede kompromisser, bl.a. fordi Socialdemokratiet efter 1945 formulerede en bred velfærdsstat, der ikke kun rummede sociale reformer, men også satte fokus på uddannelse, bolig og kultur som en del af den gode socialdemokratiske fremtid. Fra borgerlig side mødte det modstand pga. visionerne om en stadig mere aktiv stats indblanding i privatlivet.³¹ Men oftest har det været sådan, at Socialdemokratiet, med De Radikale, søgte en bred opbakning til velfærdsreformer, hvilket betød, at også de borgerlige partier i sidste ende stemte for udvikling af velfærdsstaten.³² Gladsaxe som velfærds Kommune er altså, som velfærdsstaten selv, et produkt af kompromisser.

Velfærdsstatens udvikling er i de seneste års brede fremstillinger primært beskrevet som et projekt, der handler om social sikring.³³ I den forbindelse ses kultur- og fritidspolitik sjældent som en del af velfærdsstatens sociale sikkerhedsnet, selvom den nok forstås som en del af velfærdsstatens udvikling.³⁴ Mia Fihl Jensen har ellers påpeget, at en væsentlig grund til Kulturministeriets oprettelse i 1961 var, at Socialdemokratiet mente, at det økonomiske og sociale sikkerhedsnet var så godt, at det nu handlede om at sikre borgernes "åndelige velfærd" hvilket bl.a. skulle ske via en aktiv kulturformidlende politik.³⁵ Juul Sørensen og Boje skriver om Gladsaxe Kommune, at borgmester Erhard Jacobsen (A) netop var fortalere for at investere i kulturlivet for, at udligne kulturkløften mellem rig og fattig.³⁶

Et rigt og aktivt kulturliv skulle således forhindre et socialt ulige samfund, både lokalt og nationalt. Men det betød også en kulturkamp i forlængelse af debatten om statens stadig større indgreb i privatlivet. Tidens kulturkløft blev italesat af rindalismens protester imod, at

---

³⁰ Ibid. s. 243.

³¹ Christiansen og Petersen (2004) s. 145; 150-52.

³² Ibid. (2004) s. 159.

³³ Se f.eks. Christiansen og Petersen (2004), Petersen og Petersen (2005) og Mogensen (2010).

³⁴ Det nye forskningsprojekt *Dansk velfærdshistorie* er et eksempel på, at kulturpolitik er udeladt. "Projektbeskrivelse. Dansk velfærdshistorie. Fra fattigforsørgelse til velfærdsstat. Den danske sociallovgivnings udvikling" på http://static.sdu.dk/mediafiles//Files/Om_SDU/Institutter/Statskundskab/Velfaerd/The_Carlsberg_Project%201.pdf s. 5. Udateret, set 7.9. 2011. Kulturpolitik udelades også i Ploug, Niels, Ingrid Henriksen og Niels Kærgård (red.) (2004): *Den danske velfærdsstats historie*. København: Socialforskningsinstituttet; Petersen, Jørn Henrik og Klaus Petersen (red.) (2005): *13 reformer af den danske velfærdsstat*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

³⁵ Fihl Jeppesen, Mia (2002): *Kulturen, kunsten og kronerne. Kulturpolitik i Danmark 1961-2001*. Ukendt: Akademisk Fokus. s. 27-33. Se også Hyltoft, Ole (2000): *Julius Bomholt. Den poetiske politiker*. København: Bomholtskomiteen. s. 26-33; Jakobsen, Joakim (2011): "Fremadministreret" i *Weekendavisen* nr. 36, 9.9.2011.

³⁶ Juul Sørensen og Boje (2001) s. 176-77; 181-82.

staten støttede en særlig finkultur, som borgerne ikke kunne forstå eller fik glæde af. Den illustrerede også, at der ikke kunne tales om én homogen kultur, men om flere forskellige kulturbegreber.³⁷ Specialet vil således både trække på den brede socialpolitiske velfærdshistoriske fremstilling, men samtidig også placere Teen Club og Brøndby Pop-Club i den kulturkamp der blev udkæmpet i løbet af 1960'erne.

Ungdomskultur og rockmusik

I det følgende afsnit introduceres de i historiografien centrale omdrejningspunkter i skabelsen af en ny rock- og ungdomskultur. Afsnittet viser bl.a. at rockmusikken spillede en central rolle i udviklingen af nye ungdomskulturer.

Generelt må det siges, at historiografien om dansk rockmusik i 1960'erne er kendetegnet ved en fremstilling af musikken, som i direkte opposition til de ældre generationer og det etablerede samfund. Det sidste kommer til udtryk ved at forskningen fremhæver rockens råhed, voldsomhed, vilde dans og forældrenes foragt, mens massekultur i form af amerikanske film og idoler som Elvis Presley skildres som repræsentanter for den stadige påvirkning fra Amerika og en stadig større forbrugskultur hos ungdommen. Således forankres fremstillingerne ofte i rockmusikkens ankomst i sidste halvdel af 50'erne.³⁸

En stor del af fremstillingerne er ligeledes lokalt forankret. Hvornår noget er lokalt er et definitionsspørgsmål, men de fleste danske rockhistoriske fremstillinger tager udgangspunkt i et snævert geografisk område, som f.eks. en by, et amt eller en landsdel. Fremstillingerne kortlægger lokalhistoriske emner, hvor især musikkens udøvere har været i centrum, evt. sammen med de steder hvor musikken udfoldes.³⁹

---

³⁷ Nissen, Henrik S. (2004): *Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie bind 14: Landet blev by*. København: Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S & Politikens Forlag A/S. s. 270-79; Jakobsen (2011).

³⁸ Se f.eks. Andersen, Birgit (1992): *Farlig ungdom – anderumper, strutsjørter og hvad der fulgte*. København: Skoletjenesten/Arbejdersmuseet. Bundgaard (1998) s. 27-36. Bengtsen (2002) s. 25-40. Nowack, Paul (2007): *Da rock'en kom til Djursland. Om ungdomskulturen og de lokale rock- og pigtrådsgrupper fra 1956-1974*. Grenaa: Grenaa Bogtrykkeri. Rørdam Larsen, Charlotte (2008): "Da rocken kom til Århus" i Nielsen, Jørgen (red.): *Rock i Århus. Brudstykker af en musikhistorie*. Århus: Byhistorisk Fond. Marstal, Henrik (2010): "Ved det store, stygge Storkepringvand. Fordanskninger af 1960'ernes amerikanske protestsangskultur" i Rasmussen, Søren Hein og Rasmus Rosenørn (red.): *Amerika i dansk kulturliv 1945-75*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

³⁹ Se f.eks. Blinoff, Boris F. (2000): *Rock på Fyn. Rock and Roll Beat og Pop Pigtrådsgrupperne 1960-70*. Odense: Ergotek Forlag. Bengtsen (2002); Arlund Mogensen, Sten (2003): *Riber rock. Fra jazz til pop, rock og rythm & blues i Sydvestjylland 1960-69*. Nowack, Paul (2004): *Da rock'en kom til Herning. Om de lokale rock- og pigtrådsgrupper i perioden 1960-70*. Herning: Stout. Troelsgaard, Eddie (2010): *Belli, beat og Mælkepop. Da beatmusikken kom til Kolding i 60'erne*, Eget forlag. Gjurup, Thomas (2011a): *HitHouse. Da Frederiksberg var rockens centrum*. Frederiksberg: Bogforlaget Her&Nu. En undtagelse er Nielsen, Jens-Emil (2011): *Pigtrådsmusik. Dansk rock 1960-1966*. Frederiksberg: Bogforlaget Her&Nu.

Således har Charlotte Rørdam Larsen peget på, at musikken først tillægges en geografisk værdi i forbindelse med reception af musikken. Det er, når musikken høres, at lytteren identificerer sig med dens oprindelse og derfor tolkes musikken ikke nødvendigvis som amerikansk, selvom sangen er det. Den tolkes oftest lokalt.⁴⁰ Dermed repræsenterer de lokale rockhistorier også en receptionshistorie, fordi fremstillingerne er så tæt knyttet til et geografisk defineret område. Rørdam Larsen beskriver det, som at musikkens (inter)nationale karakter er til forhandling:

*"Derfor er rockmusikken ikke et københavnsk fænomen, som breder sig til provinsen. Den er en musik, der slår sig ned og får betydning overalt i den lokale kultur. Den giver lokale miljøer nye typer af fællesskaberfaringer, men samtidig er den også grobund for et individuelt udtryk."*⁴¹

Peder Bundgaards *Lykkens Pamfil. Dansk rock i 60'erne* (1998) har, på trods af sin titel, også et udpræget lokalt skær over sig. København er Bundgaards personlige udgangspunkt for fremstillingen, og selvom København har været centrum for megen musikalsk udvikling savnes et bredt nationalt perspektiv, sådan som titlen antyder. Det kendetegner Bundgaards fremstilling, at den trækker på nogle af de diskurser og opfattelser, som er blevet identificeret i forbindelse med ungdomsoprøret. Om musik, penge og Brøndby Pop-Club, skriver Bundgaard således:

*"Men den skinbarlige virkelighed var, at [...] En eller anden smart fyr kunne købe et engelsk band for en billig penge for at booke det ud til flere koncerter i løbet af én weekend i diverse popklubber. Skide værd med de arme musikere, bare det skæppede i kassen. [...] Men i Brøndby var der folk som Hans Otto og Peter. Folk med smag og stil, som forstod at lægge en linie i repertoireet."*⁴²

---

⁴⁰ Rørdam Larsen, Charlotte (2003): "'Først og fremmest er det fordi han er englænder ...' En udeladt dimension i eftertidens opfattelse af rock'n'roll-receptionen i Danmark i tiden 1955-1960" på <http://rockhistorie.dk/antologi/Larsen.pdf>, set 12. september 2011. s. 1-4.

⁴¹ Rørdam Larsen (2008) s. 10.

⁴² Bundgaard (1998) s. 160.

Lisbet Ihlemann og Morten Michelsen har, som tidligere beskrevet, fremhævet ungdomsoprørets fælles opposition imod kommerciel udnyttelse af musikken,⁴³ noget som også historikeren Lars Malm og forfatteren Niels Martinov hver for sig har påpeget.⁴⁴ Denne foragt for kommercialisme, som altså også Bundgaard giver udtryk for i *Lykkens Pamfil*, står i kontrast til den i forskningen almene forståelse af de stadig stærke ungdomskulturelle strømninger i 1960'erne som værende skabt på baggrund af en ny forbrugskultur blandt de unge; de unge blev i tiden forstået og tolket som et godt marked.⁴⁵ Den amerikanske historiker Arthur Marwick har ved at trække på en række sociologiske, markedsorienterede analyser fra årene omkring 1960 peget på forbrug og fritid som drivkraft i udviklingen af ny ungdomskultur:

*"[...] the practices, values, leisure activities, and specialized purchases which they [the teenagers] perceived as setting young people off a separate 'class', or 'caste', or as establishing a distinctive 'teenage world'."*⁴⁶

Hvad angår udviklingen af et særligt rockkulturelt felt, har den engelske sociolog Simon Frith defineret rockmusik som, *"[...]music produced for the simultaneous consumption of a large youthful market."*⁴⁷ Rockmusik er således i sig selv et produkt af et marked, men Frith peger også på, at selvom musikken var målrettet unge og blev et centralt fikspunkt i det at have en ungdomsidentitet, var musikken ofte blot *ét* element i det at skabe en identitet.⁴⁸ Dertil kommer, at musikindustrien udviklede sig sådan, at der produceredes rockmusik til flere forskellige grupper af unge på samme tid. Ved at vælge en særlig musik frem for en

---

⁴³ Ihlemann og Michelsen (2004) s. 121-23; 129.

⁴⁴ Malm, Lars (2009): *Ungdomsoprør og beatmusik - En analyse af relationen mellem ungdomsoprør og beatmusik i Danmark 1967 - 1972*. Speciale, RUC: Institut for kultur og identitet. s. 41-45; Martinov, Niels (2000): *Ungdomsoprøret i Danmark. Et portræt af årene, der rystede musikken, billedkunsten, teatret, litteraturen, filmen og familien*. København: Aschehoug. s. 59-60.

⁴⁵ Se f.eks. Marwick, Arthur (1998): *The Sixties. Cultural Revolution in Britain, France, Italy and the United States, c.1858-c.1974*. New York: Oxford University Press. s. 41-55. Ekman Jørgensen, Thomas (2006): "Utopia and Disillusion: Shattered Hopes of the Copenhagen Counterculture" s. 338-45 og Wicke, Peter (2006): "Music, Dissidence, Revolution, and Commerce: Youth Culture between Mainstream and Subculture" begge i Schildt, Axel og Detlef Siegfried (ed.): *Between Marx and Coca-Cola: Youth Cultures in Changing European Societies, 1960-1980*. New York: Berghan Books. 2006.

⁴⁶ Marwick (1998) s. 45-48, citat s. 43.

⁴⁷ Frith, Simon (1978): *The Sociology of Rock*. London: Constable. s. 14.

⁴⁸ Frith (1978) s. 57.

anden tilbyder rockmusik altså *ét* element i det at definere sin egen identitet.⁴⁹ Det betyder også, at vi ikke kan tale om én homogen ungdomskultur, men må tale om flere forskellige ungdomskulturer.⁵⁰

Et dansk eksempel på dette findes hos historikeren Erik Baisgaard der, via to ungdomsgrupperinger i 1960'ernes Ålborg, identificerer forskellige sociale, subkulturelle markører, bl.a. i forhold til lokale beatklubber. Baisgaard fokuserer på de symbolske og praktiske forskelle, som adskiller grupperinger og spillesteder og placerer dem i opposition ikke bare til hinanden, men også det øvrige samfund. Det sidste kan siges at være med til at definere ungdommen som en samlet ungdomskultur bestående af flere forskellige subkulturer. Baisgaard konkluderer, at selvom f.eks. musikken en gruppe identificerede sig med var en efterligning eller pastiche så var det ubetydeligt, da det sikrede grupperne en egen identitet og dermed konstruerede et eget gruppeudtryk.⁵¹

I forbindelse med ungdomsoprøret er musikken også blevet vægtet højt. Historikerne Thomas Ekman Jørgensen og Steven L.B. Jensens *1968 – og det der fulgte* (2008) har lagt vægt på musikkens samlende funktion, men også understreget den kommercialisme som fandtes i bevægelsen.⁵² Ekman Jørgen og Jensen har således brugt termen "smagsfællesskab", i modsætning til etniske og sociale fællesskaber, om det der samlede de unge i en modkultur, og dermed skabte identitetsmæssige rammer for musik og liv.⁵³ Men også for ungdommen i de københavnske forstæder blev musikken, ifølge de to forfattere, et identitetsmæssigt omdrejningspunkt:

"Ude i forstæderne skulle teenagere skabe en ny måde at være ung på, og her hjalp populærkulturen til at forme en ny identitet. Det hjalp i hvert fald lidt, at Led

---

⁴⁹ Ibid s. 70-71.

⁵⁰ Et eksempel på, at der skrives om ungdomskultur i bestemt form, findes hos Rasmussen, Hanne og Mogens Rüdiger (2003): *Fremskridtets boulevard. Danmarks historie 1957-2001*. København: Columbus. s. 66-67. Her sættes også lighedstegn imellem ungdomskultur og rockmusikkens fremkomst, mens andre ungdomskulturelle tendenser og forandringer i f.eks. uddannelse, film og politik ignoreres.

⁵¹ Baisgaard, Erik (1989): "Klubland – beatgrupper, pigtråd og ungdomskultur i 60'ernes Aalborg" i *Populærmusik. Musikken i historien – Kulturen i musikken*. Den Jyske Historiker nr. 49, 1989. Århus: Aarhus Universitetsforlag. s. 117-30.

⁵² Ekman Jørgensen og Jensen (2008) s. 61-68. Se f.eks. også Villaume, Poul (2005): *Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie Bind 15: Lavvækst og frontdannelse*. København: Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S og Politikens Forlag A/S. s. 59-60; Bengtsen (2002) s. 25-44; Ekman Jørgensen (2006).

⁵³ Ekman Jørgensen og Jensen (2008) s. 51-52.

Zeppelin og Eric Clapton kom forbi og gav koncert i Brøndby Popklub, når nu der skulle ske noget nyt.”⁵⁴

At forme sin egen identitet i en storkøbenhavnsk forstad var altså betinget af, at man havde fritid og penge til rådighed. Ikke nok med at musikken var en identitetsmæssig nødvendighed; dens øgede tilgængelighed var også med til at fastslå dets funktion. De unge købte sig til oplevelser i sin fritid, og den nye musik og kultur blev båret frem af et øget fokus på ungdommen via forskellige medier som radio, tv, plader og magasiner.⁵⁵ Specialet vil lade klubberne stå som det formidlende medie, hvor de unge oplever musikken og er med til at forme og definerer en egen identitet. Specialet vil således tilføje det perspektiv, at musikken fungerede som et samlingspunkt for flere ungdomskulturer, på tværs af smagsfællesskaber.

Opsamling

Specialet tager sit udgangspunkt i musikkens tilgængelighed og rolle som samlingspunkt og vægtig identitetsmarkør for ungdommen, om end det kun var en del af det at forme en identitet. Via terminologien om kulturelle felter vil der blive lagt vægt på, at én homogen ungdomskultur ikke eksisterede, og at de forskellige spillesteder repræsenterede forskellige ungdomskulturer. Specialet vil også trække på den, i forskningen underbelyste, opfattelse af 1960'ernes kulturpolitik som værende et spørgsmål om at udligne social ulighed, og benytte opfattelsen til at placere klubberne i en mere social- og velfærdspolitisk kontekst end det tidligere har været tilfældet. Specialet vil således ikke bare forstå ungdomskultur som forbrugs- og oppositionskultur, og trække på Bourdieu i studiet af rockmusikkens kulturelle felter, men også introducere samspillet mellem velfærds Kommune, ungdomskultur og rockmusik i den danske velfærdsstats guldalder.

---

⁵⁴ Ibid. s. 9. Hverken forfatterens opgivne eller det her benyttede kildemateriale bekræfter, at Eric Clapton skulle have spillet i Brøndby Pop-Club.

⁵⁵ Se f.eks. Nielsen, Elo og Per Reinholdt Nielsen (1997): "Musik, medier og ungdomskultur" i Bruhn Jensen, Klaus (red.): *Dansk mediehistorie bind 3 1960-1995*. København: Forlaget Samleren. s. 61-74. Nørgaard, Henrik (2003): *Pirater i æteren. Radio Mercur og Danmarks Commerciale Radio Dansk reklameradio fra Øresund 1958-62*. Odense: Danmarks Grafiske Museum/Dansk Pressemuseum. s. 230-34; Ihleman og Michelsen (2004) s. 115-16; Wicke (2006) s. 109-126.

Del 1: Gladsaxe Teen Clubs organisering og relation til Gladsaxe Kommune

Analysens første del fokuserer på den organisatoriske og formålmæssige del af Gladsaxe Teen Clubs udvikling over tid. Afsnittet vil undersøge initiativer og tiltag, som relaterede klubben til kommunen fra 1964-69 og således undersøge, hvorfor og hvordan klubben henvendte sig til de unge. Klubbens økonomiske forhold behandles også, da denne kom til at fylde en del i debatten om klubben, bl.a. efter klubben lukkede i 1969. Det påpeges, at forholdet til kommunen var afgørende for klubbens eksistens, men også at klubben var en brik i kommunens politik på ungdomsområdet. Således sætter afsnittet ikke kun fokus på Gladsaxe Teen Clubs struktur, men også på klubbens indpasning i kommunens egen strukturering af tiltag indenfor ungdomsområdet.

Efter kortlægningen af Gladsaxe Teen Clubs organisatoriske udvikling introduceres Brøndby Pop-Club som et perspektiverende alternativ til klubben i Gladsaxe. Sammenligningen viser, at selvom de to klubber havde lighedstræk i bl.a. deres begejstring for musikken og i ønsket om at aktivere ungdommen, var der også forskelle imellem klubberne og deres kommuner. Som afslutning drages en række overordnede konklusioner om klubbernes forskelligheder og ligheder.

Gladsaxe Teen Club: "Ét samlende organ"

Den formentlig første omtale af Gladsaxe Teen Club er i en annonce, bragt i en lokalavis 6. december 1962.⁵⁶ Her inviterede klubben til "*rock- og twistbal i Egegårdsskolens aula*" med *Key-rockers and the Slingtons* til en entrépris på kr. 3,- for medlemmer; kr. 4,- for gæster.⁵⁷ Klubben var drevet af nogle unge i privatregi og var én blandt flere i Gladsaxe, der arrangerede popballer i kommunen.

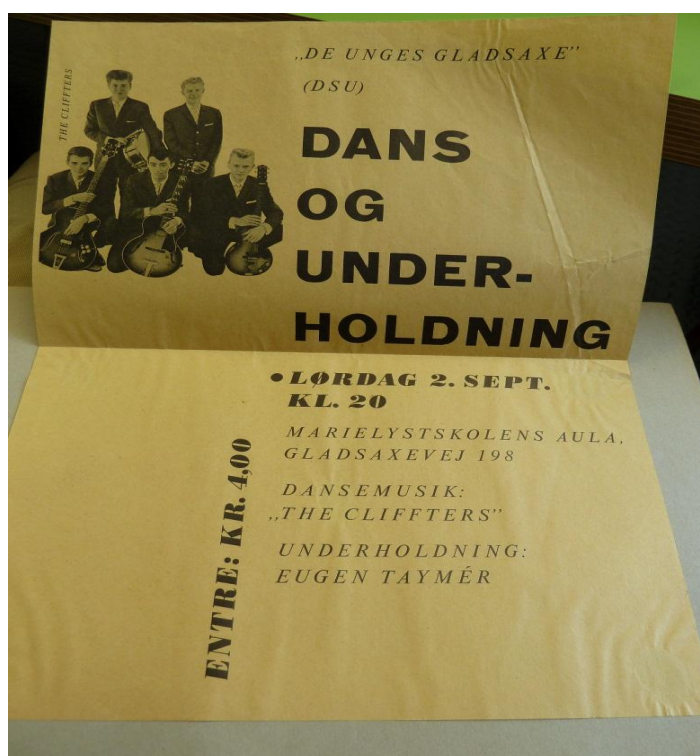
Allerede i 1959 havde den lokale afdeling af D.s.U. startet De Unges Gladsaxe på Marielyst Skole, hvor ca. 800 unge fra Gladsaxe og omegnskommunerne dansede til tonerne af rock-, twist- og pigtrådmusik, fremført af bl.a. *The Cliffeters*, *Otto Brandenburg* og *Kringles Rock Band*.⁵⁸ I 1962 og 1963 arrangerede bl.a. Bagsværd Roklub og Marielyst Skoles elevforening baller, mens Søborg Idrætsforening drev *Søborg Teen-Club*, hvor baller med bl.a. *Niller med*

---

⁵⁶ Det er usikkert hvornår Gladsaxe Teen Club første gang holdt bal, et bud er 17.11.1962. Fritekst til billede fra Teen Club 1962 på <http://gladsaxebilleder.gladsaxe.dk:8080/byarkiv/Site/index.jsp>, set 5.12.2011.

⁵⁷ Annonce i *Folkebladet for Gladsaxe Kommune* (herfra "*Folkebl.Gladsaxe.*") 8.12.1962.

⁵⁸ Voss og Molin (2007) s. 4-8.

Plakat fra *De Unges Gladsaxe*, 1961. Danmarks Rockmuseum: Scrapbog fra *The Cliffeters*.

The Brittles, *The Deefenders* og indonesiske *The Javolins*, dækkede underskud fra stævner afholdt i idrætsparken.⁵⁹

I efteråret 1963 afholdt Gladsaxe Teen Club mindst seks baller og klubben forventede en sæson med lige så mange medlemmer som den foregåendes 2.500, hvor de både havde haft twistkonkurrencer og "*Rockhottoppop-bal [...] i Rockens Tempel*".⁶⁰ Klubben holdt bl.a. baller i samarbejde med Søborg Teen-Club, Lyngby Rock Club og Blue Star Club i Ballerup, og det var af og til muligt, at komme ind i med medlemskort til en af de andre klubber.⁶¹

Der var altså en del arrangører af baller, da Konservativ Ungdom (KU) i august 1964 søgte om, at låne Egegård Skole til bal hver anden lørdag. I september vedtog kommunens Ungdomsudvalg derfor "*Oprettelsen af et samlende organ for arrangering af teen-baller*".⁶²

⁵⁹ Se f.eks. annoncer i *Folkebl.Gladsaxe*. 28.2.1963 og 23.4.1964; Andersen, Birgit (1991): "Kulturlivet i Gladsaxe fra 1940-1980" i Fels, Ebbe (red.): *Gladsaxebogen III*. Gladsaxe: Historisk-Topografisk Selskab for Gladsaxe Kommune. s. 302.

⁶⁰ "Gladsaxe Teen Club" i *Folkebl.Gladsaxe*. 10.10.1963; *Oversigt over afholdte rock, twist og teen-baller på Egegård Skole i 1963* i Gladsaxe Byarkiv: 78.906, Teen Club (herfra benævnt "*Glad.By. 78.906, TC*").

⁶¹ Annonce i *Folkebl.Gladsaxe*. 24.10.1963; Teen Club-bal med *The Stringers* på <http://gladsaxebilleder.gladsaxe.dk:8080/byarkiv/Site/index.jsp> set 5.12.2011.

⁶² Møde i ungdomsudvalget 18.8.1964 og 15.9.1964. Gladsaxe Byarkiv: Gladsaxe Kommune, 56-4 – Ungdomsudvalgets forhandlingsprotokol 1962-1969 (herfra "*Glad.By.: Glad.Komm. 56-4 – Ung.udv.forhand. 1962-69*").

Oprettelsen betød, at foreningerne kunne leje Egegård Skoles aula for kr. 75,- pr. aften mod at donere overskuddet til ungdomsarbejdet i kommunen.⁶³

Det nye organ blev en paraplyorganisation, der koordinerede ballerne imellem arrangørerne: D.s.U., KU, Foreningernes Idrætsråd i Gladsaxe (F.I.G.) og den private Teen Club. Med navnet *Teen Clubs, Gladsaxe* blev det understreget, at flere klubber stod bag, og der blev skabt en fælles profil for ballerne, der havde til formål at tjene penge til arrangørerne. Hans Thomsen fra den private Teen Club blev formand ved oprettelsen den 20. november 1964. Da havde klubben 1.200 medlemmer, og der blev planlagt bal enten hver eller hver anden lørdag.⁶⁴

Fra efteråret 1964 var Teen Clubs, Gladsaxe, den mest aktive arrangør af popballer i kommunen, og hen over sommeren 1965 inviterede klubben bl.a. til "Sommer pop" tre weekender, lørdag og søndag, i Gladsaxe Bads Dansepavillon.⁶⁵ Men selvom Gladsaxe fik et etableret klubkoncept, betød det ikke et monopol i Gladsaxe Kommune. Igennem hele klubbens levetid var der i lokalaviserne annoncer for private restauratører og baller i omegnskommunerne. Men Teen Club fik en særstilling med sin kommunale relation.

Én samlet klub: "Først publikum dernæst puljen"

Første sæson, 1964/65, endte med et overskud på kr. 10.837,02.⁶⁶ Både Børnehjælpsdagen og oprettelsen af et privat plejehjem blev i foråret 1965 støttet via ballerne; ikke just ungdomsaktiviteter, som det ellers var aftalt med kommunen.⁶⁷ Nogle medlemmer af KU mente, at der var for stor interesse for penge i arbejdet med ballerne, hvilket bl.a. returkommission fra musikbureauerne viste.⁶⁸ KU foreslog i efteråret 1965 derfor én samlet Teen Club med det formål, at underholde de unge "[...] *ud fra mottoet: Først publikum dernæst puljen.*"⁶⁹ Dertil kom en forventning om bedre priser hos f.eks. sodavandsleverandører og impresarioer. Det var en intern forhandling af klubbens felt, at fokus blev flyttet fra penge til musik.

---

⁶³ Utke på www.teenclubs.dk, set 14.2.2012.

⁶⁴ Annonce i *Bagsværd og omegns Folkeblad* (herfra "*Bagsværd Folkebl.*") 13.11.1964. *Bagsværd Folkebl.* 25.9.1964; "Teen-club sammenslutning" i *Bagsværd Folkebl.* 4.12.1964; Samtale med Hans-Chr. Gelf-Larsen, 21.11.2011 (Herefter "*Bilag 1*").

⁶⁵ *Folkebl.Gladsaxe.* 22.7.1965, 29.7.1965, 05.8.1965 og 12.8.1965.

⁶⁶ Møde i ungdomsudvalget 17.8.1965, i *Glad.By.: Glad.Komm. 56-4 - ung.udv.forhand. 1962-69.*

⁶⁷ Annoncer i *Folkebl.Gladsaxe.* 11.2.1965 og 6.5.1965.

⁶⁸ *Bilag 1*; Mailkorrespondance med Kim Utke 27.10.2011 (herefter "*Bilag 2*").

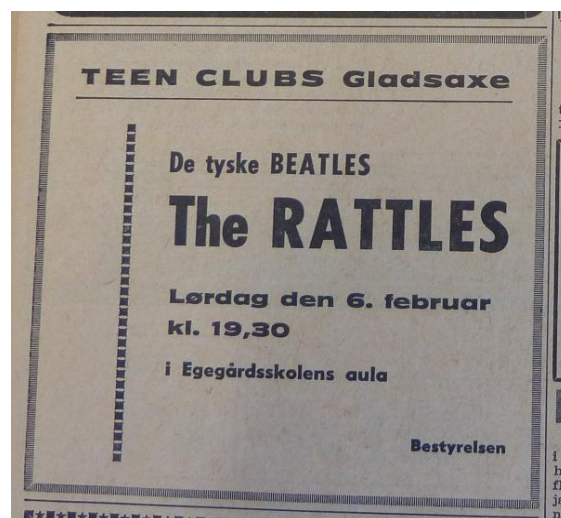
⁶⁹ *Forslag til Teen-Club Gladsaxe* 15.10.1965 underskrevet Hans-Chr. Larsen i *Hans-Christian Gelf-Larsens privatarkiv* (herefter "*Gelf-Larsens arkiv*").

Med reorganiseringen af Teen Club blev der i november 1965 udformet et sæt vedtægter med titlen *Ungdomsudvalgets bestemmelser for institutionen Teen-Clubs, Gladsaxe*. Heri blev bl.a. formuleret det formelle magtforhold mellem ledelsen og kommunen, der gav klubben frie hænder til at konstituere sig inden for nogle rammer, der sikrede kommunalt opsyn og kontrol.⁷⁰ Klubben ønskede selv den tætte forbindelse til kommunen ved kun at referere til Ungdomsudvalg og ungdomskonsulent, som samtidig skulle administrere fordelingen af overskud og "overvåge" drift og regnskaber. Dermed blev der også lagt afstand til foreningerne bag klubben.⁷¹ Vedtægterne bestemte også, at udgifterne til orkestre i snit ikke måtte overstige kr. 2.600 pr. arrangement, ligesom navnet med flertals s'et og logoet blev fastholdt.⁷²

Klubben satsede på, at 10 % af kommunens 8522 unge mellem 14 og 20 år ville deltage. Opskriften var lave billetpriser, populære orkestre "(gerne udenlandske, gerne nye og spændene)" og en bedre stemning.⁷³

Medlemskort til hhv. Gladsaxe Teen-Club og Søborg Teen-Club for sæsonen 1963-64. *Glad.By.* 78.906.

Annonce fra *Folkebladet for Gladsaxe Kommune*, 4.2.1965.

⁷⁰ Ifølge Ungdomsudvalget forhandlingsprotokol ønskede udvalgsmedlem Lis Mølbjerg (SF), at bestyrelsens sammensætning skulle ændres. Det er usagt hvorfor, men at ledelsens politiske repræsentanter kom fra primært KU og færre fra D.s.U., kan være en forklaring. *Ungdomsudvalgets bestemmelser for institutionen Teen-Clubs, Gladsaxe*. (som ændret i udvalgets møde den 16. november 1965) i *Gelf-Larsens arkiv*; møde i Ungdomsudvalget 16.11.1965, i *Glad.By.: Glad.Komm. 56-4 - ung.udv.forhand.1962-69*.

⁷¹ *Forslag til Teen-Club Gladsaxe* 15.10.1965; *Forslag til Teen-Club Gladsaxe* udateret, begge underskrevet Hans-Chr. Larsen. *Gelf-Larsens arkiv*.

⁷² Oftest omtalte klubben sig selv som Gladsaxe Teen Club, hvilket specialet herefter også vil gøre.

⁷³ *Forslag til Teen-Club Gladsaxe* underskrevet Hans-Chr. Larsen, 15.10.1965 i *Gelf-Larsens arkiv*.

Ungdomsudvalg og ungdomskonsulent

Det Ungdomsudvalg som Teen Club refererede til havde rod i efterkrigsårenes Ungdomskommission, der anbefalede lokale udvalg at orienterer kommune og stat om de unges forhold, samt at sikre frivillige foreningers arbejdsforhold.⁷⁴ Udvalget startede i oktober 1946 og arbejdede i 1960'erne stadig ud fra kommissionens anbefalinger.⁷⁵ Det skete bl.a. via en ungdomskonsulent, der var kommunens repræsentant i Teen Clubs ledelse, som holdt opsyn med forskellige ungdomsaktiviteter i kommunen, aflagde rapport på udvalgets møder og fungerede som et pædagogisk, analytisk og vejledende bindled imellem institutioner og Ungdomsudvalg.⁷⁶ Konsulenten kunne således både holde Teen Clubs ledelse fast på formål og vedtægter samt informere ungdomsudvalget om, hvad der rørte sig blandt de unge og i klubben.⁷⁷

I 1960'erne engagerede Gladsaxe Kommune sig stadig mere i ungdommens sociale vilkår og fritid. Med flere kommunale ungdomsklubber og en familievejledning med bl.a. seksualrådgivning, fokuserede kommunen på de unges personlige forhold og deltagelse i samfundet.⁷⁸ Kommunen ville hjælpe ungdommen på vej i en tid, hvor samfundet var under forandring, og den søgte samtidig at engagere de unge i samfundet.⁷⁹ Desuden søgte borgmester Erhard Jacobsen at udlignesocial ulighed med mottoet: *"Ethvert barn skal være rigmandsbarn"*. Det betød kommunale initiativer som rideskole, motorcenter med knallertbane og balletskole.⁸⁰

Gladsaxe Teen Club blev set som en aktivering af de unge, snarere end som et (fin)kulturelt tilbud, hvorfor klubben hidrørte Ungdomsudvalget og ikke Kulturudvalget som f.eks. *Søborg Harmoniorkester*. I lyset af tidens debat om kulturkløft og åndelig velfærd via en aktiv kulturpolitik kan Teen Club ses, som et socialpolitisk program uden skelen til det musikalske

---

⁷⁴ Sode-Madsen, Hans (2003): *Farlig ungdom. Samfundet, ungdommen og Ungdomskommissionen 1945-70*. Århus: Aarhus Universitetsforlag. s. 12-14 og 111.

⁷⁵ *Gladsaxe Byarkiv: Gladsaxe Kommune, 56-4 - Ungdomsudvalgets forhandlingsprotokol 1946-56*.

⁷⁶ Ungdomskonsulenten aflagde også rapport overfor kommunens ungdomsnævn, der beskæftigede sig med de kommunale ungdomsaktiviteter, dvs. bl.a. ungdoms- og fritidsklubberne, og kommunalbestyrelsen. Se *Glad.By.: Glad.Komm. 56-4 - ung.udv.forhand. 1962-1969* og *Gladsaxe Byarkiv: Gladsaxe Kommune, 56-4 - Ungdomsnævnets forhandlingsprotokol 1963-1969* og *1969-76* (sidstnævnte to benævnes herefter "*Glad.By.: Glad.Komm. 56-4 - ung.næv.forhand. 1962-69* hhv. *1969-76*").

⁷⁷ "Ungdomsudvalgets bestemmelser for institutionen Teen-Clubs, Gladsaxe" 16.11.1965 i *Gelf-Larsens arkiv*.

⁷⁸ Den voksende opmærksomhed på ungdomsklubberne kan ses i *Gladsaxe Byarkiv: Gladsaxe Kommune, 56-4 - Ungdomsnævnet og fritidsudvalget forhandlingsprotokol 1955-1962* og i *Glad.By.: Glad.Komm. 56-4 - ung.nævn.forhand. 1962-69* og *1969-76*. Om familierådgivning, se referat af kommunalbestyrelsesmøde 7.9.1964 i *Gladsaxe Byarkiv: Gladsaxe Byråd, 36.2* (herefter *Glad.By., 36.2*).

⁷⁹ Referat af kommunalbestyrelsesmøde 10.10.1966 i *Glad.By., 36.2*.

⁸⁰ Juul Sørensen og Boje (2001) s. 181-83.

indhold.⁸¹ At popmusikken i samtiden var udskilt som fordummende og overfladisk blev ikke bemærket i Gladsaxe, hvor Jacobsen betegnede sit eget engagement i politik som "pop".⁸² Der blev således nok skelnet mellem fin- og popkultur, men det ene var ikke bedre end det andet. For Gladsaxe Teen Club betød det frie hænder til at lave popbal.

1965/66: Landets største popklub

Klubben fik eneret på at arrangere "Teen-Baller" i kommunens lokaler og i den første sæson, 1965/66, afholdtes 39 arrangementer med i alt 32.000 solgte billetter, fordelt på 6.100 medlemskort á kr. 3,- stykket; i alt et samlet overskud på kr. 76.000.⁸³ Den 5. januar donerede *Franks Radio og TV* en båndoptager til gæst nr. 10.000 og lp'er til nr. 9.999 og 10.001.⁸⁴

Med egne ord var Teen Club blevet landets største popklub målt på antallet af medlemmer. Sammenlignet med kendte spillesteder som *Le Carrousel* og *HitHouse*, hvor der kunne være hhv. 1500 og 800 gæster, var klubben "det næststørste pigtrådstempel i hovedstaden lørdag aften".⁸⁵ Dørene åbnede kl. 19, musikken startede 19.30 med tre-fire orkestre, heraf et i tiden kendt navn. Aftenen sluttede kort før kl. 24.00, sådan at de unge kunne nå hjem med offentlig transport.⁸⁶

Klubbens bestyrelse udtalte til en lokalavis efter sæsonafslutningen, at der ingen nævneværdig ballade havde været, bl.a. fordi der ikke var salg af alkohol. Det sikrede et godt forhold til publikum, forældre og myndigheder. Derimod var der solgt ca. 50.000 sodavand á kr. 1,- stykket og 5.600 pakker cigaretter.⁸⁷ Samtidig udtrykte ungdomskonsulent og bestyrelsesmedlem N. Munch Christensen på klubbens vegne glæde over successen og så frem til næste sæson. Formanden, Poul Jacobsen (KU), uddybede klubbens formål:

"Ifølge bestemmelserne fra ungdomsudvalget skal institutionen, der helt igennem er et idealistisk foretagende, gennem gode arrangementer sørge

---

⁸¹ Fihl Jeppesen (2002) s. 29-33.

⁸² Jacobsen, Erhard (1971): *Politik bandt mennesker, Erindringer*. København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busk. s. 188-90.

⁸³ *Årsregnskabet driftsregnskab for sæsonen 65/66 i Gelf-Larsens arkiv*.

⁸⁴ Brev fra Utke, 5.1.1966, til Franks Radio, i *Glad.By. 78.906, TC*: "Bestyrelsens korrespondance og regnskaber 1966-68" (herefter benævnt "*Glad.By. 78.906, TC - 1966-68*").

⁸⁵ "Teen-Clubs har afsluttet en formidabel sæson" udateret manuskript (medio 1966) i *Glad.By. 78.906, TC - 1966-68; Teen Club Nyt*, november 1966.

⁸⁶ Se f.eks. annonce i *Folkebl.Gladsaxe*. 30.9.1965; Voss og Molin (2007) s. 11.

⁸⁷ "Teen-Clubs i Gladsaxe har sluttet en meget fin sæson" i *Folkebl.Gladsaxe*. 26.5.1966.

*for at underholde teenagerne. Man må naturligvis komme dem i møde og give dem, hvad de interesserer sig for. Men vi kan give dem det bedste under pæne og ordentlige forhold. Den anden side af sagen er den, at overskuddet skal gå til ungdomsarbejdet i kommunen [...].*⁸⁸

Artiklen var fabrikeret af klubbens ledelse og formulerede offentligt en ramme for klubbens aktiviteter: Underholdning på de unges præmisser, til fordel for de unge selv. Ungdomskonsulentens udtalelse udviskede grænsen mellem frivillig og kommunal; den var en offentlig anerkendelse af det frivillige arbejde og en kommunal legitimering af ballerne.⁸⁹

1966/67: Nye vedtægter

I sommeren 1966 godkendte Ungdomsudvalget en ny ledelse. I sin indstilling fremhævede klubben, at den ikke burde drives med profit som mål, sådan som nogle, unavngivne, politiske ungdomsorganisationer havde vist interesse for.⁹⁰

Efter krav fra kommunen blev der sammen med skolebetjenten på Egegård Skole udviklet et sæt retningslinjer, der bl.a. understregede, at der skulle hyres lønnet personale som garderobepassere, kontrollører og en toiletvagt til "*[...] at opretholde ro og orden på herretoilet*". Personale blev udpeget af skolebetjenten og lønnet af klubben, der ellers ingen indflydelse havde på personalet.⁹¹ Personalet skulle hjælpe til at sikre de trygge rammer.

Et nyt sæt vedtægter med navnet *Bestemmelser for den selvejende institution Teen Clubs Gladsaxe* blev godkendt af udvalget i maj 1967. Dermed var det ikke Ungdomsudvalgets bestemmelser længere, men klubbens egne. Og det med friere rammer: Krav om formand og sekretær forsvandt, mens der blev en større kassebeholdning og dermed økonomisk råderum, da 50 % af overskuddet først skulle indsættes på en spærret konto ved sæsonafslutningen, mod tidligere efter hvert bal. At uddele overskuddet til ungdomsforeningerne i kommunen

---

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ "Teen-Clubs har afsluttet en formidabel sæson" udateret manuskript i *Glad.By. 78.906, TC - 1966-68*.

⁹⁰ Brev fra Gladsaxe Teen Clubs bestyrelse til ungdomsudvalget, udateret (formentlig slut august 1966) i *Glad.By. 78.906, TC - 1966-68*.

⁹¹ Se *Bilag 1*; citat fra "Referat af møde mellem Teen Clubs ledelse og skolebetjent Bent Petersen" 7.9.1966 i *Glad.By. 78.906, TC - 1966-68*.

blev tilføjet formålsparagraffen. Fordelingen blev fastholdt med 50 % til de politiske ungdomsforeninger og 25 % til hhv. idrætsforeningerne og øvrige ungdomsforeninger.⁹²

Aktiviteter og initiativer

I sæsonen 1966/67 viste klubben stor initiativlyst. Ved sæsonstart introducerede klubben det månedlige medlemsblad *Teen Club Nyt*. November bød på et udsolgt dobbeltpal på Egegård og Marielyst skoler med bl.a. *Red Squares* og 1.900 dansende unge. I julen var der igen pal 1. og 2. juledag. I januar var der besøg af *Radio Free Europe*, der producerede en times udsendelse, med bl.a. *Red Squares*, som blev sendt til 22 millioner lyttere i Østeuropa.⁹³

I marts var der Skærtorsdags-doppeltpal på både Egegård og Marielyst skoler med bl.a. engelske *Dave Dee, Dozy, Beaky, Mick & Tich*. Tre uger senere udlånte *Franks Radio & TV* seks tv'er, hvorpå man kunne se den udsendelse med *The Beatles*, som blev bragt i TV samme aften. Skærtorsdags ballerne havde et tab på kr. 8.000 for manglende billetsalg, så tv skulle sikre, at alle kom til pal, på trods af andre tilbud.⁹⁴

Sæsonen sluttede i maj med et poppal i Gladsaxe Teater for 400 særligt indbudte unge medlemmer af Landforeningen af Vanførere, hvor bl.a. *Red Squares* igen spillede. Landforeningen af Vanførere kaldte det for det første pop-pal i Danmarkshistorien tilrettelagt specielt for handicappede og 350 heldige *Teen Club* medlemmer skulle sørge for, "[...] at den helt rigtige fornøjelige stemning i salen opstår."⁹⁵ Erhard Jacobsen sendte klubben en tak for initiativet. I svaret udtrykte ledelsen sin glæde ved, at kommunen viste velvilje i forhold til klubben og udtrykte håb om, at dette ville fortsætte i fremtiden.⁹⁶ Det høje aktivitetsniveau vidnede om klubbens organisatoriske evner, og Ungdomsudvalgets accept af de nye vedtægter anerkendte dette. Sidstnævnte understregede også kommunens indflydelse på udviklingen af klubbens organisation og aktiviteter.

---

⁹² Forretningsorden oktober 1965, *Ungdomsudvalgets bestemmelser for institutionen Teen-Clubs, Gladsaxe og Bestemmelser for den selvejende institution Teen Clubs Gladsaxe* i *Gelf-Larsens arkiv*.

⁹³ "22 mill. skal høre dansk popgruppe" i *BT* 11.1.1967; Brev fra Radio Free Europe til Hans-Chr. Larsen, 23.3.1967 i *Gelf-Larsens arkiv*; Voss og Molin (2007) s. 26.

⁹⁴ Billetsalget var bl.a. svigtet pga. forvirring omkring forsalg af billetter. Brev fra Kim Utke til Susanne Clemmensen 6.4.1967 i *Glad.By. 78.906, TC - 1966-68*. "The Beatles i Teen-Clubben" i *Bagsværd Folkebl.* 6.4.1967.

⁹⁵ *Pressemeddelelse*, Landforeningen af Vanføre, 8.5.1967; Indbydelser til popkoncert 8.5.1967 til hhv. medlemmer af Landforeningen af Vanføre og Gladsaxe Teen Club, 29.4.1967 og 1.5.1967, alle i *Glad.By. 78.906, TC - 1966-68*.

⁹⁶ Brev fra Erhard Jacobsen 17.5.1967 til Hans-Chr. Larsen, samt svar af 19.6.1967, begge i *Gelf-Larsens arkiv*.

Udklip fra *Folkebladet for Gladsaxe Kommune*, 11.5.1967. Til ballet i Gladsaxe Teater spillede bl.a. *Red Squares*, *Keld & The Donkeys* og *Cy, Maia & Robert*.

Sæsonens overskud blev rekordstort på kr. 80.449,29.⁹⁷ Et forventet overskud på kr. 100.000 blev således ikke indfriet, hvilket ledelsen forklarede med underskud fra Skærtorsdagsballet, og med at Bakken havde åbent de sidste to lørdage i sæsonen; mange tog derud i stedet. Også arrangementet for de vanføre havde givet underskud, hvilket ledelsen fandt ok.⁹⁸

"Kommunale" popklubber og pop-stop i Folketinget

I løbet af 1966 var der eksempler på popklubber, der havde rod i bl.a. økonomien. Teen Club lagde afstand til disse og mente, at *"Mindst 75% af de såkaldte popklubber har bestyrelser (ledelse, komité, præsidium!), der fortrinsvis er sammensat af landevejsrøvere."*⁹⁹ I januar 1967 interviewede Ekstra Bladet bl.a. Erhard Jacobsen om emnet og han anbefalede sine kollegaer at følge Gladsaxes eksempel og tage sagen i egen hånd. Markedet var ureguleret og for såvel de unge, som for deres forældre og kommunerne var det ifølge Jacobsen bedst, hvis kommunerne

⁹⁷ Ifølge Voss og Molin (2007) s. 10, så kostede et hus i Gladsaxe i 1967 ca. det dobbelte; *Teen Club Nyt* oktober 1967.

⁹⁸ *Teen Club Nyt* oktober 1967; "Årsregnskabet sæsonen 1966-1967" i *Gelf-Larsens arkiv*.

⁹⁹ *Teen Club Nyt* november 1966. Om emnet, se f.eks. *Hit* nr. 6, marts s. 12-13 og nr. 7, april s. 4, begge 1966.

selv bidrog til at regulere markedet ved aktiv deltagelse.¹⁰⁰ Hvor impresarioerne Niels Wenkens og Arne Worsøe i artiklen ønskede et næringsbrev for at afholde baller, var Erhard Jacobsens løsning hans varemærke: Gør det selv, og gør det nu.

Da artiklen udkom, var der allerede startet klubber i Brøndby, København og Ballerup. I Greve-Kildebrønne Kommune blev muligheden debatteret, mens bl.a. Hvidovre i foråret og Birkerød i efteråret fik hver deres Teen Club. Det var dog kun Brøndby Pop-Club, der holdt ved; de andre lukkede efter kort tid.¹⁰¹ I både Brøndby og København var Teen Club fødselshjælper.

I Gladsaxe blev konkurrencen mødte med ro, da der ifølge klubben var et godt samarbejde med kommunalbestyrelsen, der støttede entydigt op om klubben. Desuden mødte ca. 400 unge forgæves op til hvert bal i efteråret 1966 og klubben konstaterede, at "[...] vort største problem er i øjeblikket at give nøjagtigt 1000 af vore medlemmer lyst til at komme – men heller ikke flere."¹⁰²

At klubben havde nået en vis grad af anerkendelse, blev beskrevet af Kim Utke i lokalavisen:

*"[...] en "kommunal" pop-klub, som man ynder at kalde os, indtil i vinter var en slags synonym for forsorg eller socialt arbejde. Det er det ikke mere. [...] Ved at have en konsekvent fast linie for vore arrangementer, er det lykkedes os at få pop-skribenternes anderkendelse."*¹⁰³

Selvom Utke trak på popskribenterne til at italesætte en institutionalisering af klubben, så blev klubben snart udfordret af skribenterne. En kommentar i Berlingske Tidende beskrev Teen Club, som *"en lang fangearm, hvor publikum skal pumpes for penge til blåfrosne*

---

¹⁰⁰ "Kræver aktion mod svindel i Beat-branchen" i *Ekstra Bladet* 16.1.1967.

¹⁰¹ Ifølge Bengtson, så var Gladsaxe Teen Club allerede i 1964 forbilledet for *Farum Teen Klub*. *Birkerød Pop Klub* gennemførte pga. ballade kun tre baller fra oktober 1967 til januar 1968, *Hvidovre Teen Club* afholdt kun tre baller i foråret 1967 pga. ringe fremmøde og *Sunshine Pop* på Østerbro lukkede efter fire arrangementer, pga. et regulativ fra 1934 der forbød dans på kommuneskolerne. Bengtson (2002) s. 172-74; Gjurup, Thomas (2011b): *Hvidovre-Rock 1960-1980. En scrapbog fra pigtråd til heavy metal*. Roskilde: Roskilde Museums Forlag. s. 25-30. "Borgmester-nej til kommune-pop" i *Ekstra Bladet* 18.2.1967; "Borgmestre åbner beatklubber" i *Ekstra Bladet* 7.1.1967; "Nu får de unge i Ballerup pop" i *Berlingske Tidende* 8.1.1967; "Kommunal pop" i *Politiken* 8.1.1967; "Nyt initiativ om kommunal popklub" i *Frederiksborg Amts Avis* 30.1.1967; "Ungdommen protesterer mod hvad?" i *Sydkysten* 16.2.1967.

¹⁰² Citat: "Teen Club'en er ved at sprænge rammerne" i *Bagsværd Folkebl.* 2.3.1967; Brev til Kim Utke 27.11.1966 fra HCL i *Gelf-Larsens arkiv*.

¹⁰³ "Teen Club'en er ved at sprænge rammerne" i *Bagsværd Folkebl.* 23.1.1967.

spejderknæ, maskinskrivning og peddigrørsarbejde[...].¹⁰⁴ Ledelsen understregede i Teen Club Nyt, at formålet var at skabe et rum til dans og samvær, samt at kommunen ikke var økonomisk garant for klubben, men at den sikrede billige lokaler mod indsigt i regnskaberne.¹⁰⁵ Kritikere og konkurrenter deltog nu i forhandlingen af klubbens habitus ved at udfordre klubbens aktiviteter og værdigrundlag.

En anden udfordring var et forslag fra Musikrådet om, fra 1. april 1967, ikke at give arbejdstilladelser til udenlandske popmusikere. Erhard Jacobsen stillede spørgsmål om dette til justitsministeren i Folketingssalen, og overfor Information udtalte han, at et sådan forbud ville få betydning for en klub som Teen Club, og at forbuddet, var "*[...] en diskriminering overfor noget, de unge er glade for.*"¹⁰⁶ Forslaget var for Jacobsen således et angreb på fornuftige (kommunale) initiativer, ligesom det var et angreb på popmusikkens fans. Jacobsen placerede således sig selv og Gladsaxe i tidens kulturkamp: Staten skulle ikke definere en god kultur og trække den ned overhovedet på borgerne – det ville blot udvide kulturkløften. Inden Teen Club nåede at reagere var forslaget bortfaldet.¹⁰⁷

Discoteque og koncertsal

I januar 1968 åbnede klubben sit eget "discoteque" *Box 45* i Egegårdens Ungdomsklub, finansieret via ca. kr. 50.000,- fra klubbens spærrede konto.¹⁰⁸ Diskoteket var åbent i Teen Club om lørdagen, men også for ungdomsklubbens medlemmer på hverdage. Ved indvielsen udtalte Ungdomsudvalgets formand, Inger Schaldemose (S), at diskoteket var en god løsning i forhold til at aktivere de unge i deres fritid; hun forventede et stort besøgstal.¹⁰⁹

I maj gentog klubben idéen med et popbal for vanførere, denne gang for 700 handicappede og 900 medlemmer i Tivolis Koncertsal "*[...] med et tre timers langt showprogram.*"¹¹⁰ Der var høj aktivitet i klubben, besøgstallet var i top, og *Vi Unge* tegnede et billede af Gladsaxe som ungdommens by, bl.a. pga. Teen Club:

---

¹⁰⁴ "Knas i kommunalpoppen" i *Berlingske Tidende* 12.11.1967.

¹⁰⁵ *Teen Club Nyt* december 1967.

¹⁰⁶ "Erhard Jacobsen i aktion mod stop af udenlandsk pop" i *Information* 2.2.1967.

¹⁰⁷ *Teen Club Nyt* april 1967.

¹⁰⁸ Referat af udvalgmøde 12.9.1967 i *Glad.By.: Glad.Komm. 56-4 – ung.udv.forhand. 1962-69*; Referat nævnsmøde 18.9.1967 i *Glad.By.: Glad.Komm. 56-4 – ung.næv.forhand. 1963-1969*.

¹⁰⁹ "Discotque på skolen" i *Lyngby-Taarbæk Bladet* 25.1.1967.

¹¹⁰ Notits i *Vi Unge*, 11. årgang, juli 1968. Materiale med relation til koncerten i Tivolis Koncertsal findes i *Gelf-Larsens arkiv*.

*"Den har landets mest moderne ungdomsinstitutioner. Det er ungdommens by. Den har Gladsaxe Teen Club – Danmarks største pop-klub. Der er go i Gladsaxe..."*¹¹¹

1968/69: Modgang

Men sæsonen 1968/69 bragte problemer for Teen Club, der kunne konstatere et fald i besøgstallet fra 925 til 850 i snit pr. bal. Det betød et underskud på kr. 12.000 for sæsonens to første måneder. Klubben havde derfor hævet entréen fra kr. 7 til 8, men udtrykte overfor Ungdomsudvalget at der var brug for *"Større og friere udfoldelsesmuligheder ved aulaens benyttelse uden skolebetjentens accept [... og] anvendelse af 10.000 kr. af tidligere henlagt beløb til dækning af eventuelt likviditetsunderskud."*¹¹² I sæsonen 1967/68 havde klubben, uden held, forespurgt Ungdomsudvalget om vedtægtsændringer, så klubben selv kunne administrere sit overskud.¹¹³

Kommunen sagde nej, hvilket klubben brugte som afsæt til i februar 1969 at søge en underskudsgaranti på kr. 30.000. Færre gæster betød et underskud på kr. 40.000. Sæsonen blev forkortet og der var kun bal hver anden lørdag.¹¹⁴ Konkurrencen var, ifølge formanden Lars Abel, blevet hårdere og klubben kunne ikke udvikle sig inden for de givne rammer der var formmæssigt uforandret på fjerde år.¹¹⁵ I mellemtiden intensiverede kommunen opsynet med klubben og ungdomskonsulenten aflagde rapport for aktiviteter i klubben ved hvert udvalgs møde. Først den 11. marts blev sagen behandlet i udvalget, og pengene bevilliget.¹¹⁶ Da var klubben kun fire dage fra at lukke.

---

¹¹¹ "De kan i Gladsaxe" i *Vi Unge* maj 1968.

¹¹² Udvalgs møde 10.12.1969 i *Glad.By.: Glad.Komm. 56-4 – ung.udv.forhand. 1962-69.*

¹¹³ Udvalgs møde 10.10.1967, 13.2.1968, 12.3.1968, 9.4.1968 og 14.5.1968 i *Glad.By.: Glad.Komm. 56-4 – ung.udv.forhand. 1962-69.*

¹¹⁴ Kopi af brev fra Lars Abel til Ungdomsudvalget i Gladsaxe 9.2.1969, indlagt i *Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1962-1969.*

¹¹⁵ "Poppen har toppet - nu må der andet til" i *Bagsværd Folkebl.* 6.2.1969.

¹¹⁶ Udvalgs møder 14.1.1969, 11.2.1969 og 11.3.1969 i *Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1962-1969.*

1969: Læderjakker og lukning

Et problem for såvel Teen Club som kommune var de såkaldte "læderjakker". En gruppe af knallertkørende unge, som generede private og var blevet smidt ud af ungdomsklubber pga. ballade.¹¹⁷ Teen Club oplevede også ballade, bl.a. da pengekasen blev stjålet i december 1968. I januar tog nogle læderjakker strømmen og afbrød såvel musik som bal; det krævede 10-12 politibetjente at få læderjakkerne ud, inden ballet kunne fortsætte. Gladsaxe Politi udtalte i lokalavisen, at de ikke havde bemærket noget særligt denne lørdag; der var altid ballade ved Teen Clubs arrangementer.¹¹⁸ Ledelsen erkendte, at der både var hash og ballade, men kun meget lidt i forhold til antallet af gæster. Ifølge dem blev klubben tildelt mere skyld for ballade lørdag aften i kommunen, end hvad rimeligt var.¹¹⁹

Helt galt gik det den 15. marts 1969, da et slagsmål imellem læderjakker og politi med hunde blev så voldsomt, at ledelsen øjeblikkeligt besluttede at lukke klubben. Borgmesteren udtalte, at klubben var lukket pga. dårlig økonomi, mens Lars Abel henviste til kommunens manglende resultater overfor læderjakkerne og manglende imødekommenhed af klubbens forespørgsler.¹²⁰ Kommunen havde ifølge Abel svigtet overfor klubbens problemer:

Ten Years After spiller i Teen Club'en. Fotograf: Jørgen Angel (http://www.teenclubs.dk/De_var_her_allesammen.html).

Annonce i Folkebladet for Gladsaxe Kommune 27.3.1969.

¹¹⁷ Kommunalbestyrelsesmøde 13.1.1969 i *Glad.By.*, 36.2.

¹¹⁸ "Læderjakke-terror overfor Teen Club'en" i *Bagsværd Folkebl.* 23.1.1969.

¹¹⁹ "Poppen har toppet - nu må der andet til" i *Bagsværd Folkebl.* 6.2.1969.

¹²⁰ "Teen Clubben lukket" i *Folkebl.Gladsaxe.* 27.3.1969; "Politi og hunde i kamp med unge læderjakker" i *Bagsværd Folkebl.* 2.4.1969.

"Læderjakkernes terror har stået på igennem længere tid og har bevirket et betydeligt fald i besøget til de enkelte arrangementer, hvorved økonomien led et alvorligt knæk".¹²¹

Læderjakkerne, der kun var en lille subkulturel ungdomskultur, var dråben der fik bægeret til at flyde over og brød forholdet til kommunen.

Mudderkast og uenigheder

Forårets to sidste baller blev aflyst, men håbet om fortsat at have en popklub levede, trods uenighed om, hvorvidt kommunen skulle overtage driften, eller, som Teen Club ønskede det, fortsætte som selvejende institution.¹²² Lars Abel var nu også lokalformand i KU, hvilket var problematisk, når Abel på Teen Clubs vegne kritiserede den førte politik, som at kommunen afsatte kr. 80.000 til at etablere en læderjakkeklub for 75 knallertkørende ballademagere, på bekostning af 5.000 popglade unge.¹²³ Men problemet med læderjakkerne forblev uløst, og både kommune og Teen Club vidste, at det måtte løses, før klubben kunne genopstå.¹²⁴

Teen Club forslog en ny klub med navnet *Music Centre of Gladsaxe*, der både skulle afholde popballer, diskotek, jazzklub osv. i kommunens lokaler.¹²⁵ Abel havde i marts introduceret idéen om et "music-centre" i Teen Club Nyt, hvor han slog fast, at "[...] nu SKAL der ske et skifte for alvor: til noget HELT NYT."¹²⁶ Klubben vidste der var brug for forandringer, men kommunen afviste forslaget pga. dets længde. Abel kaldte det "*kommunens slendrian*".¹²⁷

Efter et møde med "*med grupper af unge om teen-balarrangementer og jazzklub*", noterede Ungdomsudvalgets medlemmer i august, at "*Teen-klubben under den eksisterende form ophæves*."¹²⁸ Efterfølgende var der møder med repræsentanter for såvel læderjakker, ungdomsklubber og private unge i arbejdet om fremtidige teen-baller.¹²⁹ Kommunen søgte en bredere samling omkring aktiviteterne, end den Teen Club repræsenterede, hvilket kom til at fremstå som en kritik af den eksisterende ordning.

---

¹²¹ "Læderjakkerne ville lukke Teen Club'en med manér" i *Folkebl.Gladsaxe*. 27.4.1969.

¹²² "Teen Klubben i modvind" i *Folkebl.Gladsaxe*. 26.6.1969.

¹²³ "Dyb skuffelse hos Teen Club, Gladsaxe" i *Bagsværd Folkebl*. 29.5.1969; "Teen Klubben giver ikke op" i *Folkebl.Gladsaxe*. 27.8.1969.

¹²⁴ "Dyb skuffelse hos Teen Club, Gladsaxe" i *Bagsværd Folkebl*. 29.5.1969; Kommunalbestyrelsesmøde 5.5.1969 og 30.6.1969 i *Glad.By.*, 36.2.

¹²⁵ "Teen Club'en giver ikke op" i *Folkebl.Gladsaxe*. 27.8.1969.

¹²⁶ *Teen Club Nyt* marts og april 1969.

¹²⁷ "Teen Club'en giver ikke op" i *Folkebl.Gladsaxe*. 27.8.1969.

¹²⁸ Udvalgs møde 12.8.1969 i *Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1962-1969*.

¹²⁹ "Kommunalbestyrelsen kender ikke Teen Club'ens vedtægter" i *Folkebl.Gladsaxe*. 20.11.1969; Udvalgs møde 12.8.1969 i *Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1962-1969*.

Kommunalbestyrelsen godkendte i september endelig regnskaberne for sæsonen 1967/68 og 1968/69,¹³⁰ mens et kommunalbestyrelsesmøde i november understregede det polemiske i sagen: Debatten varede over en time og var præget af formalia og kun lidt af spørgsmålet om, hvorvidt kommunen skulle bevilge kr. 85.000 til at indfri klubbens gæld. Der blev enighed om at tildele klubben kr. 20.000 til at genstarte.¹³¹

En lokalavis var så forvirret at den efterfølgende bad om en redegørelse for, hvad sagen egentlig drejede sig om. Kim Utke brugte derfor næsten en hel avisside til bl.a. at påpege, at kommunen var en stopklods for klubben: Det var kommunens ønske at fortsætte på fuldt blus, selvom klubben havde advaret mod et truende underskud, ungdomsudvalget havde ignoreret henvendelser fra klubben og forsøgt at placere andre unge i Teen Clubs bestyrelse imod ledelsens ønske.¹³² Efterfølgende imødekom kommunalbestyrelsen klubben ved at indfri gælden og erkendte, at andre foreninger havde budgetteret med overskud fra Teen Club, penge som de nu manglede.¹³³

Da debatten omkring nytåret 1969/70 stod på i lokalpressen, udsprang den bl.a. af, at Abel nu var opstillet til kommunalvalget i starten af 1970.¹³⁴ Debatten blev hård og personlig, og handlede mere om politisk mudderkastning end om popballer; Inger Schaldemose (S) anklagede den 20-årige Abels person for at være "ødelæggende" og for at have skabt klubbens ulykke.¹³⁵ En række personer fra alle dele af kommunalbestyrelsen og fra Teen Club tog Abel i forsvar. Men selvom debatten afslørede bred politisk opbakning til klubbens tidligere aktiviteter, så var der gået politik i sagen. Og ingen tog ansvaret for problemerne.¹³⁶

Tiden efter 1969

Gladsaxe Teen Clubs dage syntes talte. Alligevel genopstod klubben med få baller i 1970, for derefter i foråret 1971 at afholde min. seks arrangementer, bl.a. *Forårskoncerten 71* i Gladsaxe Teater.¹³⁷ Af ungdomsudvalgets forhandlingsprotokol fremgår, at aktiviteterne blev nøje

---

¹³⁰ Udvalgs møde 9.9.1969 og 21.10.1969 i *Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1962-1969*.

¹³¹ Kommunalbestyrelsesmøde 10.11.1969 i *Glad.By.*, 36.2.

¹³² "Kommunalbestyrelsen kender ikke Teen Club'ens vedtægter" i *Folkebl.Gladsaxe*. 20.11.1969.

¹³³ Kommunalbestyrelsesmøde 8.12.1969 i *Glad.By.*, 36.2.

¹³⁴ "To sensationer og et par overraskelser" i *Folkebl.Gladsaxe*. 11.12.1969.

¹³⁵ "Lars Abel – konservativ komet eller fuser" i *Folkebl.Gladsaxe*. 21.12.1969.

¹³⁶ Se debat i *Bagsværd Folkebl.* 31.12.1969 og 8.1.1970.

¹³⁷ Orkesterliste på www.teenclubs.dk, set 17.11.2011.

overvåget, og at der kun blev givet tilladelse til baller, såfremt klubben havde vist sig i stand til at gennemføre økonomisk positive arrangementer først. Der var kortere snor end tidligere.¹³⁸

Box 45 var efter Teen Clubs lukning overladt til ungdomsklubben. I juli 1970 skrev en lokalavis at Egegårds Ungdomsklub og Ungdomsudvalget lukkede diskoteket, der var "totalt raseret af skolen eller ungdomsklubben".¹³⁹ Teen Club hentede det dyre anlæg, som måtte repareres, og kiggede efter nye lokaler. Diskoteket var på dagsordenen i løbet af 1971, men først i november 1972 kunne diskoteket åbne, som en seniorklub for unge over 18 år i den gamle Restaurant Skovbrynet. I februar 1973 skiftede klubben navn til Tryk 16 og flyttede sidenhen til lokaler i skøjtehallen. Som sådan eksisterede Tryk 16 en årrække og havde i efteråret 1974 over 1.000 medlemmer.¹⁴⁰

I 1970 kom en ny spiller på banen i form af Gladsaxe Beatforum. Frem til 1974 arrangerede klubben beatarrangementer ved f.eks. Bagsværd Sø. Klubben var drevet af fællesmøder, hvor det blev diskuteret, hvilke bands der skulle spille og planlagt aktiviteter som at vise stumfilm, afholde pladebørs og indrette the-hjørne.¹⁴¹ Det var en anderledes klub end Teen Club. Måske det var derfor, at Beatforum i foråret 1972, da klubben var veletableret, kunne skabe sig et overskud, mens Teen Clubs samtidige arrangementer gav underskud.¹⁴²

Under alle omstændigheder ændredes Ungdomsudvalgets behandling af klubberne sig. Ofte er referaterne fra møderne påtegnet med bemærkninger om, at især det nye udvalgsmedlem Lars Abel ikke kunne stemme for eller godkende de budgetter og procedure, som Beatforum forelagde udvalget.¹⁴³ Der var nye vilkår for klubberne i 70'ernes med mere opsyn og politisk skepsis, formentlig for at undgå en gentagelse af Teen Club anno 1969.

Opsamling

Da Gladsaxe Teen Club i 1969 lukkede, var den ikke længere bredt favnede, som da den blev til ét samlet organ. Mens kommunen inviterede andre grupper af unge til debat om en fremtidig popklub, fastholdt Teen Club et ønske om at være samlingspunktet for fremtidige

---

¹³⁸ Se udvalgs møder i perioden 1969-74 i *Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1969-1978.*

¹³⁹ "Gladsaxe Teen Club møder atter modgang" i *Bagsværd Folkebl.* 23.7.1970.

¹⁴⁰ Udvalgs møder 8.9.1970, 13.10.1970, 13.4.1971, 11.5.1971, 8.6.1971, 14.11.1972, 14.11.1971, 13.2.1973, 8.5.1973 og 1.8.1974 i *Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1969-1978.*

¹⁴¹ "Mødeprotokol for Gladsaxe Beatforum" i *Glad.By. 78.907, BF; Voss og Molin (2007) s. 28-38.*

¹⁴² Udvalgs møde 14.3.1972 i *Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1969-1978.*

¹⁴³ Bl.a. ønskede Abel Beatforums budgetter forelagt kommunalbestyrelsen. Udvalgs møder 13.4.1971, 14.9.1971, 9.11.1971, 25.7.1972, 12.9.1972, 12.12.1972 og 10.4.1973 i *Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1969-1978.*

popklubs aktiviteter. Men nye subkulturer var opstået i Gladsaxe; nye grupper af unge med nye ønsker. Læderjakkerne var et eksempel på dette, oprettelsen af Beatforum og den genopstandene Teen Club andre. De to sidstnævnte henvendte sig til de unge med nye aktiviteter.

Samtidig måtte Teen Club fra 1967 også agere i forhold til flere popklubber i arbejdet med at definere sine egne aktiviteter og sit eget kulturelle felt. Der var tydeligvis tale om flere forskellige ungdomskulturer og de skulle have deres særegne mødesteder.

Analyse af Brøndby Pop-Clubs organisation og kommunale relationer

Den følgende analyse afdækker i korte træk Brøndby Pop-Clubs udvikling fra idé i 1966 til lukning i 1970, og opridser klubbens organisering og relationer til Brøndby Kommune. Der tegnes et billede af en klub, der har lighedstræk med Teen Club, men som havde en mere direkte forbindelse til kommunalbestyrelsen og fra starten blev udfordret fra samme sted. Hvor Teen Club lukkede efter samarbejdsproblemer med kommunen og problemer med læderjakkerne, så lukkede Brøndby Pop-Club pga. dårlig økonomi og fokus på hashrygning i klubben. Således var begge klubber påvirket af nogle subkulturelle særtræk, som var svært forenelige med klubbernes kommunale ophav og dermed eksistensgrundlag. Det var altså oppositionelle agenter der indgik i forhandlingen af klubbernes kulturelle felter, der i sidste ende betød at de måtte lukke.

1966: Starten

Grundlaget for Brøndby Pop-Club blev lagt da en af klubbens kommende ledere Peter Isaksen, som manager for det lokale orkester *Eskimoerne*, mødte kommunens borgmester Kjeld Rasmussen (S) på Storebæltsfærgen. Over et par øller opstod idéen om en klub med Gladsaxe Teen Club som forbillede, der skulle arrangere popballer lørdag aften og underholde kommunens unge. Ambitionerne var store og lokalpressen døbte klubben "Brøndbyernes HitHouse".¹⁴⁴

---

¹⁴⁴ "Brøndbyerne får samlingssted for pop-interesserede unge" i *Rødovre Avis* 17.11.1966.

Om baggrunden for at skabe en popklub skrev Hans Otto Bisgaard, der var klubbens anden leder og redaktør af medlemsbladet *Brøndby Pop-Club*, senere *Tordenskjold*, at der manglede et mødested i kommunen:

*"Det har længe været en offentlig hemmelighed, at der absolut ikke har været noget sted i her i kommunen, hvor unge, uanset alder, har kunnet more sig, og særlig hårdt mærkes det lørdag aften. Hvis man går til ungdomsskole-undervisning kan man komme til et månedligt bal; men hvis man ikke har tid eller lyst til at være medlem af ungdomsskolen, kan man kigge i telefonbogen under "forlystelser", hvis man vil ud og more sig."*¹⁴⁵

Kravet om aktiv deltagelse var ekskluderende og den nye popklub skulle således være med adgang for alle. Ifølge Bisgaard var Gladsaxe en kommune der havde anerkendt behovet, for tilbud til de unge lørdag aften.¹⁴⁶

Isaksen og Bisgaard fulgte derfor de unge i Gladsaxes arbejde med at arrangere baller for, at gøre erfaringer. Klubbens virksomhed blev da også meget lig den i Gladsaxe: Alkoholfri popballer med kendte orkestre og dans for de unge på en kommuneskole, drevet af frivillige unge.¹⁴⁷

Politisk støtte og modstand

Fra starten mødte Brøndby Pop-Club politisk opbakning fra Socialdemokratiet, der sammen med SF havde flertal i kommunalbestyrelsen. Den borgerlige opposition støttede derimod kommunens skolekommission og fælleslærerråds frygt for skolens tarv. Erfaringer fra ungdomsskolens baller viste at det tog op til tre dage, inden gulvene igen var rene og kunne bruges til undervisning.¹⁴⁸ Isaksen mente at stilethæle til foredrag nok ødelagde gulvet mere,

---

¹⁴⁵ *Brøndby Pop-Club* januar 1967.

¹⁴⁶ *Ibid.*

¹⁴⁷ Peter Øvig Knudsen har placeret klubben i en kommerciel kontekst, bl.a. ved at udnævne Bisgaard til direktør. Det er forkert: klubben var frivillig, Bisgaard leder og, som det vil fremgå, uden kommercielle interesser. Øvig Knudsen, Peter (2011): *Hippie 1 – Tre år og 74 dage der forandrede Danmark*. København: Gyldendal. s. 239. "Brøndbyerne får samlingssted for pop-interessererede unge" i *Rødovre Avis* 17.11.1966.

¹⁴⁸ "Brøndby pop'en i strid mod vind fra skolerne" i *Rødovre Avis* 8.12.1966; "Politisk strid om pop-klubber" i *Ekstra Bladet* 9.12.1966.

end de dansende unge ville gøre det, men der blev alligevel henstillet til at passe på gulvet.¹⁴⁹ Bisgaard påpegede at havde klubben afholdt klassiske arrangementer, ja så havde opbakningen nok været noget bedre, hvilket oppositionen ikke ville afvise.¹⁵⁰

Oprettelsen kom således på kommunalbestyrelsens dagsorden to gange i december 1966, inden klubben kunne slå dørene op til første bal den 7. januar 1967.¹⁵¹ Ønsket havde været ugentlige baller på Brøndbyøster Skole, men et kompromis betød at det kun blev hver anden lørdag i Nørregård Skoles gymnastiksal.¹⁵²

Relation til kommunalbestyrelsen

I modsætning til Gladsaxe Teen Club så fik Brøndby Pop-Club en årlig generalforsamling, som blev indkaldt via lokalaviser. Dermed refererede ledelsen til medlemmerne, hvor Teen Club refererede til Ungdomsudvalget.¹⁵³ Men det var den fire-fem personer store ledelse der tegnede klubben udadtil og de blev suppleret af formanden for Kulturelt Udvalg Edith Andersen (S), der var kommitteret af kommunalbestyrelsen. Andersen havde ikke stemmeret i bestyrelsen, men deltog på lige fod med klubbens øvrige ledelse i bestyrelsesmøder og lignende.¹⁵⁴ Således blev politikerne direkte ansvarlige overfor klubbens drift og resultater.

Den politiske forbindelse blev synlig da Kjeld Rasmussen ved klubbens første bal, blev udnævnt til æresmedlem og fik medlemsnummer 1. Inden ballet startede gav borgmesteren et lille nummer på trommerne og lod sig fotografere af pressen, mens de unge klappede i salen.¹⁵⁵ I kommunalbestyrelsen berettede han desuden, at

"Jeg har i min ungdom selv været langhåret, men det var i nakken og da gik vi til swing og jitterbug, således vil de unge til enhver tid have deres

---

¹⁴⁹ Citat fra *Brøndby Pop-Club* januar 1967; "Brøndbyerne får samlingssted for pop-interesserede unge" i *Rødovre Avis* 17.11.1966.

¹⁵⁰ "Brøndby pop'en i strid modvind fra skolerne" i *Rødovre Avis* 8.12.1966.

¹⁵¹ Hhv. 14. og 22.12.1966, sidstnævnte var et ekstraordinært kommunalbestyrelsesmøde med 2. behandling af forslaget om, at lade klubben afholder baller på en kommuneskole. Forstadsmuseet, Brøndby Kommune: "Sognerådets Forhandlingsprotokol: 23/3-1966 til 14/8-1968" (herefter *Forstadsmus. Brøndby: "Sogneråd. Forhand. 1966-68"*.)

¹⁵² Det blev vedtaget med 6 mod 3 stemmer, at Nørregård Skole kunne stilles til rådighed. Kommunalbestyrelsesmøde 22.12.1966 i *Forstadsmus. Brøndby: "Sogneråd. Forhand. 1966-68"*.

¹⁵³ Se f.eks. annonce i *Handelsbladet & Brøndbyernes Avis, Albertslund Avis, Avedøre Avis, Vallensbæk Avis* (herefter forkortet *HA*) 16.4.1969.

¹⁵⁴ Kommunalbestyrelsesmøde 11.1.1967 pkt. 573. *Forstadsmus. Brøndby: "Sogneråd. Forhand. 1966-68"*.

¹⁵⁵ "Borgmester i smoking slog på tromme ved åbningen af Brøndby-poppen" i *Rødovre Avis* 12.1.1967; *Brøndby Pop-Club* februar 1967.

specielle facon, det må vi acceptere, og jeg forstår godt, at Brøndby-Poppen vil gøre noget.”¹⁵⁶

Således knyttede borgmester og klub ikke bare et fællesskab i forståelsen af klubben som en nødvendighed for de unge, men også en anerkendelse af at præmissen måtte være de unges. For Borgmesteren, der var tiltrådt under et år tidligere, blev klubben et PR-scoop.

Et økonomisk eller musikalsk formål

Første bal blev en succes med over 800 gæster, der dansede til bl.a. *Lollipop*s. Frem til april blev der afholdt ni baller, samt et ekstrabal i maj med engelske *The Move* og *Small Faces*. Andre klubber havde sagt nej tak til de to grupper, men *“[...] vi i Brøndby Pop-Club vil gøre alt for at vore medlemmer er blandt dem der får den bedste pop-musik at høre.”¹⁵⁷* Klubben lod ikke kvalitet gå hus forbi, selvom det betød en entré på kr. 15, mod de normale 6. I september steg prisen til kr. 8 og med tiden ændrede entréen sig ofte, alt efter orkesterudgifter.

Borgmester Kjeld Rasmussen (A) spiller trommer, ved det første bal i Brøndby Pop-Club. Foto: Forstads Museet Historiens Hus (http://www.kulturarv.dk/1001fortaellinger/da_DK/broendby-popclub/images).

¹⁵⁶ "Timelang debat i Brøndbyerne på kommunalbestyrelsesmødet" i HA 21.12.1966.

¹⁵⁷ *Brøndby Pop-Club* februar og citat fra september 1967; Bisgaard (2002).

Som i Gladsaxe var der i vedtægterne en max. grænse for orkesterhonorarer. Grænsen var sat til kr. 3.000 pr. arrangement, men allerede i april blev der sat spørgsmålstegn ved klubbens udgifter, da *The Yardbirds* modtog kr. 8.000. Hans Otto Bisgaard mente det var helt ok, da gruppen var virkelig god og der var "et vidst pædagogisk sigte i, at vi hele tiden er i stand til at byde på det bedste popmusik, og ikke det mest udvandede og dårlige." Bisgaard påpegede også, at målet ikke var at lave så stort et overskud som muligt, sådan som det var i Gladsaxe.¹⁵⁸ Hvor Teen Club typisk havde tre orkestre på en aften, kunne Brøndby Pop-Club have både fire, fem og seks. Mere end et topnavn, også af de udenlandske, var heller ikke unormalt.

I efteråret 1967 kritiserede den borgerlige opposition at overskuddet kun var på kr. 10.000, hvilket var småpenge i forhold til Teen Clubs kr. 80.000, og at klubben brugte for mange penge på orkestre. Ballet i maj blev fremhævet som særligt grelt med kr. 17.000 i honorarer. Viceborgmester P. Høyen Andersen (K) omtalte klubben som et privat foretagende med borgmesteren og to unge i spidsen, mens Edith Andersen blev kritiseret for at have tilladt klubben at overskride vedtægterne. Andersen bekræftede at sidstnævnte var sandt og at det var sket fordi de unge ville "lave nogle eksperimenter."¹⁵⁹ Socialdemokraterne stod fuldt ud bag klubben.

Én gang uddelte klubben en del af sit overskud, jf. vedtægterne: kr. 2.500 til indkøb af en bordtennisrobot til den lokale boldklub. Donationen blev i januar 1968 vedtaget i kommunalbestyrelsen, der således havde direkte indflydelse på overskudsdelingen.¹⁶⁰

Den direkte forbindelse imellem ledelse og politikere tydeliggør størrelsesforskellen på de to kommuner. Selv små opgaver blev varetaget af kommunalbestyrelsen i Brøndby, der ikke havde den samme organisation som Gladsaxe til de mange opgaver.¹⁶¹

Initiativ

Brøndby Pop-Club blev et lokalt omdrejningspunkt, for en række nye frivillige initiativer. I oktober 1967 opstod "folkeklubben" *Regnbuen* på det lokale bibliotek *Kernen*, der hver torsdag arrangerede mindre koncerter, viste film og hvor medlemmerne kunne præsentere

---

¹⁵⁸ "Var "Yardbirds" for dyre?" i *HA* 19.4.1967.

¹⁵⁹ "Musik til 17.000 kr. en aften i "Brøndby-Poppen" i *Glostrup og omegns Folkeblad* 2.11.1967.

¹⁶⁰ Kommunalbestyrelsesmøde 14.2.1968 i *Forstadsmus. Brøndby: "Sogneråd. Forhand. 1966-68"*.

¹⁶¹ Et andet eksempel er, at Brøndbys kommunalbestyrelse godkendte tilskud til efterskoleophold, hvilket i Gladsaxe blev varetaget af Ungdomsnævnet.

egen kunst. De torsdage Regnbuen ikke var i Kernen kom *Brøndbyernes Jazzklub*, der arrangerede jazzkoncerter.¹⁶²

I foråret 1969 skrev Politiken at klubben også havde filmklub om tirsdagen og en børneteaterklub. Alt sammen blev koordineret via en "aktivgruppe", bestående af bl.a. Isaksen og Bisgaard, med lokaler på en nedlagt gård i Brøndbyvester. Trods manglende wc og varme holdt børneteateret til her, da det gav flere muligheder end i Kernen.¹⁶³ I både film-, jazz-, folke- og popklub var der krav om medlemskab, men entréen var som regel lav og aktiviteterne mange.¹⁶⁴ Initiativerne var succesfulde og blev kaldt for, "*det mest organiserede ungdomsoprør i Danmark*".

I september 1969 begyndte klubben også at arrangerer koncerter i K.B. Hallen i samarbejde med bookingbureauet SBA.¹⁶⁵

1969/70: Krisetider

Efter Teen Clubs lukning blev Brøndby Pop-Club landets største. Men i efteråret 1969 mødte også den modstand. I lokalavisen udtrykte den lokale afdeling af KU sin utilfredshed med kommunens kommitterede, Edith Andersen, som de mente havde svigtet sit opsyn med klubbens aktiviteter, bl.a. fordi hun sad i 11 udvalg:

*"[...] klubben har eksisteret i 2 år og været stedet for hash- og narkotikamisbrug på en sådan måde, at enhver kunne gå over og betragte det med egne øjne [...] **Edith Andersen har misrøgtet sit hverv i allerhøjeste grad.**"¹⁶⁶*

Det var en kritik af klubbens politiske relation, såvel som klubbens kultur og stillede spørgsmålstejn ved om det var trygt, at lade sit barn komme i klubben. Andersen mente ikke, at de "symboler" som medlemmerne udtrykte ved at sidde på gulvet, have langt hår og en sær

---

¹⁶² *Tordenskjold* november og december 1968; *Superlove* nr. 15, januar 1969.

¹⁶³ "Det nye liv begynder i Brøndbyerne" i *Politiken* 2.3.1969.

¹⁶⁴ Se f.eks. *Tordenskjold* september og november 1969.

¹⁶⁵ "Brøndby Pop-Club og SBA slår pjalterne sammen for en aften" i *HA* 17.9.1969.

¹⁶⁶ "Misligholdelse" i *HA* 5.11.1969.

påklædning nødvendigvis betød hashrygning. Hun så det som repræsentanter for det bredere ungdomsoprør, der ikke nødvendigvis var negativt.¹⁶⁷

Konsekvensen blev at Edith Andersen og Børne- og Ungdomsværnet bad kommunalbestyrelsen om, at politi og embedslæge førte opsyn med aktiviteterne.¹⁶⁸ Til det udtalte Hans Otto Bisgaard:

"Det er i dag uundgåeligt, at der ryges hash på steder, hvor mange unge samles. Folk som tror noget andet er naive. Men popklubben er ikke en hashhule, og jeg synes ikke kommunen har svigtet. Det gør den derimod, hvis stemningen piskes op og man truer med lukning [...]".¹⁶⁹

Bisgaard udtrykte ikke samme bekymring for hash som politikerne og sagde, at hvis alle steder hvor der blev røget hash skulle lukkes, så skulle unge forbydes at køre i S-tog! Bisgaard mente selv, at klubben kunne løse problemet via sine kontrollører.¹⁷⁰

Efter debatten fulgte faldende besøgstal. Den 22. november var der 1200 gæster og udsolgt, men 10. januar dukkede kun 784 op, 7. februar 514 og den 4. april kun 294 gæster. Samtidig var udgifterne til orkestrene ikke blevet mindre. Tværtimod blev det hidtil dyreste orkester, *Taj Mahal*, booket til det sidste bal 24. april 1970. Honoraret var kr. 10.000, men kun 736 medlemmer betalte de kr. 20 i entré.¹⁷¹

Politiet konstaterede i februar, at der ikke blev solgt hash eller narkotika i klubben, og kun i ringe udstrækning blev der røget hash.¹⁷² Modsat fortalte et anonymt medlem i Superlove om, at der var masser af hash og narkotika i klubben; politiet kunne bare ikke forstå at finde det.¹⁷³ Men støtten til ballerne var væk. Måske pga. hashrazziaerne. Måske fordi musikken ikke var god nok: *"De 400, der var mødt op i lørdags, kedede sig bravt, og flere forlod klubben tidligt".¹⁷⁴* Hans Otto Bisgaard så tilbage på udviklingen og konstaterede, at *"Det hele var en drøm. Man kan vel sige, at jeg er blevet en desillusioneret – og en smule klogere."¹⁷⁵*

---

¹⁶⁷ "Konservative hashproblemer" i HA 12.11.1969.

¹⁶⁸ Kommunalbestyrelsesmøde 10.12.1969 pkt. 2701 i *Forstadsmus. Brøndby: "Sogneråd. Forhand. 1966-68"*.

¹⁶⁹ "Hvis I lukker pop-klubben kan I lige så godt forbyde unge at køre med S-togene" i *Aktuelt* 13.12.1969.

¹⁷⁰ "Brøndby Pop-club i vanskeligheder" i HA 17.12.1969.

¹⁷¹ Kassebog for Brøndby Pop-Club i Forstads museets arkiv.

¹⁷² "Spor af hash i Brøndbypoppen" i HA 18.2.1970.

¹⁷³ Læserbrev i *Superlove* nr. 35, marts 1970.

¹⁷⁴ "Manglende tilslutning til Brøndby Popklub" i HA 8.4.1970.

¹⁷⁵ "Brøndby Pop-Club har økonomiske problemer" i HA 15.4.1970.

Alligevel bad Isaksen i en tv-debat med borgmesteren i april om større lokaler, da klubben ellers ville stagnere.¹⁷⁶ Og paradoksalt nok udtrykte de to talsmænd i Politisk Revy i samme måned håb om, at musikken fremover ville blive formidlet i mindre fora, hvor der ville være en bedre forbindelse imellem musik og publikum. I øvrigt mente de, at "[...] Brøndby Popklub ikke [er] et sted hvor der afholdes koncerter. Det er bare en klub, hvor der kommer en hel masse mennesker."¹⁷⁷ Klubben var stadigvæk et mødested og skulle forblive det, men det var ikke helt entydigt hvad ledelsen ønskede med klubben fremadrettet.

1970: Brøndby Poppen lukker

Sæsonens underskud på kr. 26.000 betød kritik af klubben og Edith Andersen, der gav hashrazziaerne skylden for at der ingen gæster kom. Oppositionen derimod mente at klubben havde rod i regnskabet efter samarbejdet med SBA.¹⁷⁸ De konservative var ikke tilfredse med, at kommunen måtte dække underskuddet. Det fik Bisgaard til at anklage oppositionen for manglende anerkendelse af det frivillige arbejde:

*"Brøndby Pop Club, som har været Nordeuropas største, er både en forretning og en social institution. Og inden i dag har den ikke kostet kommunen en øre. Men der gives tilskud og kommunale bidrag til en masse andre formål indenfor forretningslivet."*¹⁷⁹

Kommunen fralagde sig, ifølge Bisgaard, sit ansvar og forstod ikke betydningen af klubbens arbejde. Derfor blev alle med interesse i klubben opfordret til, at møde op til generalforsamlingen i maj: *"Bagefter møde om "Retten til at være menneske", også her i Brøndbyerne."*¹⁸⁰ Emnet understregede en ideologisk forbindelse til ungdomsoprøret, hvor spørgsmålet om personlig frihed og undertrykkelse fra samfundets side var centralt. Selvom

---

¹⁷⁶ "Borgmesteren og Peter i TV" i *Rødovre Avis* 23.4.1970.

¹⁷⁷ "Er der noget galt? Samtale om Brøndby Popklub" i *Politisk Revy* nr. 146, 17.4.1970.

¹⁷⁸ "Kræver Brøndby Pop Clubs regnskaber undersøgt" i *Aktuelt* 11.6.1970.

¹⁷⁹ "Hashrazziaer ødelagde den største pop-klub" i *Aktuelt* 16.6.1970.

¹⁸⁰ Annonce i *HA* 20.5.1970.

Fritidsudvalget ønskede at klubben fortsatte,¹⁸¹ så indkaldtes der til en ekstraordinær generalforsamling den 20. oktober 1970. ”*Eneste punkt på dagsorden: Klubbens opløsning.*”¹⁸²

Opsamling

Efter fire år var det slut med Brøndby Pop-Club. Sammen med klubben lukkede også Regnbuen og filmklubben, som havde været knopskydninger på popklubbens aktiviteter. Til den sidste generalforsamling var repræsentanter for *Projekt Hus* i København og *HIPS* (Hvidovres Ikke Partipolitiske Sammenslutning) til stede, sammen med Edith Andersen og ca. 200 unge.¹⁸³ Kommunen skulle finde en ny måde at give de unge et frirum, et sted hvor de kunne være sig selv. I løbet af de foregående år var det lykkedes at skabe en klub, der tiltrak unge fra Brøndby og opland, men også fra København hvor der ellers var spillesteder nok. Den politiske oppositions kritik af klubben og dens aktiviteter repræsenterede ikke bare muligheden for, at de unge kunne vise at de kunne skabe deres eget sted. Det var også et billede på tidens kulturdebat med en offentligt støttet kultur overfor en kritik af offentlig indblanding og investering i et kulturliv, der for mange producerede uforståelig kunst og finkultur.

Klubbens udgifter og ambitionsniveau fløj højere end vingerne kunne bærer. Måske fordi der ikke var det samme opsyn og den samme faglige reference til kommunen som i Gladsaxe. Men Brøndby Pop-Club repræsenterede en anden måde, at tænke organisation på: Her var aktivgruppe og generalforsamling, mod en kommunalt udpeget ledelse der kun refererede til kommunen i Gladsaxe. Men begge klubber opnåede succes i blandt de unge: Der var masser af medlemmer.

Sammenfatning af analysens 1. del

I den foregående er der tegnet et billede af Gladsaxe Teen Clubs udvikling fra oprettelsen i 1965 og frem til klubben lukkede i foråret 1969. Analysen har fokuseret på klubbens

---

¹⁸¹ ”Kvindelige viceborgmester genstand for kritik” i *Dagbladet Roskilde* 14.8.1970.

¹⁸² Annonce i *HA* 14.10.1970.

¹⁸³ Da HIPS startede i september 1969 var det bl.a. med med Regnbuen som forbillede. Nu var det i stedet aktivgruppen i Brøndby, der havde brug for inspiration fra HIPS. ”Brøndby Popklub blev nedlagt” i *Roskilde Dagblad* 21.10.1970; Løbeseddel fra HIPS: ”Demonstration ”Hvidovre vil videre”” på www.facebook.com/photo.php?fbid=2827149074953&set=o.21578442362&type=1&theater, set 19.1.2012.

organisation med en ledelse, et sæt vedtægter og hvordan Gladsaxe Kommune aktivt engagerede sig i at have en popklub, bl.a. via opsyn og kontrol med aktiviteterne. Afsluttende er Brøndby Pop-Club blevet analyseret og det er blevet vist hvordan klubben udviklede en anden organisation, mødte lokalpolitisk modstand og udviklede et slægtsskab med ungdomsoprøret. Således har analysen vist at både kommune og ungdomskulturelle tendenser havde stor betydning for den måde, som klubberne udviklede sig på.

Med Bourdieuske termer kan vi sige, at der var flere forskellige forhandlinger af klubbernes organisatoriske habitus, der definerede klubbernes udviklinger. I Gladsaxe fandt en intern forhandling sted i efteråret 1965 da klubben blev knyttet til kommunen, mens en ekstern forhandling af habitus fandt sted med læderjakkerne. I første tilfælde var kommunens støtte en garant for klubbens aktiviteter, mens det i andet tilfælde betød en forandret relation til kommunen. Klubben skulle nu positionere sig aktivt overfor den institution, som var ryggraden i klubbens eksistensgrundlag. De to aktører repræsenterede oppositionelle idéer om klubbens fremtid og de forskellige agents nye positioner betød, at fremtiden blev forhandlet uden samme enighed, som tidligere.

I Brøndby positionerede klubben sig i forhold den politiske oppositions kritik, ved at italesætte sit formål, som at præsentere god popmusik, snarere end at tjene penge. Nok betød kritikken at klubben skulle positionere sin relation til oppositionen, men den politiske forhandling af klubbens udvikling fik først betydning i vinteren 1969/70. Da mærkede klubben at også publikum ændrede deres relation til ballerne, hvilket betød agenter der redefinerede deres position. Disse re-positioneringer af agenter betød et mærkbart underskud og klubbens lukning.

Dermed udtrykte de to klubber forskellige forhandlinger af deres særegne kulturelle felter, på trods af lighedstræk som bl.a. knyttede dem til kommunerne og disses ønsker om, at lade popklubberne være en del af deres moderne velfærdsprojekter. Selvom begge kommunes (socialdemokratiske) ledelse velsignede de musikalske initiativer i klubberne, så var kommunernes forskellighed med til at definere klubbernes særegne organisatoriske habitus. For de unge selv var klubberne et mødested med fokus på popmusik, hvor der kommunerne havde stillet rammerne til rådighed, men hvor de unge selv kunne udfylde dem.

Del 2: Gladsaxe Teen Clubs identitetsmæssige særtræk

Analysens anden del fokuserer på Teen Clubs identitetsmæssige særtræk, sådan som de kom til udtryk i klubbens aktiviteter, i den musikalske profil, i forholdet til kommercielle samarbejdspartnere og i synet på påklædning, alkohol og stoffer. Et demografisk blik på klubbens medlemmer belyser, hvem klubben tiltrak. Ved bl.a. at fokusere på klubbens fysiske omgivelser og italesættelse af sig selv identificeres nogle kulturelle særtræk, der hjalp til at definere klubbens mål om at være et mødested og et frirum for den brede ungdom. Samtidig identificeres også klubbens midler til at nå dette mål.

En central kilde til analysen er medlemsbladet *Teen Club Nyt*, der fra september 1966 og frem til april 1969 udkom månedligt. I bladet blev der informeret om kommende arrangementer, de optrædende blev anmeldt og der blev skrevet om bl.a. mode og tv. Bladet blev redigeret af Kim Utke, der var ansat i reklamebranchen, og blev primært skrevet af klubbens ledelse. Medlemsbladet repræsenterede en interaktion med samtiden og fungerede som klubbens talerør til medlemmer og omverden.

Medlemmernes demografi

Geografi

I tre artikler i *Teen Club Nyt* beskrev klubben hvor medlemmerne var bosat. Undersøgelserne viste at en største del boede i postdistrikter, der groft sagt svarede til Gladsaxe Kommune, men at det blev en mindre andel fra 1967-69; fra 68,4 % til 53,5 %.¹⁸⁴ En stigning i antallet af repræsenterede postdistrikter fra 44 i 1967 til ca. 60 året efter, illustrerede de unges villighed til mobilitet for at nå et bal lørdag aften.¹⁸⁵ Det er svært at fastslå hvorfor disse forandringer satte ind, men forandringer i musikstile, nye ungdomskulturelle strømninger og flere klubber kan have været medvirkende til, at nogen søgte væk og at andre kom til.

Medlemskab var påkrævet, hvilket kan være med til at fordreje billedet; der fandtes f.eks. medlemmer i Ringkøbing og de kom næppe regelmæssigt forbi. At klubben annoncerede i

---

¹⁸⁴ Den geografiske statistik, blev lavet på baggrund af *Teen Club Nyts* distribution via postvæsenet. Her blev det opgjort hvor mange blade der skulle til hvert distrikt. Tallene for 1967 dækker distrikterne Søborg, Lyngby, Bagsværd og Herlev; 1968 er uspecificeret; 1969 dækker Søborg, Lyngby, Bagsværd, Herlev og Værløse. *Teen Club Nyt* november 1967, april 1968 og februar 1969. Distributionslister findes i *Gelf-Larsens arkiv*.

¹⁸⁵ *Teen Club Nyt* november 1967 og april 1968.

dagblade som Ekstra Bladet og BT, placerede klubben i konkurrence med en lang række andre popklubber og fritidstilbud i hovedstadsområdet. Således skal klubbens geografiske habitus også ses i en større regional kontekst. F.eks. steg antallet af medlemmer fra Ballerup ifølge klubben som et resultat af, at Ballerup Teen-Club lukkede i efteråret 1967.¹⁸⁶ Nok var det *Gladsaxe Teen Club*, men klubben var attraktiv og åben for alle uanset bopæl.

"Børnehaven lukker"

Klubbens navn var ikke kun geografisk forankret, men også målrettet via brugen af det engelske låneord "Teen", en forkortelse af "Teenager". I Gladsaxe markerede det at den unge var for gammel til *Club Pigalle*, en jazzklub for folkeskoleelever startet i 1957. Selvom Teen Club reelt udkonkurrerede Pigalle, så viste navnet en fordeling af potentielle medlemmer.¹⁸⁷

I Teen Club Nyt var det ofte et emne i læserbreve, at der var for mange "små" i klubben og ledelsen konstaterede, at mængden af de yngstes deltagelse havde indflydelse på de ældste teenagere fremmøde. I marts 1967 udarbejdedes derfor et forslag til en Juniorafdeling, da flere medlemmer i alderen 16-18 år foretrak "[...] at gå andre steder lørdag aften. – men netop denne gruppe er alle kommunens ungdomsorganisationer jo interesserede i at holde væk fra restauranterne endnu et par år."¹⁸⁸ Teen Club skulle derfor være for dem over 15 år, mens de 12-14 årige ville få den nye juniorklub.

Juniorklubben blev ikke til noget, måske fordi det ville være for ressourcekrævende med en ekstra klub. Men ledelsen erkendte at der var en del medlemmer i alderen 12-13 år, som den ikke kunne tage ansvar for kom sikkert til og fra bal. Således defineredes målgruppen i september 1967 til de 14-18 årige, hvilket dog ikke løste problemet. I januar 1969 skrev ledelsen i Teen Club Nyt under overskriften "*Børnehaven Lukker*", at "*Et-tagfat og kap-løb hører sig nu til i det fri og ikke til pop-bal.*"¹⁸⁹ Det betød øget alderskontrol; men ikke af den øvre aldersgrænse. Måske fordi det ikke var et problem, måske fordi en del i ledelsen selv var over 18 år. Medlemmernes aldersgennemsnit var i 1968 16 år, mens ledelsesmedlemmerne i snit var 19.¹⁹⁰

Medlemmernes bopæl illustrerer, at nogle medlemmer udvalgte det bal der skulle besøges og gerne rejste lidt efter det. Teen Club var strengt taget det eneste tilbud af sin slags i

---

¹⁸⁶ Voss og Molin (2007) s. 6; *Teen Club Nyt* februar 1969.

¹⁸⁷ "Pigalle" på <http://gladsaxebilleder.gladsaxe.dk:8080/byarkiv/Site/index.jsp>, set 20.11.2011.

¹⁸⁸ *Forslag til oprettelse: Juniorafdeling af Gladsaxe Teen Club* i Gelf-Larsens arkiv.

¹⁸⁹ *Teen Club Nyt* februar og september 1968; citater fra januar 1969.

¹⁹⁰ *Teen Club Nyt* april 1968.

Gladsaxe Kommune og med den kommunale relation, blev der garanteret ordnede forhold. En kombination af praktiske forhold og aktiv opsøgning af det rette bal, var derfor med til at bestemme medlemmernes sammensætning. Spørgsmålet om alder illustrerer en intern kamp om klubbens målgruppe, hvor der bl.a. henvistes til alkohol for at legitimerer en aldersgrænse. Gladsaxe Teen Club havde således en profil der var til forhandling, og som ikke kun apellerede til ældre eller yngre teenagere i almindelighed, men til ungdommens ønske om musik og bal i særdeleshed. Som sådan repræsenterede klubbens medlemmer nogle forskellige ungdomskulturelle grupperinger og tendenser i tiden.

Profil: "- Vi ses i Teen Club'en"

Gladsaxe Teen Club søgte at positionerer sig som et mødested med popmusik, der var et sikkert sted for de unge. Fra starten i september 1965 indrammede et slogan klubbens ønskeposition: *"Stedet, hvor de unge mødes hver lørdag!"*¹⁹¹

Med introduktionen af Teen Club Nyt i september 1966 blev sloganet ændret til det kortere *"-vi ses i Teen Club'en"*. Forsiden signalerede en klub med liv ved at vise unge dansende piger, omgivet af små taglines: *"Fun begins! Man kan li' at være sammen [-] der er ingen tvivl"* og *"GO!"*, der var omgivet af fartstriber.¹⁹²

Pigerne på forsiden var måske en tilfældighed, men klubben gjorde meget ud af, at være sted, hvor forældre trygt kunne sende deres børn (læs: døtre) hen og forældre blev gerne inviteret indenfor, så de med egne øjne kunne se, hvad der foregik. Men som klubben sagde:

*"Hvor der er tilstrækkelig mange unge piger, slås drenge jo ikke. Vi har så godt et rygte at forældrene tør sende deres piger herved alene. Men de kommer nu tit to og to eller fire og fire."*¹⁹³

Pigerne tiltrak drenge; også derfor var det nødvendigt, at de trygt kunne komme i klubben.

I Teen Club Nyt var der også små slogans: *"For Teenagers med Go"*, *"Yes it's all here it's all live it's the Teen Club "* og *"Are you one of the inPeople"*. Hvor *"- vi ses i Teen Club'en"* var bredt inkluderende, så definerede de små slogans eksplicit medlemmerne som en særlig gruppe af

---

¹⁹¹ Første gang er i en annonce i *Folkebl.Gladsaxe*. 16.9.1965.

¹⁹² *Teen Club Nyt* september 1966.

¹⁹³ "Uden profit" i *Berlingske Tidende*, 30.10.1966.

aktive og moderne teenagere. Og så var den udprægede brug af engelsk med til at placere klubben i et internationalt fællesskab, som også musikken trak på og hvor det hed *club*, og ikke klub.¹⁹⁴ Med nogle flere ord udtrykte ledelsen klubbens funktion:

*"Med hensyn til medlemmernes følelser for Teen-Club'en, så håber vi at I alle har andre interesser ved siden af. Så Teen-Club'en blot kan blive det sted, hvor vi en gang om ugen mødes for at danse og høre musik. Kort sagt, det sted hvor vi glemmer skole, læreplads, aftenskole, lektier osv."*¹⁹⁵

Hvor kommunen ønskede at aktiverer de unge, så beskrev klubben det som et frirum. De unge skulle træde ud af hverdagen og ind i en club, der kunne *"[...] få publikum til helt at glemme, at det er en skoleaula, man danser i."*¹⁹⁶

Udsmykning og stemning

I løbet af lørdag eftermiddag begyndte de frivillige derfor at omdanne Egegård Skole til Teen Club. Der blev opstillet borde med dug i siden af aulaen, indrettet bar til salg af sodavand, chokolade og cigaretter, opsat scenelys, lydudstyr og musikerudstyr, samt klargjort garderober i foyeren, hvor der også hang plakater med aftenens orkestre. Efter ballet stod de frivillige for rengøringen af lokalerne, så skolen var klar til brug igen mandag morgen. Arbejdet var som regel afsluttet ca. kl. 02, hvorefter de frivillige blev bispist med smørrebrød og sodavand og kørt hjem. Sammen med en årlig sommerudflugt var det lønnen for arbejdet. Af og til var det dog også muligt, at få en ven gratis med til bal. Med tiden kom færre medarbejdere fra foreningerne bag Teen Club, men blev oftere rekrutteret blandt venner.¹⁹⁷

Klubbens fysiske udtryk var også et konkurrenceparameter, der sikrede et særegent udtryk med *"[...] det professionelle præg, de unge er vant til fra Fjernsynet og f.eks. Place Pigalle."*¹⁹⁸ I 1965/66 blev der ophængt kæder af røde lamper i loftet, der fra efteråret 1967 blev suppleret

---

¹⁹⁴ Rørørdam Larsen (2003); Wicke (2002) s. 109-13; Bengtsson (2002) s. 172.

¹⁹⁵ *Teen Club Nyt* september 1967.

¹⁹⁶ Artikel til Gladsaxe Folkeblad, 23.8.1967 i *Glad.By. 78.906, TC – 1966-68*.

¹⁹⁷ Utkø på www.teenclubs.dk, set 14.2.2012; *Bilag 1*.

¹⁹⁸ Artikel "Teen-Club'en lægger ud som vi kender den" til *Folkebl.Gladsaxe*. 30.8.1966 i *Glad.By. 78.906, TC – 1965-67*.

af markiser i siden af salen for at "sænke" loftet og øge intimiteten. På scenen var et bagtæppe med en stor stjerne på. Fra efteråret 1967 blev det erstattet med ordet "inPEOPLE".¹⁹⁹

Da det i efteråret 1968 blev afvist af Ungdomsudvalget at lade Teen Club egenhændig ændre på salens udsmykning, opstod en ny grænse for, hvor meget klubben måtte præge lokalerne og dermed for, hvordan klubben kunne definere sig selv i konkurrence med andre klubber.

Kommercielle relationer

I løbet af klubbens liv blev der indgået en række kommercielle relationer, der illustrerer de unge som en kommerciel målgruppe. I Teen Club Nyt falbød en række forskellige forretninger, virksomheder og produkter alle de unges nødvendigheder: Knallerttændrør, modetøj, plader og cremer mod uren hud er eksempler på ungdommen som en forbrugskultur, mens reklamer for at samle på bestik, blive revisor og byggelegetøj illustrerede overgangen fra barndom til voksenliv.

Til ballerne lod klubben sås de kommercielle relationer også. I pauserne mellem orkestrene blev der trukket lod om sponserede lp'er på indgangsbilletten. Ved et enkelt bal fik konferencieren ikke ordentligt oplyst, at lp'erne kom fra Fona på Søborg Hovedgade, hvorfor

*****

FORSIDEN:

Forsidebilledet viser i denne måned, hvor pæn salen egentlig ser ud i de fem minutter, der går fra medarbejderne er færdige med at stille op til derene bliver åbnet for publikum. Næstenstående billede til venstre viser scenen med orkestrenes højttalerkabinetter parat til aftenens kraftudfoldelser.

Til højre ses vores specialbyggede bar, hvor medlemmerne kan hente styrke til nye kraftudfoldelser på dansegulvet. - Af hensyn til forældre, som måske af billedet får lyst til at besøge Teen Club'en, så vi nok hellere pointerer, at vi ikke fører MARTINI's ellers så udmærkede produkter - parasollerne pryder bare.

Fotos: Benny Bruun Hansen

Udklip fra *Teen Club Nyt* januar 1968. Teksten beskriver interiøret i salen og gør opmærksom på, at der trods parasollerne ikke kan købes Martini i Teen Club.

¹⁹⁹ Stjernen var også på forsiden af Teen Club Nyt i 1966/67 og på medlemskortene i hele klubbens tid. Voss og Molin (2007) s. 11; "400 handicappede til pop-koncert" i *Folkebl.Gladsaxe*. 11.5.1967.

ejeren valgte at afbryde samarbejdet. Klubbens undskyldning til ejeren blev dog accepteret, og i sæsonen 1966/67 uddeltes 200 lp'er, mens gæst nr. 100.000 i foråret 1968 fik en båndoptager fra Fona.²⁰⁰

I løbet af 1967 indgik klubben et samarbejde med Dansk Coladrik A/S, producenten bag Jolly Cola, om at levere sodavand og barer til ballerne. Firmaet var oprettet i 1959 af 19 danske bryggerier, som en konkurrent til Coca Cola. Ligesom Teen Club søgte colaproducenterne at henvende sig til aktive, livsglade unge i fællesskab via deres markedsføring.²⁰¹ De ville alle gerne være et omdrejningspunkt i de unges liv og noget man var fælles om. Tidligere havde Coca Cola leveret både sodavand og barer, men det viste sig at priserne begrænsede salget. I stedet donerede Jolly Cola barer mod, at blive eneleverandør af sodavand.²⁰²

Firmaet sponserede også to orkestres honorarer, samt plakater til klubben, hvor klubben foreslog, at teksten skulle være tegnet "[...] i tidens "love" og "hippi" stil" med ordene "Ungdom – livsglæde Let's go dancing - og så en iskold Jolly Cola".²⁰³ Resultatet blev et sæt røde læber med den bølgende tekst "Come on let's go dancing Sluk med Jolly Cola". Fra foråret 1968 blev teksten også slynget over Teen Club Nyts bagside i en psykedelisk inspireret stil²⁰⁴

Selvom klubben bragte en del annoncer, så dækkede indtægterne ikke udgifterne til tryk og distributionen af bladet.²⁰⁵ Men de var et tilskud og illustrerede, at bladet var et godt medie til at nå de unge, hvilket den regelmæssige annoncetegner *Teenage Reklame*, der placerede reklamer i skole- og ungdomsblade ved, at fremsende færdigtrykte sider til indfletning i bladene, illustrerede igennem det meste af bladets levetid.²⁰⁶

---

²⁰⁰ Brev fra Hans-Chr. Gelf-Larsen til hhv. Fona på Søborg Hovedgade og bestyrelsen i Gladsaxe Teen Club, 21.9.1966 i *Glad.By. 78.906, TC – 1966-68. Teen Club Nyt* oktober 1967 og april 1968.

²⁰¹ Petersen, Klaus og Niels Arne Sørensen (2008): "Tørstens allerbedste ven Cola'ens Danmarkshistorie fra 1930'erne til 1960'erne" i *Historisk Tidsskrift*, bind 108, (18. række bind V), s. 424-76. København: Den Danske Historiske Forening. s. 469-75.

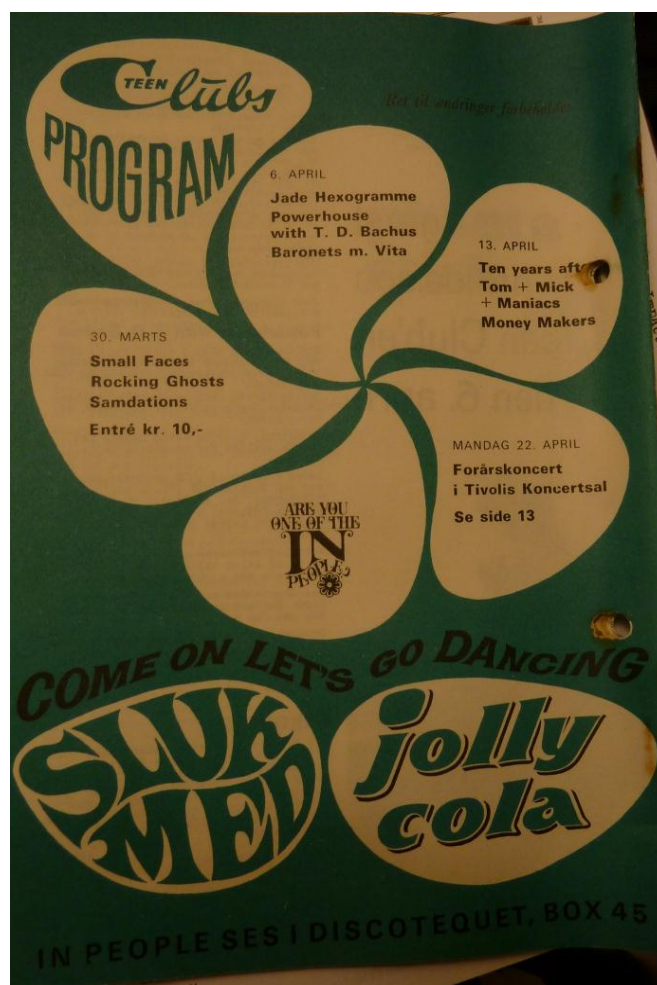
²⁰² *Teen Club Nyt* september 1967; Utke på www.teenclubs.dk, set 14.2.2012.

²⁰³ Citat fra brev fra Kim Utke til Dansk Coladrik A/S 18.8.1967. Se desuden korrespondance mellem Teen Club og A/S Dansk Coladrik i *Glad.By. 78.906, TC – 1966-68. Teen Club Nyt* januar 1968.

²⁰⁴ På alle *Teen Club Nyt* fra marts 1968 til marts 1969; plakat i *Gelf-Larsens arkiv*.

²⁰⁵ I 1966/67 var annonceindtægter: Kr. 2.800. Distributionsudgifter: Kr. 2.730,64. Udgifter til tryk af blad: kr. 9.364. *Årsregnskabet. Sæsonen 1966-67* i *Gelf-Larsens arkiv*.

²⁰⁶ Brev til Hans-Chr. Larsen fra Kim Utke 5.10.1966 i *Gelf-Larsens arkiv; Bilag 2*.

Bagsiden af *Teen Club Nyt* april 1968 med Jolly Cola reklame og den drejende blomst med programmet i.

Reklamerne og sponsoraterne kan ses som et billede på tidens komplekse ungdomskultur: Der var mange der søgte at påvirke de unge, via meget forskellige produkter. Reklamerne var økonomisk støtte til aktiviteterne, snarer end en del af klubbens identitet, men de hjalp til at gøre klubben til et led i relationen mellem forbruger og producent.

Påklædning og mode

Både musik og tøj var vigtige i forhold til, at skabe og definerer klubbens identitet.²⁰⁷ Klubben søgte således at påvirke de unges beklædning ved f.eks. at bringe artikler i *Teen Club Nyt* til pigerne om tidens kjoler, smykker og sko, ligesom der var tips til hår og makeup. Selv skrev ledelsen i august 1966 om påklædningen i klubben: *"Særegent for Teen-Club'en er det også, at de unge kommer i deres pæne tøj, det er meget få der er af typen fra "Storkespringvandet"."*²⁰⁸

²⁰⁷ Miller, Janice (2011): *Fashion and Music*. New York: Berg. s. 109.

²⁰⁸ "Teen-Club'en begynder igen." i *Glad.By*. 78.906, TC - 1966-68.

Udklip fra *Teen Club Nyt* april 1968.

Ser vi på billeder fra klubben bekræftes dette: Der er kjoler, buksedragter og skjorter, strik til ham og hende, pressefolder i bukserne og smykker på pigerne.²⁰⁹ Men citatet illustrerer også at der var flere forskellige stilistiske udtryk, der repræsenterede flere ungdomskulturelle tendenser. Med årene fandt flere af disse tendenser indpas i klubben med f.eks. cowboybukser og læderjakker; men de fleste fortsatte den pæne stil med skjorte eller kjole.

Få gange fremhævede klubben også, hvad den *ikke* fandt passende til et bal. Et foto i *Teen Club Nyt* af en ung mand i læderjakke, der tænder en ung piges smøg, blev i 1968 kommenteret:

*"Man kan godt have gode manerer, selvom man kommer til Teen-bal i cowboybukser og læderjakke med tyskerkors – men, hun indrømmer gerne, at det virke noget utaknemmeligt, at han ikke kan gøre lidt ud af sin påklædning, når hun lige har gjort sig dejlig i skjortebluse og lårkort."*²¹⁰

Ved invitationen til koncerten i Tivolis Koncertsal blev det understreget, at publikum skulle huske "*at komme i noget festligt tøj (-og renskede – Rexona you know!)*".²¹¹ Selv fremstod

²⁰⁹ "Teen Club" på <http://gladsaxebilleder.gladsaxe.dk:8080/byarkiv/Site/index.jsp>, 21.11.2011; "En typisk aften i Teen Club'en" på http://www.teenclubs.dk/galleries/Vi_ses_i_TC/gelf/index.html, 21.11.2011.

²¹⁰ *Teen Club Nyt* april 1968.

²¹¹ *Teen Club Nyt* april 1968.

ledelsen, der primært bestod af mænd fra KU, ulasteligt klædt med jakkesæt og evt. slips.²¹² Således deltog klubben og dens ledelse aktivt i forhandlingen af medlemmernes påklædning og dermed i klubbens identitet. Men udtalelserne om påklædningen var henstillinger, ikke krav. Alligevel kom der restriktioner i Box 45.

Box 45

Med åbningen af *Box 45* i januar 1968 fulgte Teen Clubs en ny trend i tiden, med et "Discoteque" hvor man dansede til musik fra plade.²¹³ En reception med repræsentanter fra bl.a. modebranchen og kommunalbestyrelsen udgjorde indvielsesfesten og et foto i *Teen Club Nyt* fra dagen viser, at Bisgaard og Isaksen fra Brøndby Pop-Club også var med: "*Når lederne af Brøndby-Poppen skal more sig går de i BOX 45*".²¹⁴

Det 50.000 kroner dyre arkitekttegnede diskotek blev indrettet i kælderen under Egegård Skole med plads til ca. 100 gæster, dvs. ca. 10 % af publikum. Indretning udstrålede eksklusivitet, hvilket blev fremhævet med superlativer i klubbens beskrivelse:

*"5 m lang bar, 50 høje forchromede barstole forsænket loft, 6 seperatkabiner med PH-lamper, luksusudskækningsbar i kobber og naturtræ med køleskab, naturfibergulvtæppe i orientalsk tilsnit, frækt dansegulv, belysning og ventilation helt i topklasse, og endelig et håndplukket HI-FI Stereo musikanlæg af bedste kvalitet til 8.000,00 kr."*²¹⁵

Ledelsen havde frygtet at dansegulvet var for småt, men som det konstateredes efterfølgende, så ville de unge hellere sidde og nyde musikken – danse kunne de jo til musikken i aulaen.²¹⁶

I Box 45 kunne gæsterne også se klubbens go-go piger, der normalt huserede på scenen i aulaen. Det var en gruppe frivillige piger, alle over 15 år, der dansede på scenen til musikken med bar mave og i selvgjort tøj. Da klubben i oktober 1967 søgte flere piger var kravene få:

---

²¹² Se billeder på www.teenclubs.dk, <http://gladsaxebilleder.gladsaxe.dk:8080/byarkiv/Site/index.jsp> og i *Teen Club Nyt*.

²¹³ Ordet "diskotek" er kendt i Danmark fra 1965. "Diskotek" på www.ordnet.dk, set 21.11.2011.

²¹⁴ *Teen Club Nyt* februar 1968.

²¹⁵ *Teen Club Nyt* januar 1968.

²¹⁶ *Teen Club Nyt* februar 1968.

"Forkundskaber er ikke nødvendige, men udseendet skal være i orden." Go-go piger fandtes også i en del professionelle klubber, hvor de var stemningsskaber; enten på eller i bure over scenen!²¹⁷

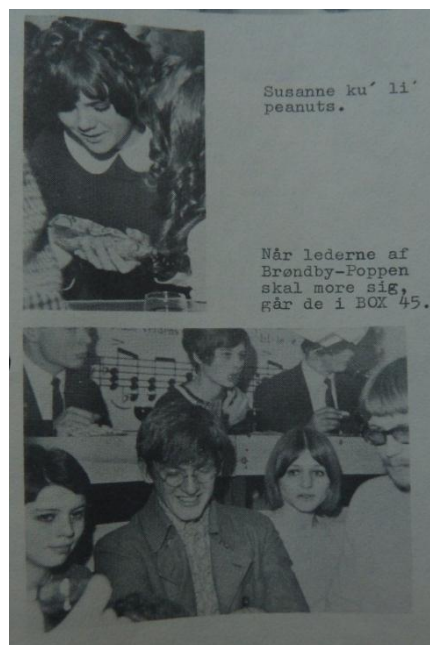
For at sikre det eksklusive lokale imod ballademagere bestemte ledelsen, at: *"Diskotequet holder åbent om lørdagen under Teen-Ballet fra 19.30 til 24.00, for ældre fornuftige Teen-Club medlemmer i pænt tøj,- (lasede cowboybukser og sure sko frabedes)".*²¹⁸ I et læsebrev blev det beskrevet som *"at diskriminere folk på tøjet"*, sådan som restauranterne havde gjort det i årevis. Ledelsen svarede at den fandt det rimeligt, og at:

*"Du har aldrig set en "rigtig" slagbror i et pænt sæt tøj, og én af grundene til diskriminationen er netop dette. Desværre må vi afvise næsten alle, der møder i cowboy-bukser eller er ovenud langhårde, men for disse er der bal i aulaen som hidtil."*²¹⁹

Box 45 var en stor investering og ledelsen fandt en dresscode, som en god måde at passe på den. Men at det var problematisk at vurdere folk ud fra deres beklædning viste et læserbrev i

Billede fra "De danser 80.000 kr. ind til ungdomsarbejde i Gladsaxe" i BT 30.10.967.

Billeder fra åbningen af Box 45 i Teen Club Nyt februar 1968.

²¹⁷ "Gladsaxe Teen-Club er ved at være klar til den nye sæson" i *Folkebl.Gladsaxe*. 31.8.1967; *Teen Club Nyt* oktober og december 1967; Interview med Pierre Beauvais i *Nyt Børge* nr. 7, 23.2.1968.

²¹⁸ *Teen Club Nyt* januar 1968.

²¹⁹ *Teen Club Nyt* februar 1968.

Teen Club Nyt:

*"[...] vi kan ikke godkende, at denne [vagten] nægtede os adgang, blot fordi vi havde en miniskindjakke på. Denne skindjakke kan slet ikke sammenlignes med en læderjakke, hvis det er det I gør. Da vi så kom indenfor sad der alligevel en pige med sådan en skindjakke."*²²⁰

Dresscoden viser, at det ikke kun var "læderjakkerne", der benyttede tøjet til identifikation i forhold til andre grupper; det gjorde Teen Club også. Men en dresscode fjernede ikke problemer med de unge læderjakker i klubben.

Fans og dans

En vigtig del af ballerne var dansen, men også muligheden for at se tidens idoler. Billeder fra bl.a. Teen Club Nyt viser, at de mange unge stod tæt i skolens aula og ofte fokuserede på de optrædende. *Lyngby-Taarbæk Bladet* bragte i november 1966 en stemningsrapport fra klubben, hvoraf interessen for at se idolerne fremhæves:

"Allerede i garderoben kan man høre musikken, og inde i aulaen er der som en kornmark i blæsevej. Et hav af hoveder vugger frem og tilbage i takt til musikken. Lokalet er dunkelt oplyst, og kun på scenen er der spotlight, som veksler i forskellige farver.

*Når man med stort besvær har banet sig vej op til scenen, ser man at de unge her står i lag for BARE AT SE deres idoler. De danser ikke, men læner sig over hinanden, ivrigt snakkende og ryggede for bedre at kunne se, når Sir Henry synger om "vidunderlige brune øjne"."*²²¹

I Teen Club Nyt var der ofte læserbreve med orkesterønsker og ved at trække på kontakter hos bookingbureauerne kunne heldige medlemmer møde deres idoler, der oftest mødte op privat hos medlemmet. Der skulle overskrides sprogbarrierer, mens kaffe og hjemmebag gled

---

²²⁰ *Teen Club Nyt* marts 1968.

²²¹ "Profitløs pop i Gladsaxe" i *Lyngby-Taarbæk Bladet*, 24.11.1966.

ned. Efterfølgende skrev medlemmerne om oplevelsen og sendte en tilfreds tak i Teen Club Nyt, sammen med billeder fra dagen: *"Jeg takker Teen-Club'en, fordi jeg fik lov til at træffe Wishful Thinking. Det er den største oplevelse jeg har haft. TAK!"*²²²

Med op imod 1.200 besøgende på en aften var der trængsel i salen. Men danset blev der, hvilket Søndags BT i 1968 rapporterede:

*"Skal man absolut meddele sig mundtligt, foregår det på gangene, hvor "blomsterbørnene" ligger som knækkede liljer og puster efter de manuelle udfoldelser på det enorme dansegulv."*²²³

Den megen larm fra musikken gjorde det svært at tale sammen, hvilket nok heller ikke hjalp på den svære kunst at inklinere. Emnet var tabubelagt, så klubben spurgte ti medlemmer om pigerne måtte byde drengene op til dans; det var de fleste med på.²²⁴ Således fyldte både dans, musik og musikere meget igennem klubbens liv. Det var selve kernen i aktiviteterne og derfor var det en udfordring, da musik og dans ændrede karakter.

Musikken: Fra pigtråd til Beat

Til et bal spillede typisk tre orkestre, heraf oftest et kendt orkester fra Danmark, Sverige eller England. Som regel havde klubben et helaftensnavn, som spillede til dans før og efter hovednavnet. Til at finde det tredje navn havde et bestyrelsesmedlem til opgave at besvare henvendelser fra grupper, der ønskede at spille i klubben.²²⁵ De fleste bookinger foregik dog via bureauer, hvor turnerende orkestre blev tilbudt.

De orkestre som spillede i klubben frem til 1968 spillede primært pigtråd. I den genre var gruppernes repertoire ofte udenlandske numre, der blev aflyttet og kopieret for at blive spillet live og navne som *The Defenders*, *Sir Henry & His Butlers*, *Matadoerne* og *The Hitmakers* var alle populære i Teen Club, ligesom de mere soul-inspirerede *Dandy Swingers* også

---

²²² Se f.eks. *Teen Club Nyt* september, oktober og (citat fra) december 1967.

²²³ "Unge danser penge sammen til unge" i *Søndags BT* nr. 5 1968.

²²⁴ *Teen Club Nyt* marts 1968.

²²⁵ *Teen Club Nyt* marts 1967 og oktober 1968.

optrådte flere gange i klubben. Svenske *Tages* blev betegnet som det "ubestridt bedste orkester i Teen Club'en" og ved gruppens afskedskoncert i 1968 mødte 1.550 unge op.²²⁶

I løbet af 1967 ændrede det musikalske landskab sig da den psykedeliske musik kom til og nye beatgrupper dukkede op. I Teen Club sås det i oktober med gruppen *Young Flowers*, der var mere udsyrede og improviserende i deres beatmusik end pigtrådsorkestrene.

Men det var først i løbet af foråret 1968 at forandringerne slog igennem. Da begyndte flere store engelske navne at supplere pigtrådsmusikken med deres bluesinspirerede og til tider psykedeliske musik. Engelske grupper som *Jade Hexogramme*, *Ten Years After*, *Small Faces*, *Alexis Korner*, *Pretty Things*, *John Mayall's Bluesbreakers*, *Spooky Tooth*, *Deep Purple* og *Nice* var noget af en kontrast til harmonigruppen *Red Squares*, der havde nydt stor succes i klubben med hele 6 optrædener fra november 1966 til februar 1968, hvor de bl.a. udsolgte både Egegård og Marielyst Skole med hhv. 1.100 og 800 unge. Musikprofilen skiftede således kurs.

Med de nye grupper fulgte også større honorarer. De mindst kendte grupper modtog sjældent anden betaling end til transporten, mens de danske og svenske topgrupper fik omkring kr. 1.500 for en optræden i årene 1966-68.²²⁷ Da engelske *The Yardbirds* blev engageret modtog gruppen kr. 7.000 for 30 minutters optræden, hvorefter de kørte til Brøndby og spillede der.²²⁸ I de to klubbers levetid skete det i hvert fald 18 gange, at et orkester blev booket i de to klubber samme aften.²²⁹ *Yardbirds* skiftede kort efter navn til *Led Zeppelin* og spillede således sin første koncert i Gladsaxe; den anden i Brøndby.²³⁰

Klubben øgede altså antallet af musikalske retninger, samtidig med at stadig større dele af musikbudgettet blev brugt på især engelske grupper. Den musikalske udvidelse af klubbens identitet var en reaktion på at musikmiljøet i Danmark generelt ændrede sig. Den nye dansktop blev ikke præsenteret; det var således et fravalg, der knyttede klubbens musik til de udviklinger, som skete på beatscenen.

---

²²⁶ *Teen Club Nyt* februar 1968; citat fra april 1968; Bengtson (2002) s. 46-47.

²²⁷ F.eks. modtog *Sunny Set* kr. 40,- til transport (26.11.1966), mens kendte orkestre som *Matadoerne* fik kr. 1.350,- (17.9.1966), *The Defenders* kr. 1.800,- (8.10.1966), *Tages* kr. 1.900,- (8.4.1967) og *Red Squares* kr. 3.000,- (29.4.1967). Regnskabsbøger for Gladsaxe Teen Club sæson 1966-67 og 1966-67 (1967-68) i *Gelf-Larsens arkiv*.

²²⁸ Ifølge Hans Otto Bisgaard (2002) betalte Brøndby Pop-Club kun kr. 2.500 for gruppen; klubbens regnskaber siger derimod kr. 6.000. *Kassebog for Brøndby Pop-Club* i *Forstadmuseets arkiv*.

²²⁹ Se bandlister på hhv. http://www.teenclubs.dk/De_var_her_allesammen.html og i Bisgaard (2002). Grupperne spillede ofte i flere klubber samme aften; bookingbureauerne engagerede orkestrene for en periode, og indenfor denne periode kunne de så lade gruppen engageres så mange gange som muligt. Reddon, Frank (2009): *Sonic Boom: The Impact of Led Zeppelin. Volume 1: Break and Enter*. Fort Erie: Enzepplopedia Publishing, Inc. s. 63-70.

²³⁰ Reddon (2009) s. 63-70.

Nye udtryk

I løbet af 1968 kom hippierne, og dem der var inspireret af dem, til syne i klubben. På gulvet enten lå eller sad de unge på deres afghanerjakke eller lammeskindspels og lyttede til musikken, mens der kom psykedeliske lys på væggene. Udviklingen var et billede på, at musikken blev indtaget mere med hovedet, end med kroppen.

Det psykedeliske lys var et visuelt særtræk, der blev introduceret sammen med den psykedeliske musik. Psykedelisk betyder "bevidsthedsudvidende" og sammen med stoffer som f.eks. LSD skulle lyset bringe musik og bevidsthed tættere sammen.²³¹ I Teen Club Nyt stod der således, at engelske *Jade Hexogramme* imponerede med

*"[...] et af de største psycedelic-shows på denne side af Atlanten. Her fik man brug for sine audio-visuelle sanser, som blev fyldt til bristepunktet. En oplevelse i musik og farver, der harmonerede godt. [...] en af T-C's største succes'er til dato."*²³²

Også i Teen Club Nyt kunne nogle af de visuelle, stilistiske særtræk fra det psykedeliske ses, ligesom hippiernes visuelle udtryk fra The Summer of Love inspirerede. I november stod der på forsiden bl.a. "*Make Love Not War*" og fra marts 1968 slyngede programmet sig på bagsiden i kurver, der formede en blød, drejende blomst, med referencer til de optiske illusioner som også fandtes i den psykedeliske kunst. I februar 1968 skrev bløde bogstaver på en collage "*Råb det Hvisk det Skrig det Syng det Sig det*" omkring ordene i midten "*Let's make Love*".²³³ De nye ungdomskulturelle særtræk fra hippierne vandt således indpas. Men det var mere en annektering af visuelle udtryk, end det var en tilkendegivelse af et. Det bevidsthedsudvidende fandtes nok i lys og grafik, men at der kun blev drukket sodavand viste, at det kun var dele af udtrykket som blev annekteret.

---

²³¹ Lander Andersen, Morten (2011): "Da det psykedeliske lys kom til Danmark" i *ROMU 2011: Årsskrift for Roskilde Museum*. Roskilde: Roskilde Museums Forlag.

²³² *Teen Club Nyt* oktober 1968.

²³³ *Teen Club Nyt* februar 1968. Bech, Marianne (2009): "Psykedelisk kunst" på www.denstoredanske.dk; "Psych-out. Psykedelisk samtidskunst" på <http://www.holstebrokunstmuseum.dk/da/udstillinger/aktuelle.aspx?Action=1&NewsId=192&PID=4027>, begge set 20.11.2011.

Teen Club Nyt oktober 1967. Forsiden viser hvordan klubben annekterede dele af de stilistiske udtryk, som hippierne havde præsenteret i løbet af *The Summer of Love*. Programmet på bagsiden nævner bl.a. *Young Flowers*.

Alkohol, hash og stoffer

En striks nul-alkoholpolitik hjalp med at sikre de trygge rammer ved ballerne. Selvom der af og til var unge der havde drukket alkohol hjemmefra, så var det kun sjældent et problem. Det lønnede vagtpersonale kontrollerede lommer og tasker ved hovedindgangen og det konfiskerede blev skyllet ud i toiletet; eller også tog kontrollørerne det med hjem. De unge med flaskerne blev som oftest sendt hjem igen. Problemer med knuste ølflasker kunne dog ikke undgås, og det hændte at der kom klager fra Egegård skolens naboer.²³⁴

Sammen med hippierne vandt nye rusmidler som hash og lsd også bredt frem, især blandt de unge. I medlemsbladet skrev klubben to gange om faren ved narkotika. Første gang var en artikel om LSD i november 1967; et tidspunkt hvor antallet af narkotikasager steg og i pressen

²³⁴"Teen-Clubs i Gladsaxe har sluttet en meget fin sæson" i *Folkebl.Gladsaxe*. 26.5.1966; "Unge danse penge sammen til unge" i *Søndags BT* nr. 5 1968; "Klager over ølflasker" i *Bagsværd Folkebl*. 18.4.1968; *Bilag 1*.

fik stadig større opmærksomhed.²³⁵ Artiklen var skrevet af den lægestuderende Hans-Chr. Larsen, som sammen med resten af klubben lagde afstand til den bevidsthedsudvidende stofkultur. Anden gang var i en tre sider tæt skrevet artikel af Peter Schiøler, der arbejdede med unge og narkotika i Undervisningsministeriet. Under overskriften *”Drømmen om et paradys kan ende i helvede”* blev der advaret imod alle typer narkotika og hash. Indlægget blev betegnet som *”[...] et sagligt bidrag til alle de ”romantiske” forestillinger mange desværre spreder i øjeblikket.”*²³⁶

I februar 1969 fortalte ledelsen til en lokalavis, at der blev røget hash i mindre omfang i klubben, men at det var svært at dæmme op for.²³⁷ De nye kulturtræk kunne ikke undgås, men klubben søgte at dæmpe det og tolererede hverken hash eller spiritus.

Side fra *Teen Club Nyt* november 1967. Teksten er skrevet af lægestuderende Hans-Chr. Larsen, der også var kasserer i klubben.

²³⁵ Jarle Christensen, Mikkel (2008): *Det danske stofforbrugs sociale grammatik*. Speciale fra Aarhus Universitet. s. 65-69. *Teen Club Nyt* september 1967.

²³⁶ *Teen Club Nyt* april 1968.

²³⁷ "Poppen har toppet - nu må der andet til" i *Bagsværd Folkebl.* 6.2.1969.

Opsamling

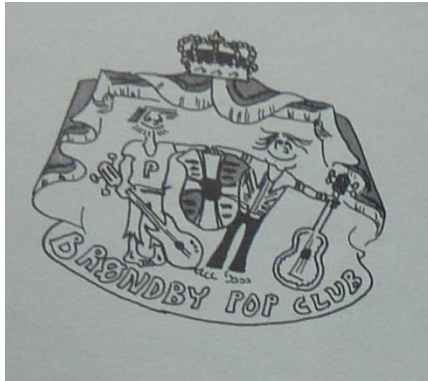
Gladsaxe Teen Club etablerede sig i perioden 1965-69 som en popklub, der profileredes som et mødested for en aktiv ungdom. Her kunne de unge i trygge omgivelser opleve store og små orkestre, danse og opleve det fællesskab, som klubbens "inPeople" udgjorde. Klubben søgte at positionerer sig som et sted med plads til alle, men hvor der også var en forventning om, at gæsterne selv søgte at være en del af fællesskabet ved at klæde sig pænt på til bal. Denne positionering som en bred klub blev indrammet af nye tendenser i ungdomskulturen i de sidste år af 60'erne. Nye grupperinger og musikalske tendenser betød nye forhandlinger af klubbens position. Det betød re-positioneringer ved f.eks. at præsentere nye udenlandske beatgrupper og ved, at acceptere de nye subkultures tilstedeværelse ved ballerne, men også via afstandstagen til hash og narkotika og med dresscode i Box 45.

Brøndby Pop-Clubs identitetsmæssige særtræk

Ligesom Gladsaxe Teen Club igennem årene tog en række initiativer, der udviklede og forandrede klubbens aktiviteter og identitet, gjorde Brøndby Pop-Club det samme. Teen Club fokuserede på at udvikle stemningen til ballerne via udsmykning og bragte artikler om forskellige emner i Teen Club Nyt for derigennem at udgøre en bred, repræsentant for ungdommen. I Brøndby var fokus på musikken og formidlingen af denne, mens udsmykningen i gymnastiksalen primært var lysshows, der ikke fik megen opmærksomhed i medlemsbladet; det handlede om musik, hvor klubben til gengæld delte et smagsfællesskab med dele ungdomsoprøret. Således var der forskellige udgangspunkter for initiativerne i klubberne og dermed positionerede klubberne sig ud fra forskellige formål.

Medlemsblad og logo

Fra første bal præsenterede Brøndby Pop-Club sit eget medlemsblad, der i første omgang blev selvbetitlet. Aviscitater fra den politiske debat om klubbens opstart og Brøndby Kommunes våbenskjold illustrerede på forsiden af første nummer den kommunale forbindelse. Snart fik klubben sit eget våbenskjold, der var en parafrase over rigsvåbnet: Et våbentelt af en mørk kåbe og en kongekrone på toppen omkransede to skjoldholdere med bare tæer, iturevne bukser og halvlangt hår. I stedet for trækøller, bar de to hver deres guitar. Klubbens egen

Brøndby Pop-Clubs parafrase over det danske rigsvåben.

Logo fra Brøndby Pop-Club.

heraldik lod ikke rigsvåbnet noget tilbage i symbolik: I klubben var musikken det eneste våben og her kunne man komme som man var. Som et ægte rigsvåben adskilte det dem der identificerede sig med klubben og de, der ikke gjorde.²³⁸

Med et nyt logo udtrykte klubben fra januar 1968 sin relation til hippierne og det spirende ungdomsoprør: En cirkel i yin-yang-stil, med klubbens navn slynget i to bølger over hinanden. Logoet trak både på tidens psykedeliske stil, men også den østerlandske filosofi om, at være i balance. Da bladet i september 1968 skiftede navn til *Tordenskjold*, suppleredes det runde logo af den kendte silhuet fra tændstikæskerne. Forsiderne var oftest præget af fotos fra klubben, enten alene eller i collager der viste klubbens liv.

I november 1968 blev selve formatet ændret fra et lodret til vandret foldet A4ark. Det betød et farvel til de fortrykte farvereklamer fra Teenage Reklame, som dem i Teen Club Nyt. De lokale annoncører *Baggers Radio* og *Brøndbyøster Vin & Tobak* på Brøndbyøster Torv, annoncerede fortsat for hhv. LP'er og piber, næsten som de eneste. Det nye format betød mindre tekst, men mere grafik. Et eksempel er et orange foto af et højhus fra Brøndbyøster med teksten til *Burnin' Red Ivanhoes* "Ivanhoe i Brøndbyerne" trykt henover.²³⁹

Fra september 1969 kom *Tordenskjold* i plakatform: Et stort fold-ud ark, med nogenlunde samme indhold som tidligere. Hans Otto Bisgaard skrev at forandringerne i det visuelle nok ikke ville blive bemærket; klubbens medlemmer var jo vant til, at blive udfordret musikalsk fra klubbens side.²⁴⁰

²³⁸ Adriansen, Inge (2000): *Nationale Symboler i Det Danske Rige 1830-2000*. København: Museum Tusulanums Forlag. s. 63 og 73-74.

²³⁹ *Tordenskjold* januar 1969.

²⁴⁰ *Tordenskjold* november 1968.

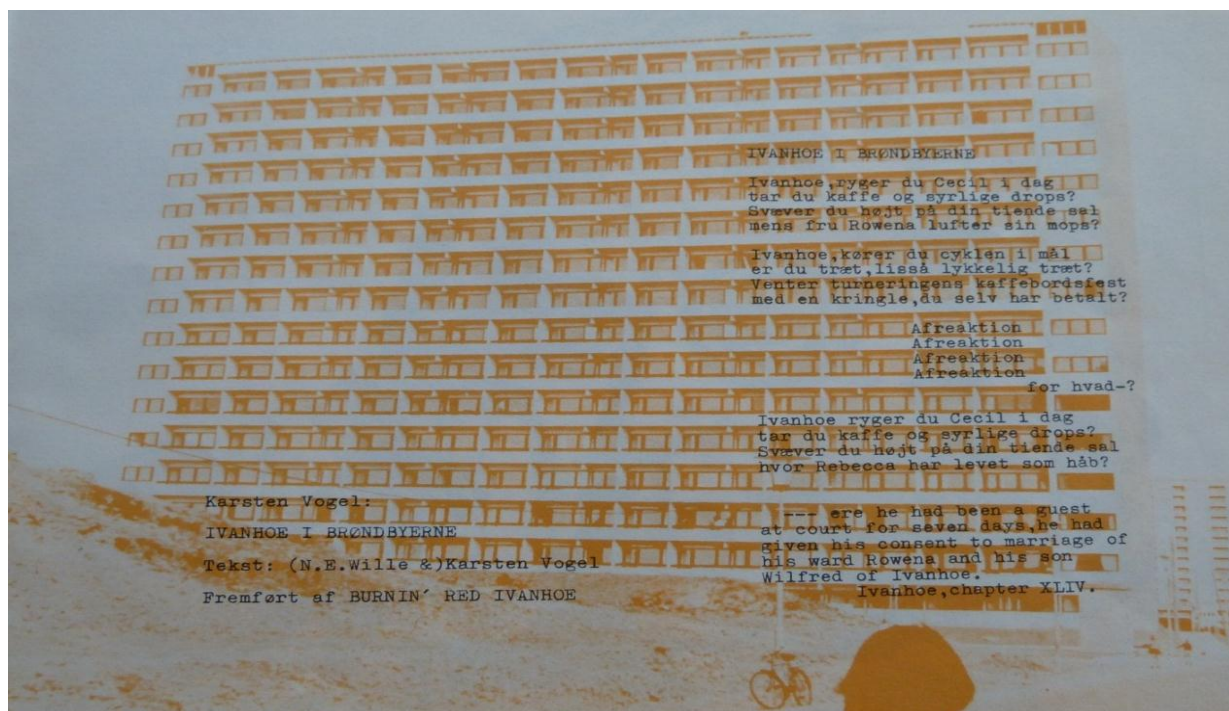
Musikken i Brøndby Pop-Club

Hvor Teen Club Nyt også bragte artikler om f.eks. mode, så var Brøndby Pop-Clubs blad kun fyldt med musik. Fra starten fandtes en musikkritik der tog popmusikken seriøst i bl.a. anmeldelser af nye udenlandske beatplader. Selv præsenterede klubben i starten primært dansk pigtråd, men snart blev klubben kendt for at introducerer nye og store navne. I 1967 var de nye bl.a. *The Nice*, *The Move* og *The Crazy World of Arthur Brown*, mens *The Yardbirds*, *John Mayalls Bluesbreakers* og *Jeff Beck* var etablerede navne.

I takt med at musikscenen ændrede sit udtryk, ændredes den også i Brøndby og efter ét år gjorde Bisgaard status og skrev, at 1967 var et forandringens år:

*"Det var lige som om der var nye tider på vej. Bort fra de gamle idolgrupper, hvor deres privatliv var det eneste der interesserede en, henimod de grupper, der virkelig havde noget at fortælle en, og var i stand til at yde noget musikalsk og show-mæssigt."*²⁴¹

Bisgaard slog fast at *Lollipop*s, der havde spillet ved det første bal, var passé. Ifølge Bisgaard var musikken trådt ud af musikkernes skygge og blev et medie med budskaber. Carsten Grolin

Side fra *Tordenskjold* nr. 1, januar 1969. Teksten er *Burnin' Red Ivanhoes* "Ivanhoe i Brøndbyerne".

²⁴¹ *Brøndby Pop-Club* januar 1968.

på Ekstra Bladet roste klubben: *"I Brøndby Popklub bydes man konstant på chancen for at få noget at vide, man ikke vidste i forvejen. Det gør den til en kulturskabende faktor [...]"*.²⁴² Klubben tog popmusikken seriøst, udfordrede og var et formidlende medie, præcis som Grolin selv i sit arbejde søgte at italesætte musikken.²⁴³

Samtidig lagde klubben afstand til den nye danskpop musik ved i 1967 at beskrive smerten ved, at lytte til *Keld & The Donkeys "Serenade"*. At der blev sunget på dansk accepterede Bisgaard, *"Men bliv os fra livet med alt det pseudo-romantiske "gadekærs-pladder"*.²⁴⁴ I 1969 var kritikken ikke mindre: *"Gid Dorte, Keld, Johnny, Bjørn, Gitte og hele bulesjajaen var i Skanderborg og blev der i 14 dage [...] Alle beboerne i Skanderborg ville [så] garanteret være flyttet til Silkeborg."*²⁴⁵

Også musikbladene *Børge* og *Nyt Børge*, deres redaktør Erik Haaest og DR fik kritik af deres omgang med musikken, som værende for lidt interesserede i musikken og de unges vilkår.²⁴⁶

Hippie relationer

Med de skarpe udtalelser positionerede klubben sig til musikscene og meningsdannere. Udtalelserne om danskpoppen og medier definerede et oppositionelt felt, der fremhævede hvad klubben *ikke* var. Derimod lod klubben sig placere i et bredere kulturelt felt omkring hippiebevægelsen og ungdomsoprøret, bl.a. via relationer til bladet *Superlove*, der holdt fødselsdagsfester og blev solgt i popklubben, og som tilhørte hjertet af ungdomsoprøret.

Således tog en del hippies og flippere S-toget til Brøndbyøster Station og gik de sidste minutter til Nørregårdskolen, sammen med de lokale unge. I Steen Møller Rasmussens fotobog *Beat i Brøndby* ses det, at stadig flere i klubben over tid tog hippiernes udtryk til sig: På billederne fra 1967 er de unge klædt i kjoler, skjorter og med velfriseret hår; ikke ulig de unge i Gladsaxe Teen Club. Billederne fra 1968-69 viser en anderledes løs tøjstil med afghanerjakker, filhatte og længere uredt hår.²⁴⁷ Om forskellene på de lokale unge og hippies udtalte Isaksen til Grolin i december 1967:

---

²⁴² "Tag redningsbælte med" i *Ekstra Bladet* 27.11.1967.

²⁴³ Lindberg et al. (2000) s. 317.

²⁴⁴ *Brøndby Pop-Club* marts 1967.

²⁴⁵ *Tordenskjold* januar 1969.

²⁴⁶ Se f.eks. *Brøndby Pop-Club* april og november 1967, februar og april 1968.

²⁴⁷ Møller Rasmussen, Steen (2008): *Beat i Brøndby*. Kgs. Lyngby: Forlaget Lundtofte.

*"Husk på det er et bredt udsnit af kommunens ungdom vi har i tale. Ikke udprægede hippies. Men måske er vi med til at gøre i hvert fald nogle til musikalske hippies. Den lokale pladeforretning kan melde om en stor forandring i musikinteressen, siden klubben startede. De avancerede beatplader går som varmt brød i Brøndbyøster."*²⁴⁸

Isaksen brugte klubbens påvirkning på medlemmerne til at legitimerer klubbens arbejde: Klubben var på bølgelængde med de lokale unge, uden at gå på kompromis med musikken. I debatten om klubbens økonomi, som var omdrejningspunktet for interviewet, omtalte klubben sig ikke som en del af hippiebevægelsen, men definerede en musikalsk subkultur, som de unge spejlede sig i og som satte lighedstegn imellem avanceret beatmusik og hippier.

I klubbens første år blev der danset i klubben, men i endnu højere grad end i Gladsaxe, så fladede denne tendens ud med tiden. Musikken i Brøndby var ofte bluesbaseret, improviseret og tilsat store mængder af psykedelisk lys på væggene, mens publikum lå ned og dyrkede musikken. I november 1969 blev det for meget for lokalavisens anmelder: *"I stedet gik man hjem med bøjet hoved og skammede sig over den måde, gode orkestre får vendt ryggen til af en hord af sovende væsener."*²⁴⁹

Selve koncerten med engelske *Family*, var ifølge anmelderen en skuffelse, mens den for Jørgen Kristiansen på Berlingske Tidende havde skabt magi.²⁵⁰ Måske Kristiansen bedre kunne abstrahere fra det sociale antisklimaks, men det viste en ekstern forhandling af klubben: Skulle fokus på musikken forstyrres af publikums tilgang til musikken? Kristiansen savnede såmænd også noget liv til musikken, hvilket blev tydeligt da engelske *Hardin & York* havde spillet et rock'n'roll-medley, der satte gang i både publikum og Kristiansen tanker:

*"Er det sagens kerne: I Brøndby Pop-Club, hvor man i årenes løb har hørt det bedste, det vildeste og mest avancerede, skulle der en forsimplet, anti-intellektuelafdeling til for at tøj publikum op og bringe den rette stemning på plads?"*²⁵¹

---

²⁴⁸ "Borgerlig krig mod kommunal popklub" i *Ekstra Bladet* 6.12.1967.

²⁴⁹ "Family kunne ikke indfri forventningerne" i *HA* 26.11.1969.

²⁵⁰ "Magisk gruppe" i *Berlingske Tidende* 25.11.1969.

²⁵¹ "Ny begejstring" i *Berlingske Tidende* 23.2.1970.

Selvom et læserbrev i Superlove beskrev aftenens publikum som *"sløvt og udfippet"*,²⁵² så havde Kristiansen alligevel set det muligt at få liv i de stenede og sovende unge. Et andet læserbrev i Superlove bidrog til forklaringen på den noget døde stemning:

*"Politiet har taget adskillige forhandlere og alle ved at der på lokummet og andre mørke hjørner desværre foregår noget med hårde stoffer [...] Jeg har selv pustet røgen op i hovedet på dem, mens de frækt sad og stirrede på os."*²⁵³

Musikeren Arne Würgler forstod i *Politisk Revy* ikke, at publikum kunne abstrahere fra det sansende bombardement, der var til koncerterne med film og lysshows. De mange indtryk beskrev bladet *Wheel*: *"Hele rummet er i bevægelse, en vidunderlig oplevelse i farver og stemninger vælder eksplosionsagtigt frem."*²⁵⁴ Selv indrømmede Isaksen og Bisgaard, at medlemmerne røg *"mere, end de har godt af"*, men fastslog overfor Würgler at klubben ellers var helt på toppen.²⁵⁵

Stemningen til ballerne var præget af den koksede stemning og stofferne, men også politiets tilstedeværelse lagde en dæmper på festen. Ballerne var gået fra dansested til et sted, hvor folk koksede kollektivt. Og musikken kunne ikke fjerne problemet.

Opsamling

Brøndby Pop-Club blev ramt af en krise, som blev diskuteret af såvel politikere, publikum og anmeldere omkring klubben. Kritikken af klubben i medierne påvirkede klubbens liv, resulterende med lukningen, efter sæsonens sidste bal i april 1970. Fra at være en klub, ikke ulig Gladsaxe Teen Club, med pigetrådsmusik og danseglade unge, så udviklede den sig hurtigt i en retning hvor musikken blev beskrevet som et særegent kulturelt fænomen, som klubben formidlede til det nysgerrige publikum, der bl.a. kom fra ungdomsoprørets inderkreds i København. Det blev tydeligt at der var fællestræk med hippiernes særegne subkultur, der bl.a. sås i beklædning, i forholdet til hash og narkotika og i relationerne til bladet Superlove.

---

²⁵² Læserbrev i *Superlove* nr. 34, 1.-15. marts 1970.

²⁵³ Læserbrev i *Superlove* nr. 35, marts 1970.

²⁵⁴ "Brøndby Pop-Club" i *Wheel* nr. 8, 1969.

²⁵⁵ "Er der noget galt? Samtale om Brøndby Popklub" i *Politisk Revy* nr. 146, 17.4.1970.

Således blev forhandlingen af klubbens identitet tæt knyttet til en særegen ungdomskultur, som fandt deres egne tanker om musikken opfyldt i Brøndby Pop-Club, men som også så problemerne i klubben som et symptom på, at stofferne dræbte musikken og ballerne.

Sammenfatning af analysens 2. del

I den foregående anden del af analysen, har specialet sat fokus på Gladsaxe Teen Clubs aktiviteter, medlemmer, fysiske rammer og musikalske særtræk. Afsnittet har fremhævet at klubbens habitus og udvikling blev forhandlet i forhold til nogle interne, såvel som eksterne positioner i et stadig mere divergeret ungdomskulturelt landskab defineret af såvel alder, geografi og identitetsmæssige forskelligheder. Analysen har således fremhævet nogle identitetsmæssige forskelle i forhold til Brøndby Pop-Club, der udviklede en tilknytning til ungdomsoprøret. Således var det ikke kun den geografiske forankring men også et musikalsk og kulturelt fællesskab, der definerede medlemmernes habitus i de to klubber.

Teen Clubs sidste år illustrerede en pluralistisk ungdomskultur, forankret i forskellige musikalske tendenser og identitetsskabende effekter som f.eks. tøj, hash og dans. Her deltog Teen Club aktivt i at påvirke de signaler, som skulle sendes i klubben ved at italesætte et velklædt, dansende fællesskab og afvise stoffer. Klubben accepterede læderjakker til ballerne, men afviste dem i Box 45, der til gengæld søgte at fastholde og tiltrække en større del af de ældre medlemmer. Klubben søgte nok et særligt udtryk i blandt medlemmerne, men fungerede som en bredt funderet popklub.

Forhandlingen af Gladsaxe Teen Clubs kulturelle felt skete i lyset af, at klubben søgte at fastholde sin position som landets største popklub, hvilket bl.a. betød go-go piger og store investeringer i udsmykning og diskotek. De sidste nye visuelle trends fra den psykedeliske bølge blev inkorporeret i klubben, ligesom de musikalske forandringer fandt sin plads, sammen med pigtrådsorkestrene. Men samtidig med, at klubben lod sig inspirere af nogle (ungdoms)kulturelle forandringer, så repræsenterede klubben en bred ungdom og knyttede sig ikke til en særegen subkultur, sådan som i Brøndby. Læderjakker og hippier var små subkulturer i Gladsaxe, men som agenter fyldte de meget i feltet pga. deres radikalt anderledes fremfærd og fremtoning. Klubben var tvunget til at positionere sig overfor dem.

Del 3: Gladsaxe Teen Clubs positionering til ungdomsoprøret

Analysen har indtil nu fokuseret på, hvordan Gladsaxe Teen Club itale- og iscenesatte sig selv, samt hvordan klubben relaterede til Gladsaxe Kommune og sine medlemmer. I forlængelse af dette vil specialets tredje del analysere Gladsaxe Teen Clubs forhandling af sit eget kulturelle felt i forhold til ungdomsoprørets positionering i opposition til det etablerede samfund og dets eksisterende strukturer, men også i den forhandling der fandt sted for, at definerer et særegent kulturelt felt for den nye beatmusik. Analysen viser at forbindelsen mellem Brøndby Pop-Club og ungdomsoprøret betød et nyt udgangspunkt for forhandlingen af Teen Clubs felt, samt at de to klubber delte et musikalsk smagsfællesskab, men ikke et værdifællesskab. Analysen viser således, at Gladsaxe Teen Club repræsenterede et bredt udsnit af ungdommen, og at de nye musikalske udtryk således ikke udelukkende kan tilskrives hippier og ungdomsoprørerne, selvom de to ting ofte knyttes sammen.²⁵⁶

Afsnittet behandler de to popklubber samtidig kronologisk fortløbende for, at vise hvordan de definerede og udviklede særegene kulturelle felter i relation til hinanden. Inden analysen af de to klubber beskrives kort nogle relationelle forhold imellem popmusikken og ungdomsoprøret. Det er en introduktion til ét kulturelt felt, som de to klubber positionerer sig op imod, men kapitlet afspejler alligevel ungdomsoprørets komplekse emnefelt ved, at behandle såvel musik, medier, strukturelle relationer, kommercialisme, mode og politisk snak.

Musikken og ungdomsoprøret

I løbet af 1967 tog det danske "Ungdomsoprør" fart. Hippier og provoer blev en ny og farverig del af gade- og mediebildet og introducerede en ny ungdomskultur i opposition til forældrenes liv, samfundets normer og til det, som blev opfattet som samfundets paternalistiske diskurser. Bevægelsens mange dele havde en selvstændig retorik og som skabte sit eget kulturelle felt igennem bl.a. egne medier, visuelle og musikalsk udtryk og ved at udfordre f.eks. kernefamilie, kønsroller og grænser.²⁵⁷

Det sidste gjaldt både de nationale grænser, som en del af et internationalt fællesskab og via dannelsesrejser til bl.a. Centralasien, og de indre grænser, ved bl.a. at tage stoffer og dyrke

---

²⁵⁶ Se f.eks. Piil (1981), Bundgaard (1998) og Martinov (2000).

²⁵⁷ Ekman Jørgensen og Jensen (2008) s. 57-74.

østens filosofi for at udforske sindets indre.²⁵⁸ Historikeren Morten Thing har beskrevet det som: *"At overskride grænser blev et must. Ungdomskulturen udformede en samværsform baseret på musik, kollektivitet, eksperimenter, stoffer og sex."*²⁵⁹ Med tiden smeltede dele af bevægelsen sammen med dele af den politiske venstrefløj og studenteroprøret.²⁶⁰

I slut-60'erne udvikledes forbindelser imellem musikere, hippier og ungdomsoprørere, som alle søgte uafhængighed og frihed. Det viste sig f.eks. i en mere improviseret musik og ved, at foreningen *Musik & Lys* fra 1970 søgte at løsrive musikken fra kommercielle interesser.²⁶¹

Men musikken er også blevet beskrevet som centralt i det smagsfællesskab, som hippier og ungdomsoprørere definerede og delte.²⁶² Provoen Ole Grünbaum har i sine senere refleksioner over tiden beskrevet musikken, som det medie der bandt de unge i bevægelsen sammen såvel fysisk som åndeligt:

*"Musikken bliver vores religion, vores kommunikation, vores samvær, vores dagblade og tv. Nyheder er en ny LP med budskaber, der lyttes indgående til."*²⁶³

Relationerne imellem ungdomsoprøret og beatmusikken ses bl.a. ved, at oprørets forskellige medier behandlede emner som politik, religion og stoffer, men også deltog i forhandlingen af, hvordan musikken skulle forstås, tolkes og bruges.²⁶⁴ Morten Michelsen og Lisbeth Ihlemann har påpeget, at tidens dagblade fik egne "hushippier", som dækkede ungdommen, oprøret og musikken. I løbet af 1960'erne udviklede disse hushippier et kulturelt felt for pop- og beatmusikken, hvor anmelderne nok indtog forskellige positioner, men i fællesskab udviklede

---

²⁵⁸ Langkjær, Michael (2004): "Stoffer, subkultur og 1968 – myte, bevidsthed, historie" og Thing, Morten (2004): "Begyndte det alt sammen i 1968?" s. 311, begge i Andersen, Bendix Morten og Olsen, Niklas (red.): *1968 dengang og nu*. København: Museum Tusulanums Forlag; Grünbaum, Ole (2006): *Bar røv i 60'erne, dengang verden stod på skrå, eller osse var det mig der var skæv*. København: Peoples Press. s. 37-60
Stadager, Anne (2008): "Det åndelige '1968' – og forholdet mellem 'den indre' og 'den ydre revolution'" i *Arbejderhistorie* nr. 3, 2010. København: Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie.

²⁵⁹ Bundgaard (1998) s. 113-14.

²⁶⁰ Plum, Mikkel (2006): "Fra flower-power til POWER!" i Elbjørn, Kasper og Gress, David (red.): *20 begivenheder der skabte Danmark*. København: Gyldendal. s. 325-27; Ekman Jørgensen og Jensen (2008) s. 52-56; Martinov (2000) s. 47.

²⁶¹ Gudmundsson (2007) s. 31; Ellegaard (1975) s. 107-10.

²⁶² Martinov (2000) s. 52-60; Ekman Jørgensen og Jensen (2008) s. 51-52 og 63-66; Malm (2009) s. 36.

²⁶³ Grünbaum (2006) s. 53-59, citat s. 56; Musikken som bindemiddel kan også findes i Oreskov, Claus (2008): "Ungdomsoprørets proletarer" på <http://politiken.dk/debat/ECE463171/ungdomsoproerets-proletarer/>, set 17.1.2012; Grünbaum, Ole (2011): "Troubadourens årti" i *Weekendavisen* nr. 43, 28.10.2011.

²⁶⁴ For analyse og diskussion af dette, se Malm (2009).

en seriøs kritik, der vurderede musikken i opposition til såvel fin- som popkultur.²⁶⁵ Feltet blev udformet i opposition til en kommerciel udnyttelse af musikken, samtidig med at der var krav om autencitet. F.eks. så lagde relationerne til slagermusikken rammer for, hvordan beatmusikken som felt kunne udvikle og positionere sig.²⁶⁶

Det smagsfællesskab i ungdomsoprøret, som musikken var med til at binde sammen, blev således forhandlet i opposition til det kommercielle marked, en række alternative genrer og den traditionelle måde at forstå popmusik på. De nye positioneringer tydeliggjorde desuden eksistensen af flere ungdomskulturelle grupper. Forhandlingen og positioneringen af musikken skete således også steder, hvor en knap så højtråbende ungdom mødtes, f.eks. i Gladsaxe Teen Club. Her blev musikken spillet, konsumeret, beskrevet og positioneret i forhold til klubbens egne agenter og habitus, idet musikken netop var popklubbens hjerte.

Hushippier, Brøndby Pop-Club og Gladsaxe Teen Club

I 1966 begyndte Teen Club at tiltrække sig pressens opmærksomhed. Klubben havde succes og det økonomiske overskud var en god historie om unge, der dansede penge ind til unge. I oktober havde Berlingske Tidende overskriften "Uden Profit" på forsiden af 2. sektion, mens Søndags-Aktuelt viste et billede af bestyrelsen med hænderne fulde af penge: "Ung succes!"²⁶⁷ I årene efter fulgte flere artikler om klubbens aktiviteter, det frivillige arbejde og de økonomiske overskud,²⁶⁸ som klubben også gerne fortalte om.²⁶⁹ Der herskede både stolthed og beundring over de unges evne til at lave overskud, men musikken fik ikke samme opmærksomhed.

I november 1966 trak en af de mest fremtrædende "hushippier", Ekstra Bladets Carsten Grolin, på Teen Clubs medlemmers musikalske ønsker, som repræsentativ for ungdommen i kampen mod den nye dansksprogede pigtråd: En undersøgelse foretaget af Teen Club viste, at

---

²⁶⁵ Ihlemann og Michelsen (2004) s. 118-20; se også Lindberg et al. (2000) s. 313-21.

²⁶⁶ Ihlemann og Michelsen (2004) s. 123; Smidt-Sivertsen, Henrik (2008): *Kylling med softice og pølser. Populærmusikalske versioneringspraksisser i forbindelse med danske versioner af udenlandske sange i perioden 1945-2000*. Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet. s. 168-69.

²⁶⁷ "Uden profit" i *Berlingske Tidende* 30.10.1966; "Ung succes" i *Søndags-Aktuelt* 9.10.1966.

²⁶⁸ Se f.eks. "De danser 80.000 kr. ind til ungdomsarbejdet i Gladsaxe" i *BT* 30.10.1967; "Unge danser penge sammen til unge" i *Søndags BT* nr. 5, februar 1968; "Gæst nr. 100.000 i Gladsaxe Teen Club" i *Berlingske Tidende* 5.4.1968.

²⁶⁹ Se f.eks. klubbens artikler til lokalpressen: "Lidt om Teen-Clubs Gladsaxe – "Landets største popklub"" 10.10.1966, "Teen Club'en er ved at sprænge rammerne" 23.1.1967 og "Gladsaxe Teen Club er ved at være klar til den ny sæson" 23.8.1967 i *Glad.By. 78.906, TC – 1966-68; Teen Club Nyt* oktober 1967 og april 1968.

kun 2 % af medlemmerne ønskede at se på *Keld & The Donkeys*, hvilket Grolin brugte til at bevise, at de unge var ligeglade med den nye bølge.²⁷⁰ Undersøgelsen viste i øvrigt også, at danske og svenske pigtrådsorkestre var de mest populære i klubben.

Allerede i marts 1967 lagde Grolin afstand til det musikalske fundament i Gladsaxe. I en artikel roste han Brøndby Pop-Club og Ballerup Teen-Club for som de første, at "byde på udenlandsk kvalitetsbeatmusik." Grolin varslede en ny tids kommen og interviewede Peter Isaksen, der slog fast, at det måske nok ville give underskud at hyre *The Yardbirds*, men, tilføjede han:

*"I modsætning til Gladsaxe Teenclub er vi ikke interesseret i at puge så mange penge sammen som overhovedet muligt til det kommunale ungdomsarbejde. Vi vil lige så gerne bruge pengene til at præsentere vore medlemmer for virkelig god musik [...]"*²⁷¹

Udklip fra "Ung Succes" i *Søndags-Aktuelt* 9.10.1966.

²⁷⁰ "Beat folk jazz ved Carsten Grolin" i *Ekstra Bladet* 18.11.1966.

²⁷¹ "Yardbirds på kommunal basis" i *Ekstra Bladet* 29.3.1967.

Isaksen og Grolin satte i artiklen fokus på, at popklubberne skulle præsentere en særlig god musik, hvilket Grolin så ske i Brøndby og Ballerup, hvor der blev tænkt på musik før penge.

Ironisk nok blev Ballerup Teen-Club lukket pga. et stort underskud i efteråret 1967.²⁷² Men Brøndby Pop-Club holdt sig oven vande med et overskud på kr. 10.000, selvom der var kritik fra den borgerlige opposition om, at overskuddet ikke var ligeså stort som det i Gladsaxe. I november 1967 kommenterede Berlingske Tidendes Jørgen Kristiansen på kritikken, hvor han, ligesom Grolin, definerede en popklubs formål som musikalsk, ikke økonomisk:

*"Det kan ikke være meningen at en kommunal pop-klub blot skal være endnu en lang fangearm, hvor publikum skal pumpes for penge til blåfrosne spejderknæ, maskinskrivning og peddigrørsarbejde i de lange vinteraftener. En pop-klub har som første og vigtigste funktion at byde sit publikum på grupper og solister, der kan underholde på en intelligent måde. Den funktion har Brøndby Poppen opfyldt til punkt og prikke."*²⁷³

Artiklen nævnte ikke Teen Club, men alligevel følte klubben sig nødsaget til at svare i Teen Club Nyt. Inden da forsvarede en af klubbens frivillige, Frank Asmussen, at klubben prioriterede trykke rammer og velkendte orkestre fremfor en dyr, ukendt og eksperimenterede musik. Asmussen påpegede desuden at det var forkert, når Kristiansen kaldte Teen Club mindre end Brøndby Poppen. Hertil bemærkede Kristiansen, at "[...] når jeg skrev det modsatte, mente jeg også at Brøndby Poppen musikalsk set var langt den bedste – og største."²⁷⁴

I sin replik udtalte Kristiansen, at han generelt fandt det kommunale engagement forlorent. Han mente, at der kun blev ydet støtte, så længe der var overskud.²⁷⁵ Kristiansen glemte tilsyneladende, at netop forbindelsen til kommunen var grundlaget for klubbens eksistens.

Samlet set italesattes tre kritikpunkter af Gladsaxe Teen Club: 1) Den præsenterede ikke god nok musik. 2) Det gjorde den ikke, fordi den tænkte på penge. 3) Og det gjorde den, fordi den levede på kommunens nåde. I den optik indtog Brøndby Pop-Club en vellykket balancegang: Den præsenterede ikke underskud og kunne derfor ikke lukkes som Ballerup Teen-Club, mens

---

²⁷² "Stor pop-klub lukket med meget kort varsel" i *Aktuelt* 1.11.1967.

²⁷³ "Knas i kommunalpoppen" i *Berlingske Tidende* 12.11.1967.

²⁷⁴ "Breve fra læserne" i *Berlingske Tidende* 26.11.1967.

²⁷⁵ *Ibid.*

et eventuelt overskud blev brugt på musik, til trods for politisk kritik. Dermed havde hushippierne Grolin og Kristiansen fået en ledestjerne, der satte en standard for, hvordan en popklub skulle fungere. Og ledestjernen italesatte det selv – ved at henvise til Gladsaxe.

Gladsaxe Teen Club positionerer sig

I Teen Club Nyt svarede ledelsen på kritikken fra Kristiansen. Betydningen af relationerne til kommunen blev nedtonet, mens de frie rammer blev fremhævet. Ledelsen anerkendte Brøndby Poppens mod og lyst til at "eksperimentere", men satte samtidig spørgsmålstejn ved eksperimenterne og definerede, hvordan de så en popklubs funktion:

*"En popklub er et sted, hvor almindelige unge kan mødes for at danse og more sig – det skal ikke være et nyt center for den lille inderkreds, der hele tiden vil være først med de såkaldte "kvalitetsgrupper". Den lille kreds kan nemlig ikke fylde de lokaler, som de større popklubber benytter. At Brøndby-Poppen med held har forsøgt sig nogle gange kan da kun glæde os – men derfra er et stykke vej til at forlange, at popklubber generelt skal gå ind for en tilsvarende linie. Brøndby-Poppen vil heller ikke kunne køre denne linie konsekvent – der mangler både grupper og publikum."*²⁷⁶

I det citerede positionerede Teen Club sig konsekvent i forhold til kritikken: Den brede gruppe af unge ønskede ikke den eksperimenterende musik, hvorfor den ikke blev præsenteret. Samtidig fastslog klubben, at det ikke var en popklubs opgave at udfordre publikum, men tværtimod at give dem hvad de ønskede.

Det var ikke en ny linje for Teen Club. I maj 1966 havde klubben udtalt, at den imødekom de unges ønsker²⁷⁷ og i januar 1967 havde ledelsen i en lokalavis langet ud efter pigtrådstempler som HitHouse, der ifølge klubben, havde kæmpet for at være de første til at præsentere det sidste nye:

---

²⁷⁶ Teen Club Nyt december 1967.

²⁷⁷ Som citeret s. 25.

*"De har glemt det store flertal, som først og fremmest kommer for at danse og hygge sig [...] Det er denne store del af ungdommen, som gerne vil komme et sted, hvor der er en vis husorden, og hvor de alligevel kan være sig selv, Teen Club'en baserer sine arrangementer på."*²⁷⁸

Dermed definerede klubben ikke blot sit publikum, men skrev sig også ind i tidens kulturkamp om kulturformidling. Således gentog klubben kritikken i oktober 1968:

*"Vi indordner os i valget af orkestre efter publikums smag og tager nødtigt avancerede grupper. Vi ønsker ikke at opdrage og påtvinge vore medlemmer en bestemt smag [...]"*²⁷⁹

Udtalelsen placerede klubben i blandt de kritikere, der søgte et opgør med en kulturpolitik der definerede og formidlede en særlig god kultur. Ordet avanceret kan tolkes som en repræsentant for en svært tilgængelig, måske for nogen endda uforståelig musikalsk stil. Som sådan kan det også tolkes som et opgør med den diskurs, som ungdomsoprøret og hushippier præsenterede med deres positionering og analyse af popmusikken. Det var i

Sir Henry & His Butlers i Teen Club. Billedteksten til højre lyder: "Lars Abel - ikke opdrage". "De danser 80.000 kr. ind til ungdomsarbejde i Gladsaxe" i BT 30.10.1967.

²⁷⁸ "Teen Club'en er ved at sprænge rammerne" i *Bagsværd Folkebl.* 2.3.1967.

²⁷⁹ "De danser 80.000 kr. ind til ungdomsarbejdet i Gladsaxe" i *BT* 30.10.1967.

overensstemmelse med den måde Erhard Jacobsen havde behandlet forslaget, om et forbud mod udenlandske popmusikere; heller ikke han mente det offentlige skulle prædike normativt overfor borgerne, selvom kommunerne burde engagerer sig i popklubber. I lyset af at Teen Clubs ledelse primært bestod af KU'ere, kan det også tolkes som et led i kritikken af den fortsat voksende velfærdsstats indgriben i privatlivet. Der var således et ideologisk udgangspunkt i forhandlingen af klubbens felt og position.

Brøndby Pop-Club, Superlove og The Crazy World of Arthur Brown

Klubben i Brøndby udviklede hurtigt nær forbindelse til bladet Superlove, der havde reklamer i Tordenskjold og blev solgt i klubben. Bladet var et centralt medie i ungdomsoprøret, hvor det (re)præsenterede den nye bevægelses ideologiske og kulturelle grundlag og medvirkede til at placere den danske bevægelse i et internationalt fællesskab f.eks. ved egen pladeimport og ved, at referer til udenlandske ungdomsoprørs medier og handlinger.²⁸⁰ Bladets redaktion skabte sin egen beatgruppe, *The Eye* der debuterede i Brøndby, der skulle være en praktisk-musikalsk forlængelse, af den musikalske filosofi som bladet formulerede. Målet var at skabe *"[...] et frugtbart klima for den nye, selvstændige popmusik."*²⁸¹

I starten af 1968 introducerede Superlove sine læsere for Brøndby Pop-Club og trak i sin beskrivelse af klubben, på den opfattelse som både Grolin, Kristiansen og Isaksen havde fremlagt:

*"[...] den første og eneste popklub, der virkelig har gjort et stort arbejde for at fremme forståelsen af den nye og væsentlige beat musik. Man har ikke (som f.eks. Gladsaxe Teen-Klub) satset på at gøre det til en guldgrube for kommunekassen, men har budt på musikalske kvaliteter, som har vakt beundring langt ud over Brøndbyerne."*²⁸²

Bladet italesatte et dikotomisk forhold imellem klubberne med henvisning til den kommunale relation; det at tjene penge på musikken var pr. definition negativt og med til at afgøre, hvor seriøs en popklub var. Dermed placerede Superlove også klubberne i den udvikling af et

---

²⁸⁰ Ekman Jørgensen og Jensen (2008) s. 67-68; Bundgaard (1998) s. 163-66.

²⁸¹ *Superlove* nr. 6, april 1968.

²⁸² Notits i *Nyt Super Love* februar/marts 1968.

særegent beatmusikalsk felt, der netop blev defineret i opposition til kommercielle interesser.²⁸³

Men det var klubbens evne og mod til at præsentere nye kunstnere fra både Danmark og England, der virkelig vandt respekt. Derfor blev artiklen også fulgt af et billede af *The Crazy World of Arthur Browns* optræden i Brøndby i november.²⁸⁴ Også Carsten Grolin udtrykte begejstring for klubbens mod og selve Browns optræden, hvor Brown bl.a. bar et gevir med ild i på hovedet. Overskriften "Tag redningsbælte med" spillede på en sang som Steppeulvene havde opført samme aften med duoen Hasse & William, der bar titlen "Du skal ud hvor du ikke kan bunde". Grolin mente, at titlen var sigende ikke bare for aftenens musik, men også for det som Brøndby Pop-Club kunne: At give publikum noget de ikke kendte i forvejen, i modsætning til de, der samlede penge ind til "[...] kulturfastlåsende formål som spejderbevægelsen, idrætten og peddigrørsfletning."²⁸⁵ At der blev refereret til Teen Club var givet. Men der var ikke mange der bemærkede at Brown samme weekend også havde optrådt i pigtrådstemplet HitHouse.²⁸⁶ I alt var det en manifestation af, at det nye poptempel lå i Brøndby.

I efteråret 1968 var det Hans Otto Bisgaards tur til at fremhæve Brøndby Pop-Club på bekostning af Teen Club, da han i undergrundsmusikmagasin *Wheel* udtalte, at medlemmerne i Brøndby nok var unge, men ikke så unge "[...] som i f.eks. Gladsaxe Teen-Club, hvor balforeningerne mere tænker på at få penge i kassen end at servere god musik."²⁸⁷

Endnu engang italesatte Brøndby Poppen oppositionelle forskelle på de to klubber ud fra det at tjene penge på ballerne, selvom Teen Club havde været inspiration for klubben. Og i Teen Clubs historie var det økonomiske incitament paradoksalt nok blevet nedtonet, da klubben fik sin samlede form i 1965, hvor det var ønsket at sætte musikken før pengene: "Først publikum dernæst puljen."²⁸⁸ Men klubben lagde ikke skjul på, at den tjente penge og donerede dem til frivilligt arbejde i kommunen; det stod i vedtægterne.

---

²⁸³ Ihlemann og Michelsen (2004) s. 118-20.

²⁸⁴ Samme aften spillede også de nye danske grupper *Steppeulvene*, *Hurdy Gurdy* og *Coke*.

²⁸⁵ "Tag redningsbælte med" i Ekstra Bladet 27.11.1967.

²⁸⁶ Gjurup (2010) s. 66.

²⁸⁷ "Musik-Templet" i *Wheel* nr. 3 1968.

²⁸⁸ Forslag til Teen-Club Gladsaxe 15.10.1965 Gelf-Larsens arkiv.

Dresscode i Box 45

Da diskoteket Box 45 åbnede i januar 1968, kom der hurtigt kritik i Teen Club Nyt af den dresscode, som ledelsen havde indført for at passe på lokalet. I medlemsbladet blev det kaldt "diskrimination", og debatten viste en intern forhandling imellem medlemmer og ledelse af klubbens habitus, baseret på påklædning og regler.

At en dresscode var en ekskluderende løsning, var ledelsen ikke uenige i. Carsten Grolin tog derfor emnet op i Ekstra Bladet og skrev, at han var uenig i ledelsens vurdering af, at slagsbrødre ikke gik med jakkesæt; han mente netop, at der var flere slagsbrødre i "pænt tøj" end i "hipt tøj". Grolin tolkede det ind i ungdomsoprørets frigørelse fra samfundets normer og personlige begrænsninger, at klubben dømte folk præventivt ud fra hår og påklædning:

"Er Teen Club-bestyrelsens formål at skabe et samlingssted for de unge på unges egne vilkår og efter deres smag, eller at opdrage dem til pæne små dusinmennesker. Jeg synes dette stinker [...]"²⁸⁹

Ved at angribe klubbens intentioner, ændredes Grolin debattens fokus. Tøjet handlede nok om en ekskluderende adfærd, der satte fokus på det ydre, defineret ud fra nogle værdier om, hvorvidt beklædning afspejler intentioner. Men at anfægte klubbens formål betød også, at Teen Club nu blev set som en integreret del af det borgerlige samfund, som ungdomsoprøret netop søgte at gøre op med. Det var alt ondt samlet i én klub: Økonomiske udnyttelse og begrænsninger af den personlige frihed.

Da klubben gengav ovenstående del af Grolins kommentar i Teen Club Nyt, var det med overskriften "*Er vi små dusinmennesker?*" Med det retoriske spørgsmål henvendte klubben sig til medlemmerne, samtidig med at de satte spørgsmålstejn ved Grolins dømmekraft. Sammen med citatet blev også bragt et billede af Grolin med ansigtsmaling. Popbladet *Nyt Børge* kaldte billedet "fuldstændig latterligt" og gengav debatten.²⁹⁰

---

²⁸⁹ "Popcorn" i *Ekstra Bladet* 7.2.1968.

²⁹⁰ *Teen Club Nyt* marts 1968; *Nyt Børge* 18.3.1968.

Udklip fra *Nyt Børge* 18.3.1968 med billede af Carsten Grolin i KB Hallen. Billedet var også blevet bragt i *Teen Club Nyt*.

I maj var Kim Utke og Hans Otto Bisgaard til debat hos Grolin i direkte tv. Debatten fokuserede på sammenhængen mellem musikken og tøjet, men også på hvad en popklubs formål burde være.²⁹¹ Grolins levende interesse i sagen illustrerer enkeltpersoners rolle i ungdomsoprørets komplekse og løst sammensatte struktur. Grolin forbandt både musik, ideologi og bevægelsens debatterende diskurs, via flere forskellige medier. Men interessen illustrerede også en anerkendelse af popklubbernes funktion og betydning, som mødesteder for de unge.

Debatten om Box 45's dresscode understregede Teen Clubs placering i opposition til de højtråbende hushippier og ungdomsoprører. En dresscode gik stik imod, hvad hippierne så som deres modemæssige force: En fri og individuel mode, som i jagten på et nyt stilistisk udtryk, forkastede modeindustriens diktering.²⁹² Teen Clubs position var således i et krydsfelt. På den ene side var der en accept af forskellige stilistiske udtryk, som repræsenterede klubbens forpligtelser i forhold til vedtægterne. På den anden side formidlede klubben hvad den så som det bedste udgangspunkt for ballerne, dvs. henstillinger om at være klædt festligt på og dresscode i Box 45.

At Teen Club og bevægelsen var uenige om kommercielle og stilistiske udtryk, sås i begges kritik af ungdomsudstillingen *Ung 68* i Forum. Hvor Teen Club anerkendte præmissen om at målrette en udstilling med varer til de unge, bl.a. ved selv at deltage, så smed ungdomsoprører

²⁹¹ Det er usikkert om programmet stadigvæk findes i DR's arkiver, da mange programmer blev overspillet. "Kommunale pop-klubber slås i tv" i *Ekstra Bladet* 4.5.1968; Voss og Molin (2007) s. 22.

²⁹² Kapper, Lise og Heidi Løngreen (2011): "Fra genbrug til vintage. Brugt tøj som modefænomen" i Hoberg, Solveig, Helle Heilund, Maria Riegels Melchior og Kirsten Toftegaard (red.): *Snit. Industrialismens tøj i Danmark*. København: Museum Tusulanums Forlag. s. 289-91; Loebenthal, Joel (1990): *Radical Rags. Fashion of the Sixties*. New York: Abbeville Press. s. 217-18.

røgbomber mod udstilling som et aktivistisk opgør med en kommerciel udnyttelse af ungdommen.²⁹³ Også i andre sager end musik og popklubber, var Teen Club i opposition til oprøret.

1968: Positionering

Teen Club forsvarede sin politik og deltog i debatten om, hvorvidt musikken og dets mødesteder skulle opdrage den brede ungdom, eller afspejle enkelte ungdomskulturelle tendenser. Mens debatten om påklædning stod på i foråret 1968 satte ledelsen nogle ting omkring klubbens stil, musik og beslutninger på plads i sæsonens sidste Teen Club Nyt.

Helt grundlæggende havde klubben en fast forestilling om, hvilket sted den ville være: *"Teen Club'ens ledelse definerer en popklub som et sted, hvor almindelige unge kan mødes for at danse og more sig."*²⁹⁴ For at sikre at klubben var tilgængelig for flest muligt, fravalgte ledelsen at præsentere f.eks. *Arthur Brown*. Ledelsen forstod at det måske nok ville bringe

*"[...] en vis anerkendelse hos den lille inderkreds af popfanatikere, der findes i København, men det er jo ikke for deres skyld Teen-Club'en er til. I Teen-Club'en vil vi hellere se 1000-1500 tilfredse og glade medlemmer lørdag aften end pæne anmeldelser i avisernes popspalter."*²⁹⁵

Teen Club lagde altså afstand til de anmeldere, som den i januar 1967 havde trukket på for at legitimere sit arbejde.²⁹⁶ Med den nye næsten elitære forståelse af musikken og popklubberne, der bl.a. var defineret ud fra Brøndby Pop-Clubs position, lagde Teen Club en bevidst distance til udviklingen og positionerede sig som en klub for "almindelige unge" og ikke en "lille inderkreds". Klubbens positionering var således forhandlet i forhold til bevægelsen omkring ungdomsoprøret og i forhold til Brøndby Pop-Club, der fremstod som et musikalsk og ideologisk alternativ til Teen Club.

---

²⁹³ *Teen Club Nyt* december 1968; Ekman Jørgensen og Jensen (2008) s. 63-64.

²⁹⁴ *Teen Club Nyt* april 1968.

²⁹⁵ *Teen Club Nyt* april 1968.

²⁹⁶ Som beskrevet s. 28.

"Det skal være noget socialt mand."

På trods af ligheder i sine udgangspunkter, var de to popklubber altså væsens forskellige. Søndags-Aktuelt beskrev det januar 1969 som, at *"Der hersker forrygende "ideologisk" uenighed."* I artiklen langede Isaksen ud efter Abel og Teen Clubs ledelse, som han kaldte både "direktørrøve", "kandidater til kommunalbestyrelsen" og "små pampere", for ikke at engagere sig i ungdommen og musikken, men kun at ville organisere og bestemme. Isaksen mente kort sagt, at Teen Club var stillestående og ikke havde forstået, at ungdommen og musikken var forandret:

"ABEL - Vi byder på regulær beat, så publikum kan more sig og danse.

PETER: - More sig? Den periode har vi også været igennem, men den eksisterer ikke mere.

[Interviewer:] - Morer de unge sig ikke mere?

*PETER: - Gu' gør de, men på en anden måde. De er ærligere end dengang, de dansede."*²⁹⁷

Abel annekterede udtrykket beat i stedet for pop, men brugte termene ens: dansemusik. Beatmusik var, i Isaksens optik, nu ikke bare et stykke konsumtionsmusik, men noget der skabte forbindelser: *"Det skal være noget socialt mand."* Og så var der det forhold, at Teen Club, ifølge Isaksen, var "bundet af kommunalbestyrelsen" og at han havde væmmedes ved at deltage i åbningen af Box 45, hvor der var rygklapperi fra både kommunale magthavere og modeverden.²⁹⁸ Isaksen brugte Teen Club til at definere Brøndby Pop-Clubs felt, mens Abel lod Isaksen rase ud og tørt konstatere, at klubberne end ikke var enige om at ville underholde de unge.

Musikkens udvikling - forskelle og ligheder

Brøndby Pop-Club havde succes med sin form, og det samme havde Teen Club, selvom besøgstallet var gået lidt tilbage. I 1967 havde Brøndby Pop-Club sat en ny standard for, hvad en popklub kunne præsentere med flere både kendte og ukendte engelske grupper, der

---

²⁹⁷ "Formand Pop" i *Søndags-Aktuelt* 12.1.1969.

²⁹⁸ "Formand Pop" i *Søndags-Aktuelt* 12.1.1969.

spillede den nye tunge beatmusik. Det år præsenterede Teen Club mest danske og svenske pigtrådsgrupper, men også få engelske falsetgrupper. Men efterfølgende var de musikalske profiler ikke svært forskellige. En gennemgang af de to klubbers orkestrer viser, at klubberne ofte havde de samme navne på programmet, herunder også danske grupper der blev betegnet som progressive og avancerede.²⁹⁹

I sæsonen 1968/69 havde de to klubber otte gange de samme kunstnere samme aften, heriblandt *Tages*, *Led Zeppelin*, *Ten Years After*, *Beefeaters* og *John Mayall's Bluesbreakers*, mens danske navne som bl.a. *Povl Dissing*, *Burnin' Red Ivanhoe*, *Ache*, *R'nB' Section* og *Young Flowers* spillede på forskellige datoer. Nogle af sammenfaldende bundende i hvilke udenlandske grupper, der var i landet og blev tilbudt af bookingbureauerne. Selv sagt var der også navne, som kun optrådte det ene sted, som f.eks. *Savage Rose* og *Deep Purple* i Gladsaxe og *Den Gamle Mand og Havet* og *Jethro Tull* i Brøndby.³⁰⁰

En forskel var, at de i Brøndby ofte præsenterede grupperne før end i Gladsaxe (f.eks. *Burnin' Red Ivanhoe* og *The Nice*) og at de i Gladsaxe holdt mere fast ved at præsentere pigtrådsorkestre.³⁰¹ Gruppen *Teenmakers* spillede f.eks. i Teen Club i december 1968, ligesom bl.a. *Sir Henry & His Butlers* var forbi. I Brøndby spillede både *Baronets* og *The Defenders* i løbet af 1968, så heller ikke her var der en fuldstændig afvisning af de gamle grupper. Men i 1969 er pigtrådsgrupperne tilsyneladende forsvundet fra begge klubber.

Teen Clubs syn på musikken sås i Teen Club Nyt bl.a. i de anmeldelser, som med Bent Larsen fra oktober 1968 blev mere regelmæssige. Larsen identificerede to retninger i musikken: En, der talte til hovedet, og som blev beskrevet som både "eksperimentel" og "avanceret musik", samt en mere kropslig musik, der lagde op til dans. Larsen anerkendte den avancerede musik og beskrev f.eks. *Day of Phoenix* sange, som "geniale og veludførte".³⁰²

Men Larsen udtrykte størst sympati for den mere kropslige musik, f.eks. i anmeldelsen af *The Attractions*: "Dansemusik som vi vil ha' det. Stanghårdt og hvor rytmen bliver banket ind i

---

²⁹⁹ Kilderne er hhv. Bisgaard (2002) og orkesteroversigt på <http://www.teenclubs.dk>, set 14.2.2012.

³⁰⁰ At *Savage Rose* ikke spillede i Brøndby kan hænge sammen med, at gruppen fik en lunken modtagelse i bl.a. *Superlove*. Gruppens ophav i både klassisk, jazz og popmusik betød en del skepsis. Desuden fik især Anisette stor opmærksomhed i pressen, hvorfor *Tordenskjold* i november 1968 skrev: "Advarsel! Dette blad indeholder *ikke* nogen artikler om *Savage Rose* eller interview med *Anisette* eller nogen del af hendes familie." Anmeldelser i *Superlove* nr. 14, december 1968 og nr. 15, januar 1969; Gudmundsson (2007) s. 13.

³⁰¹ Nogle pigtrådsgrupper lagde deres stil om til bl.a. beat og soul, hvorfor det kan være svært at vurdere om grupperne spillede det ene eller andet på et givent tidspunkt.

³⁰² *Teen Club Nyt* december 1968.

*kroppen, så den rette stemning blandt de danseglade kommer til et udtryk.*³⁰³ Denne musikalitet og stemning beskrev noget, som klubben havde savnet, efter at klubben havde oplevet de unge kokse og der blev øjnet håb for fremtiden, da *Pretty Things* fik publikum til *"[...] at hidse sig op og blive vilde [...] Efter en "død" periode er den kendte TC-stemning kommet for at blive."*³⁰⁴ Bent Larsen italesatte Teen Club som et dansende fælleskab med liv og aktivitet, sådan som klubben fra starten havde fremstillet sig selv.

Selvom Peter Isaksen i januar 1969 kritiserede Teen Club for at være stilestående med sit ønske om, at de unge skulle more sig og danse, så var det tydeligvis, hvad Teen Club ønskede.

Brøndby Pop-Club i opposition

I marts 1969 lukkede Teen Club, mens Brøndby Pop-Clubs forbindelser til ungdomsoprøret for alvor blev italesat da Politikens Helle Hellmann beskrev klubben som "det mest vellykkede ungdomsoprør i Danmark". Under overskriften "Det nye liv begynder i Brøndbyerne" fortalte Bisgaard, Isaksen og Nils Harms på vegne af klubben og aktivgruppen, hvad deres mål var:

"Vores mål er ikke at underholde, vi er revolutionære. Men vi tror ikke på den revolutionære metode, for den når man ikke langt med.

*Vores mål er for eksempel at udrydde kapitalismen, men vi ville ikke drømme om at skyde kapitalister, blot fortælle dem, hvad det hele drejer sig om. Vi viser det med vores krop, ved at ha arbejdet i to år uden at få en øre for det [...]"*³⁰⁵

Arbejdet med popklubben var et eksempel på succes uden om kapitalismen. De tre frivillige indskrev sig i de venstrepolitiske idéer, som i kølvandet på studenteroprøret og oprettelsen af foreningen *Det Ny Samfund* slog rod i blandt mange ungdomsoprørere: Drømmen om en radikal forandring af samfundet til et sted, hvor alle kunne være sig selv og en del af et

---

³⁰³ Ibid.

³⁰⁴ Begge citater ibid.

³⁰⁵ "Det nye liv begynder i Brøndbyerne" i *Politiken* 2.3.1969.

fællesskab, hvor man ikke skulle føle sig undertrykt af andres forventninger og normer, og hvor kapitalen ikke styrede folks liv og levned.³⁰⁶

De tre unge i Brøndby afviste brugen af Marx, som de beskrev som en forhastet genvej.³⁰⁷ De håbede i stedet, at ungdommen kunne få lov til at udvikle og udtrykke sig selv og skabe en forbindelse imellem menneske og natur. Det var en stræben efter et nyt liv og Hellman konkluderede, at: *"Det er det, det går ud på, når lysshowet vibrer, og musikken syder i Brøndby Pop-Club [...] Det med det nye liv."*³⁰⁸

Hvad klubben havde vist i praksis med beatmusik, psykedeliske lysshows, stoffer og salg af Superlove, blev nu udtrykt i den kulturradikale avis Politiken. Og ligesom ungdomsoprøret ikke lod sig indfange af kulturradikalismen, så stillede Brøndby Pop-Club også spørgsmålstegn ved de kulturradikale: *"Hvem interesserer sig egentlig for Klaus Rifbjerg?"* stod der med store typer i baggrunden på den plakat, som udgjorde septembers udgave af Tordenskjold i 1969.³⁰⁹ Spørgsmålet var uden relation til andet indhold på plakaten, men udtrykte ungdomsoprørets og klubbens felt, som i opposition til selv opportunisten.

Gladsaxe Teen Club lukker

Brøndby Pop-Club havde ændret sig siden starten og lå i 1969 i tydelig forlængelse af ungdomsoprøret diskurs i forhold til musik, fællesskab og kommerzialisme. Samtidig havde Superlove og hushippier som Grolin og Kristiansen taget klubben til sig og deltaget i den debat om klubben, som fandt sted i Brøndby Kommune.

Samme opbakning oplevede Teen Club ikke og lukkede i marts 1969. På tre punkter blev klubben presset og udfordret: For det første var den ubetingede kommunale opbakning væk. For det andet var der balladen med læderjakkerne, der skræmte medlemmer væk, saboterede ballerne og skabte splid i relationen til kommunen. Og for det tredje var der tidens popmusikalske smagsdommere og konkurrenter overfor hvilke klubben måtte forsvare sine valg af orkestre, sin tilknytning til kommunen samt det faktum, at klubben fandt det ok at tjene penge på bal.

---

³⁰⁶ Overgangen er bedst beskrevet i erindringer, se f.eks. Nielsen, Hans-Jørgen (1978): "Billeder fra en verden i bevægelse" i Hansen, Bente et al. (red.): *Dengang i 60'erne – Billeder fra dengang, tekster fra i dag*. København: Informations Forlag; Grünbaum (2004); Grünbaum (2005) s. 91-95 og 129-36; Plum (2006).

³⁰⁷ "Det nye liv begynder i Brøndbyerne" i *Politiken* 2.3.1969.

³⁰⁸ Ibid.

³⁰⁹ *Tordenskjold* september 1969.

Der kunne tydeligvis ikke tales om én homogen ungdomskultur, hvilket påvirkede Teen Club der forsøgte at indfange det, som klubben kaldte "den almindelige ungdom". En pluralistisk ungdomskultur var, og er, et paradoks i forhold til det, at definerer en almindelig ungdom. Men der var nogle ungdomskulturelle særtræk som der kunne afvises, som f.eks. læderjakker og LSD, hvilket hjalp til at markere sin identitet. Selvom klubben foretrak dans til ballerne, noget som Brøndby Pop-Club beskrev som stillestående, så var de nye tendenser tilstede i klubben med f.eks. *John Mayall*, hippier der koksede og læderjakker der mødte op for at slås med hashrygende flippere. Klubbens brede fundament blev ændret og formet af den ungdomskulturelle differentiering. Samtidig blev det tydeligt for klubbens ledelse, at Teen Club måtte ændre karakter. Den kunne ikke fortsætte med ønsket om den rummelige klub. Derfor foreslog klubben, som tidligere beskrevet, et Music Centre med mindre, mere specialiserede klubber.

I ungdomsoprørets medier var der ingen, der begræd klubbens lukning. I september 1969 konstaterede Superlove, at klubben måske ville genåbne, men at det krævede enighed imellem kommunen og flere forskellige ungdomsgrupper, og "*Spørgsmålet er blot hvorvidt man komme overens med klubbens tidligere formand Lars Abel.*"³¹⁰ Gladsaxes KUs formand var, set fra latinerkvarteret, ikke garant for de forandringer som klubben havde brug for.

I øvrigt sendte bladet i samme nummer roser til publikummet i Brøndby, der angiveligt præsenterede en stemning uden lige:

*"Næsten alle lå eller sad på gulvet, og var fuldstændig samlet om en ting, deres kærlighed til hinanden og til musikken. Jeg kan ikke tænke mig at musikere kan føle en mere øm velkomst end der strømmer dem i møde, når de står på scenen i Brøndbyernes Popklub."*³¹¹

Klubben var, ifølge Superlove, lykkedes med at få en musisk forbindelse til publikum. Og det var det var lige netop det, som Brøndby Pop-Club havde kritiseret Teen Club for at mangle; forbindelse til sine medlemmer, både musikalsk og ledelsesmæssigt.

---

³¹⁰ Superlove nr. 24, 25.-30. september 1969.

³¹¹ Ibid.

Brøndby Pop-Club efter Teen Club

Klubben i Brøndby blev landets største popklub da Teen Club lukkede. Musikprofilen forblev uændret med udenlandske grupper som *Family*, *Taj Mahal* og *Bloodwyn Pig* i Nørregård Skolens gymnastiksal, mens bl.a. *Jethro Tull*, *Procul Harum* og *Love* blev præsenteret i KB Hallen i samarbejde med SBA, der paradoksalt nok kunne bruge klubbens navn i sin markedsføring af koncerterne, uden nogen indblanding fra klubben selv.³¹² Danske grupper som *Young Flowers*, *HutLiHut*, *Ache*, *Day of Phoenix*, *Alrunes Rod* og *Hurdy Gurdy* spillede på skift frem til sidste bal i april 1970.

Som beskrevet tidligere, blev klubben ramt af hash, stoffer og idéen om, at publikum skulle sidde og ligge ned til musikken. I det venstrepolitiske blad *Politisk Revy* udtalte ledelsen til Arne Würgler, der desillusioneret skrev om beatmiljøet, at klubben handlede om mere end musik:

*"Det, det drejer sig om, er at lave alle de ting i hallen, som kan foregå i en dagligstue; ja, der kan faktisk sidde nogen og spille skak, og der kan sidde nogle og se fjernsyn."*³¹³

Der var ikke noget at sige til, at selv Jørgen Kristiansen kritiserede klubben for at være sløv:

*"Brøndby Pop-Club fik sidste år med rette påduttet betegnelsen "verdens bedste klub" – musikere og publikum var enige om roserne. De tider er sandelig forbi. Den gamle begejstring er væk, og den overvejende del af klientellet er nu en henslængt udflippet forsamling, der kun i ringe grad lader sig rive med af de musikalske topydelser, der stadig er at finde [...]"*³¹⁴

Musikken fejlede ikke noget, men forsamlingen var udkokset. Det var en tilstand som mange forbandt med ungdomsoprøret i 1970. Den farverige hippiebevægelse fra *the summer of love* var smeltet sammen med studenteroprøret og dele oplevede en øget politisering, der var

---

³¹² "Er der noget galt? Samtale om Brøndby Popklub" i *Politisk Revy* nr. 146, 17.4.1970.

³¹³ *Ibid.*

³¹⁴ "Forvirrende" i *Berlingske Tidende* 9.2.1970.

dræbende for mange. Og så satte stofferne også sine spor.³¹⁵ I Politisk Revy brugte Würgler Brøndby Pop-Club som eksempel på, at også musikken var i krise:

*"Se på Brøndby Popklub i dag. [...] Bag scenen er der ophidsede diskussioner, og inde i salen drøner den ene gruppe af sted efter den anden på et enormt egotrip. Lederne kan ikke finde på hvad de skal gøre for at lave det bedre, fordi de overhovedet ingen kontakt har med deres publikum eller optrædende. I Brøndby Popklub tror jeg ikke man snakker om tingene. Til nød tar man sig en pibe sammen."*³¹⁶

Kritikken som Brøndby Pop-Club havde rettet imod Teen Club kom tilbage som en boomerang: Ingen kommunikation! Og så tilføjede Würgler, at klubben ikke var *"en del af beatmiljøet"*, men var blevet en del af showbusiness. Würgler placerede Brøndby Poppen i rollen som stillestående og kommerciel med sin tilgang til musikken, hvor nogle grupper var bedre betalt end andre, hvilket dannede hierarkier blandt musikerne: *"Showbusiness er noget lort."*³¹⁷ Artiklen fra Politisk Revy viste, at musikken blev en del af det politiserede ungdomsoprør, der i løbet af 1970 tog rigtig fat, men også, at der var en drøm om, at musikken kunne foregå på egne præmisser og i en evig forbindelse med sit publikum.

Gladsaxe Teen Club og Gladsaxe Beatforum

I Gladsaxe lod de sig ikke slå ud af, at der måske var krise i Brøndby og i beatmiljøet. I foråret 1970 kom Teen Club igen med bl.a. engelske *Colosseum*, *Alrunes Rod* og *Burnin' Red Ivanhoe*, plakaterne brugte det gamle Teen Club logo og mindede publikum om, at være klar til fest: *"Medbring puder vi skal feste"*!³¹⁸ Arrangementerne lignede dem i Brøndby i både form og musik, men også fordi der var kritik af for meget koksen ud i salen.³¹⁹

Men den nye, store spiller i Gladsaxe Kommune blev Gladsaxe Beatforum, der skabte en ny type klub. En af initiativtagerne var ungdomsklubleder i *Club 222* Peter Nielsen, der havde

---

³¹⁵ Ekmann Jørgensen og Jensen (2008) s. 75-77.

³¹⁶ "Beat beat beat [etc.]" i *Politisk Revy* nr. 143, 6.3.1970.

³¹⁷ Ibid.

³¹⁸ Plakater i *Glad.By*. 78.906.

³¹⁹ "Time music world" i *MM* nr. 3, maj 1970.

stillet kontorlokaler til rådighed for popklubben i efteråret 1967.³²⁰ Men folkene bag Beatforum syntes ikke, at Teen Club matchede sit publikum, og de startede derfor den nye klub i sommeren 1970 med udgangspunkt i ungdomsoprørets tanker om kollektiviteten. Peter Nielsen:

*"På den tid lå det i luften, at man skulle være kollektivt om det hele, at arrangør, publikum, musikere og hele miljøet ligesom skulle gå op i en højere enhed. Det bestående musikmiljø i Gladsaxe var meget domineret af Konservativ Ungdom, og det syntes vi var forkert."*³²¹

Beatforum var altså en reaktion på Teen Club og dens organisation. Klubben så da også sig selv, som en forlængelse af Brøndby Pop-Club. Klubben fik en kollektiv ledelse og blev også medlem af Musik & Lys.³²² Ungdomsoprøret idéer og musikalske idealer rodfæstede sig således også i Gladsaxe, men det krævede en ny klub.

Busreklame for Gladsaxe Beatforum, 6.1.1973, på Høje Gladsaxe Skolerne. Danmarks Rockmuseum.

³²⁰ Teen Club Nyt oktober 1967.

³²¹ Ellegaard (1975) s. 29.

³²² "Referat fra L&M's 71. onsdagsmøde" i MM nr. 5, september 1971; Ellegaard (1975) s. 28-32.

Sammenfatning af analysens 3. del

Analysens tredje del har fokuseret på relationerne mellem Gladsaxe Teen Club, Brøndby Pop-Club og det ungdomsoprør, som udvikledes med bl.a. hippiernes ankomst i 1967. Det er blevet påpeget, at Brøndby Pop-Club fik en afgørende betydning for den måde hvorpå, Gladsaxe Teen Club blev omtalt og vurderet blandt tidens beatanmeldere, også kaldet "hushippier", og i ungdomsoprørets medier. Vi kan med sociologen Sarah Thorntons termer sige, at klubben i Brøndby opnåede en stor subkulturel "hipness", hvilket betød indflydelse udenfor klubbens eget liv.³²³ Som mødested for de unge påvirkede Brøndby Pop-Club agenter i de kulturelle felter der udgjorde popmusikkens og ungdomsoprørets scener.

Gladsaxe Teen Club anerkendte de nye musikalske udviklinger og inkorporerede i løbet af 1968 i stigende grad beatmusikken i sit repertoire og delte dermed et musikalsk fællesskab med Brøndby Pop-Club, der til gengæld afviste Teen Clubs forståelse af musikken og ballerne, som underholdning. Klubberne havde således et musikalsk smagsfællesskab, men forskellige værdifællesskaber og her blev Brøndby Pop-Clubs hipness afgørende for den måde, som Teen Club måtte forhandle og definerer sit felt overfor musikkritikere og ungdomsoprøret. At de nye musikalske input og måder at dyrke musikken på udfordrede klubben, gav Bent Larsen udtryk for ved at beskrive en lettelse, da dans og den gamle stemning var tilbage i klubben.

Den øgede internationalisering i klubbens musikalske profil betød ikke bare et musikalsk fællesskab med Brøndby Pop-Club, men også at Teen Club indgik i et internationalt smagsfællesskab. I takt med at ungdomsoprøret og hippierne voksede som bevægelse, steg mængden af udenlandske, primært engelske, optrædere i de to klubber også og da Teen Club modtog kritik af sin musikalske profil, med henvisning til Brøndby Pop-Clubs aktiviteter, blev det tydeligt, at den danske musikscene var knyttet til bevægelsen omkring ungdomsoprøret. I relation til dette har sociologen Gestur Gudmundsson påpeget, at spillestederne i årene 1967-69 blev centrale for udviklingen af nye rockkulturelle felter, ligesom de blev et bindeled imellem lokale og kulturelle fællesskaber til et bredere internationalt fællesskab, idet internationale orkestre spillede i f.eks. Gladsaxe og Brøndby.³²⁴ Således formidlede Teen Club et bredt musikalsk smagsfællesskab og en musik, der blev dyrket og danset til af en ungdom, der ikke nødvendigvis tillagde den samme musik de værdier, som blev formuleret i bl.a. Brøndby. Ved at fokusere på medlemmerne som "almindelige unge", i modsætning til en "lille

---

³²³ Thornton (1995) s. 11-12.

³²⁴ Gudmundsson (2007) s. 7 og 12.

inderkreds", placerede klubben beatmusikkens i et bredere ungdomskulturelt felt og løsrev dermed beatmusikken fra dets værdikulturelle udgangspunkt som knyttede den til ungdomsoprøret; i hvert fald så længe den blev spillet i Teen Club.

Som Lisbeth Ihlemann og Morten Michelsen har påpeget, definerede en gruppe hushippier og musikmagasiner med forbindelse til ungdomsoprøret en tredje position, mellem fin- og lavkultur, ved at lade popmusikken forstå som finkultur, men på sine egne betingelser.³²⁵ I denne trekant af positioner placerede Brøndby Pop-Club sig tæt op af hushippierne i det nye felt, mens Gladsaxe Teen Club placerede sig imellem de tre positioner.

Gladsaxe Teen Club var som kulturelt felt i opposition til den lavkultur, som andre tilskrev klubben pga. dens økonomiske overskud, kommunale relationer og musikprofil, ved at trække på det musikalske smagsfællesskab, som bl.a. Brøndby Pop-Club var med til at definere og italesætte. Men klubben afviste også en finkulturel position ved at afvise popklubbernes funktion som smagsdommer og musikalsk bedrevidende overfor sine medlemmer. I forhold til den sidste position, var det tydeligt at Teen Club ikke delte det værdifællesskab, som deltes mellem hushippier og Brøndby Pop-Club. I Teen Club blev musikken opfattet som underholdning, hvilket Peter Isaksen afviste som stillestående og misforstået. Samtidig anerkendte klubben, at den tjente penge på musikken, men afviste også at være et kommercielt foretagende. Det nye beatmusikalske felt stod netop skarpt i opposition til kommercielle interesser.

Teen Club lagde altså afstand til de etablerede positioner og skabte således et særegent kulturelt felt, der tog musikken seriøs som underholdning, og som anerkendte og annekterede nye musikalske udtryk. Samtidig knyttede klubben sig til et andet værdifællesskab, end det med rod i ungdomsoprøret, som ellers var knyttet til beatmusikken. Klubben syntes mere at have delt et værdifællesskab med rindalismens kritik af velfærdsstatens paternalistiske rolle i forhold til kunst og kultur, en rolle som Teen Club selv afviste at indtage. Det udstillede det paradoks, at nok ville ungdomsoprørerne løsrive sig fra det etablerede, men samtidig overtog bevægelsen nogle paternalistiske tendenser i sin kritik af det etablerede. Og det afviste Teen Club.

Da Gladsaxe Teen Club lukkede i marts 1969 var dele af ungdomsoprørerne blevet politiseret, eksemplificeret ved Brøndby Pop-Clubs snak om revolution og afskaffelse af det

---

³²⁵ Ihlemann og Michelsen (2004) s. 116-18.

kapitalistiske samfund. Teen Club havde hele tiden søgt at være et mødested for den ungdom, der søgte et frirum og derfor kom såvel hippier, læderjakker og almindelige unge i klubben. Men klubben måtte tage sine kulturkampe for at slå sine holdninger fast.

Udklip fra "Er der noget galt? Samtale om Brøndby Popklub" i *Politisk Revy* nr. 146, 17.4.1970. Arne Würglér snakker med de to ledere af Brøndby Poppen, Hans-Otto Bisgaard og Peter Isaksen, om klubbens liv.

Konklusion: Gladsaxe Teen Club som kulturelt felt

I det foregående har specialet beskrevet og analyseret Gladsaxe Teen Clubs liv, udvikling og relationer til medlemmerne, Gladsaxe Kommune, Brøndby Pop-Club og ungdomsoprøret i perioden 1965-69. Specialet har trukket på den franske sociolog Pierre Bourdieus teori om kulturelle felter og placeret sig i en dansk rockhistorisk historiografisk tradition, der søger at afdække, hvorledes musikalske tendenser og fænomener har defineret særegne kulturelle felter ved at belyse forhandlinger imellem forskellige agenter, herunder bredere samfundsmæssige tendenser og udviklinger. Således har specialet identificeret, hvordan Gladsaxe Teen Club relaterede sig til forskellige agenter og positionerede sig i forhold til disse. Et værktøj til dette har været en kortere redegørelse og analyse af Brøndby Pop-Clubs liv og udvikling, 1966-70. Specialet har således trukket på et komparativt grundlag for at fremhæve organisatoriske, musikalske og kulturelle særtræk i Gladsaxe Teen Club.

Som idé er klubber skabt til socialisering og til at indramme og definere socialiseringens form.³²⁶ I det lys definerede Gladsaxe Teen Club et mødested og et frirum for ungdommen, dels defineret fra medlemmer og ledelsens side med lysten til at danse og opleve tidens popmusik, og dels defineret fra Gladsaxe Kommune som en socialpolitisk mulighed for at aktivere og underholde ungdommen lørdag aften. Specialet har således påpeget, at klubbens identitet nok var defineret af sine kommunale rammer, men også forhandlet i relation til de musikalske og subkulturelle forandringer, som fandt sted i den sidste halvdel af 1960'erne.

Men Gladsaxe Teen Clubs særegne felt blev først og fremmest defineret med det udgangspunkt, at en stor gruppe af unge, over 6.000 fra hele Storkøbenhavn, da der var flest, ønskede, at mødes til popmusik og dans i samvær med andre unge med samme smagspræferencer. Her søgte klubben at være et frirum med trygge rammer, kendte orkestre og mulighederne for at blive en del af et fællesskab, defineret som "inPeople".

Gladsaxe Kommune

Rammerne for klubbens udvikling og organisation blev defineret i samarbejde med Gladsaxe Kommune. Specialet har peget på, at popklubberne i både Gladsaxe og Brøndby Kommune

---

³²⁶ Gelder, Ken (2007): *Subcultures. Cultural histories and social practices*. London: Routledge. s. 47.

blev forstået som velfærdspolitiske muligheder og socialpolitiske nødvendigheder for at definere de rammer, som ungdommen brugte sin fritid i.

Begge kommuner definerede klubberne som et socialpolitisk værktøj, snarere end som kulturelle tiltag. Således har specialet vist, at der foregik en lokal kulturkamp i relation til den, der fandt sted på landsplan: For den konservative opposition i Brøndby repræsenterede oprettelsen af en popklub endnu et offentligt engagement i kulturlivets formidling og produktion, hvor Brøndby Pop-Club med Socialdemokratisk støtte aktivt definerede sig som en klub, der præsenterede det bedste af den nyeste beatmusik, også selvom det var dyrt. Teen Club derimod lagde afstand til rollen som formidler af en særlig god smag. Klubben beskrev det som en neglegering af medlemmernes egen smag, at skulle opdrage dem med musikalske eksperimenter. Vi kan sige at klubben fremførte en rindalistisk kritik af ungdomsoprørets værdifællesskab med Brøndby Pop-Club; den "lille inderkreds" skulle ikke tilgodeses på bekostning af de "almindelige unge". Denne kritik lå på linje med Erhard Jacobsens egen holdning, da han offentligt tog klubben i forsvar. Samtidig plæderede borgmesteren for at stadig flere kommuner måtte se en popklub, som en kommunal forpligtelse overfor såvel de unge, deres forældre og samfundet generelt. En kommunalt støttet popklub for den brede ungdom, var således en nødvendighed og en realitet i velfærdskommunen Gladsaxe.

Smagsfællesskaber og subkulturelle særtræk

Specialet har påpeget, at medlemmernes habitus bør forstås i samspil med andre tilbud til unge i området. Sammenholdt med en intern forhandling af hvilken aldersgruppe klubben burde henvende sig til, har specialet desuden påpeget, at Teen Clubs medlemmer repræsenterede ungdomskulturelle forskelligheder og udgangspunkter. I takt med at flere subkulturelle ungdomskulturer gjorde sig bemærket, blev klubbens geografiske spredning også forøget. Ved at vægte klubbens egne udtalelser om intentionerne bag dens aktiviteter og om, hvilke medlemmer klubben søgte at imødekomme har specialet skildret klubbens komplekse navigering igennem 1960'erne og tidens nye ungdomskulturelle og musikalske strømninger.

I klubbens søgen efter et selvstændigt udtryk blev klubben udviklet for at kunne sammenlignes med professionelle klubber, hvilket betød investeringer i udsmykning og bl.a. introduktion af psykedeliske lysshows og go-go piger på scenen, og et eget medlemsblad, der

interagerede med omverden som klubbens talerør. Således annekterede klubben i sin selvstændige positionering nogle udtryk fra andre agenter, herunder også hippierne.

Specialet har således belyst nogle identitetsmæssige relationer imellem sub- og ungdomskulturernes mødesteder, hvor Brøndby Pop-Club har været beskrevet for at synliggøre relationer imellem mødestederne og deres relationelle betydninger. Brøndby Poppen præsenterede med sit kommunale ophav et fællestræk med Gladsaxe Teen Club, men udviklede hurtigt hvad der blev forstået som en musikalsk kompromisløshed, der placerede den tæt på det smagsfællesskab, som blev defineret i ungdomsoprøret, bl.a. via nogle hushippiers begejstring for klubben. Det var en placering højt i musikscenens hierarki.

Selvom Teen Club i løbet af 1968 udviklede et smagsfællesskab med Brøndby Pop-Club pga. en stadig mere ens musikprofil, var der også, har specialet vist, nogle forskellige værdifællesskaber for de to agenter. Således fik klubben i Brøndby ros fra hushippierne for at ville løsrive musikken fra nogle kommercielle interesser, sådan som ungdomsoprøret formulerede et opgør med bl.a. kapitalismens snerrende bånd på individet og udnyttelse af subkulturens visuelle udtryk. Her blev Gladsaxe Teen Club fremstillet som en kommerciel forretning pga. dens relationer til Gladsaxe Kommune, hvilket ifølge kritikere betød dårligere musik, fordi klubben således ikke var engageret i musik, men i organisation og penge.

Teen Club fastholdt sit ideologiske ståsted ved i forhandlingen at stå fast på sit formål om, at underholde ungdommen lørdag aften. Klubben afviste samtidig at repræsentere en snæver ungdomskultur, hvilket i praksis bl.a. kom til udtryk ved, at de subkulturelle grupperinger i klubben kun udgjorde en minoritet. Som specialet har påpeget, fik subkulturelle grupper af "læderjakkere", hippier og ungdomsoprørere stor indflydelse på klubbens aktiviteter. Den nye måde at sidde ned og lytte til musikken dæmpede den fysiske udfoldelse i klubben og satte en dæmper på festen, hvilket læderjakkernes ballade også gjorde. Sidstnævnte var med til at ødelægge forholdet til kommunen og dermed lukke Teen Clubs aktiviteter. En tydeligt udviklet stofkultur i Brøndby betød således problemer med relationen til kommunen. Begge steder lagde subkulturelle træk således en dæmper på klubbernes succes og hjalp i sidste ende til, at klubberne lukkede.

Perspektivering

Som det blev påpeget i starten af specialet, er både ungdomsoprøret og beatmusikken blevet beskrevet som forfaldshistorier. Specialet har søgt ikke at lade klubbernes relativt dramatiske lukninger styre fremstillingen. Således har det været hensigten at fremhæve Gladsaxe Teen Clubs styrker og selvstændige profil overfor den brede ungdom, uden dog at negligere problematikker som f.eks. subkulturelle relationers betydning for klubbernes lukning. Teen Clubs situation i 1969 var noget af et antiklimaks for såvel klub, medlemmer, kommune og lokale medier. Derfor fik sagen også stor lokal opmærksomhed. Men dette skal ses i lyset af nogle lokalpolitiske omstændigheder, der til en hvis grad repræsenterede en skævvridning i debatten om popklubbens aktiviteter, mens klubben selv kritiserede kommunens prioriteringer. Som sådan tegnede klubben i samtiden et billede af en klub, der fløj højt og faldt dybt, men som også holdt fast i sit eget værdigrundlag.

Da Teen Club i 2008 genopstod for at markere 40-året for Led Zeppelins første koncert nogensinde, blev klubben beskrevet som et startsted: Her startede Led Zeppelin og fotografen Jørgen Angel deres karrierer, her mødte manageren Jerry Ritz sin kone Annie og her fik Brøndby Pop-Club sin inspiration til at starte, hvilket var starten på Hans Otto Bisgaards karrier.³²⁷ Brøndby Pop-Club derimod, blev i forbindelse med dens genopstand i 2002 skrevet ind i den brede forfaldshistorie om 1968 og blev beskrevet, som et hjemsted for ungdomsoprørets uforløste drømme.³²⁸

Med den franske sociolog Pierre Noras ord, så blev klubberne erindringssteder og dermed også genstand for refleksion over fortiden.³²⁹ Musikken og de fysiske lokaliteter blev en måde, at genoptage minderne fra 60'erne, men også en manifestation af, at der var forskel på de to klubber og deres værdifællesskaber. Men begge klubber præsenterede *Led Zeppelin Jam* og huskede således også begge på, at der trods alt var et musikalsk smagsfællesskab, der også er gældende i det 21. århundrede.

---

³²⁷ "Teen Club Nyt" i *Gladsaxe Bladet* august 2008.

³²⁸ Se Hans Otto Bisgaard, Carsten Grolin og Jan Borges bidrag i Bisgaard (2002), samt Torben Billes "Hippiernes eget halbal" i *Information* 6.4.2002.

³²⁹ Ifølge Nora er erindringssteder selvreferentielle tegn, der kun eksisterer i kraft af sin egen bevidsthed om sin eksistens. Som sådan er de åbne for fortolkninger og for at blive tillagt forskellige værdier. Nora, Pierre (1989): "Between Memory and History Les Lieux de Mémoire" i *Representations* 26 (Spring 1989), p. 7-24. Her fra Smith, Laurajane (ed.): *Cultural Heritage. Critical Concepts in Media and Cultural Studies. Vol. II Critical Concepts in Heritage*. New York: Routledge. 2007.

Abstract

This paper examines how the voluntary pop-club *Gladsaxe Teen Club* developed an independent cultural field in the period 1965-69 by using the French sociologist Pierre Bourdieus theoretical framework of how identities are developed via cultural fields. As such the paper draws upon a Danish rock-historiographical tradition and uses another suburban pop-club, *Brøndby Pop-Club*, to investigate how The Teen Club created an autonomy cultural field.

The first part of the analysis presents a general view of Teen Clubs development, pointing out that the club developed in close relations with the municipality of Gladsaxe and new subcultural youth cultures. It is shown, that the municipality saw the club as a part of its welfare commitments.

The second part of the analysis presents the different activities of the club, its ways of presenting itself, its music and demographical issues among the members. It is noted that Teen Club adopted different subcultural stylistic impression from the hippies and other clubs, thereby negotiating its cultural field in close relation to other actors in its field.

The third part of the analysis presents Teen Club's relations to the youth counterculture which arose and gained influence upon the way rock music was negotiated and defined, during the last years of the 1960's. This part draws more heavily upon *Brøndby Pop-Club* as a representation of the countercultures relations to the music clubs.

The paper concludes that the Teen Club during the 1960's developed an independent cultural field by defining its own function as a pop-club. *Brøndby Pop-Club*'s high hierarchical position among rock critics meant, that the Teen Club was understood in new terms, making it necessary to underline its own identity in opposition towards the counterculture, even though there was a musical culture in common.

Litteraturliste

"Diskotek" på www.ordnet.dk, set 21.11.2011.

"Projektbeskrivelse. Dansk velfærdshistorie. Fra fattigforsørgelse til velfærdsstat. Den danske sociallovgivnings udvikling" på http://static.sdu.dk/mediafiles/Files/Om_SDU/Institutter/Statskundskab/Velfaerd/The_Carlsberg_Project%201.pdf. Udateret, set 7.9. 2011.

"Psych-out. Psykedelisk samtidskunst" på <http://www.holstebrokunstmuseum.dk/da/udstillinger/aktuelle.aspx?Action=1&NewsId=192&PID=4027>. Udateret, set 20.11.2011.

Adriansen, Inge (2000): *Nationale Symboler i Det Danske Rige 1830-2000*. København: Museum Tusulanums Forlag.

Andersen, Birgit (1991): "Kulturlivet i Gladsaxe fra 1940-1980" i Fels, Ebbe et al.: *Gladsaxebogen III*. Gladsaxe: Historisk-Topografisk Selskab for Gladsaxe Kommune.

Andersen, Birgit (1992): *Farlig ungdom – anderumper, strutsjørter og hvad der fulgte*. København: Skoletjenesten/Arbejdermuseet.

Arlund Mogensen, Sten (2003): *Riber rock. Fra jazz til pop, rock og rythm & blues i Sydvestjylland 1960-69*.

Baisgård, Erik (1989): "Klubland – beatgrupper, pigtråd og ungdomskultur i 60'ernes Aalborg" i *Populærmusik. Musikken i historien – Kulturen i musikken*. Den Jyske Historiker nr. 49, 1989. Århus: Aarhus Universitetsforlag.

Bech, Marianne (2009): "Psykedelisk kunst" på www.denstoredanske.dk, set 20.11.2011.

Bengtzen, Henrik A. (2002): *En rød el-guitar med vibrator. Musik og ungdomskultur i Nordsjælland 1960-70*. Frederiksborg: Frederiksborg Amts Historiske Samfund.

Bisgaard, Hans Otto (2002): *Historien om Brøndby Pop Club 6. april 2002*. Brøndby: Brøndby Kommune. Uden sidetal.

Blinoff, Boris F. (2000): *Rock på Fyn. Rock and Roll Beat og Pop Pigtrådsgrupperne 1960-70*. Odense: Ergotek Forlag. Bengtzen (2002).

Bourdieu, Pierre (1994): "Socialt rum og symbolsk rum" i Bourdieu, Pierre (1997): *Af praktiske grunde. Omkring teorien om menneskelig handlen*. København: Hans Reitzels Forlag.

Bundgaard, Peder (1998): *Lykkens Pamfil – dansk rock i 60'erne*. København: Borgen.

Christiansen, Niels Finn og Klaus Petersen (2004): "Velfærd med vilje – men hvis?" i Ploug, Niels, Ingrid Henriksen og Niels Kærgård (red.): *Den danske velfærdsstats historie*. København: Socialforskningsinstituttet.

Danmarks Rockmuseum (2011): *Danmarks Rockmuseum - forskning, indsamling, formidling og samarbejder*. Internt udstillingskoncept; udkast 15.6.2011.

Ekman Jørgensen, Thomas (2006): "Utopia and Disillusion: Shattered Hopes of the Copenhagen Counterculture" i Schildt, Axel og Detlef Siegfried (ed.): *Between Marx and Coca-Cola: Youth Cultures in Changing European Societies, 1960-1980*. New York: Berghan Books. 2006.

Ekman Jørgensen, Thomas & Jensen, Steven L.B. (2008): *1968 – og det der fulgte*. København: Gyldendal. 2008.

Ellegaard, Lasse (1975): *Dansk Rockmusik*. København: Informations Forlag. 1975.

Fels, Ebbe (red.) (1991): *Gladsaxebogen III*. Gladsaxe: Historisk-Topografisk Selskab for Gladsaxe Kommune.

Fihl Jeppesen, Mia (2002): *Kulturen, kunsten og kronerne. Kulturpolitik i Danmark 1961-2001*. Ukendt: Akademisk Fokus.

Forstadsmuseet (udateret): "Brøndby Pop Club" på <http://www.forstadsmuseet.dk/Default.aspx?ID=2578>, set 5. september 2011.

Frith, Simon (1978): *The Sociology of Rock*. London: Constable.

Gelder, Ken (2007): *Subcultures. Cultural histories and social practices*. London: Routledge.

Gjurup, Thomas (2011a): *HitHouse. Da Frederiksberg var rockens centrum*. Frederiksberg: Bogforlaget Her&Nu.

Gjurup, Thomas (2011b): *Hvidovre-Rock 1960-1980. En scrapbog fra pigtråd til heavy metal*. Roskilde: Roskilde Museums Forlag.

Grünbaum, Ole (2006): *Bar røv i 60'erne, dengang verden stod på skrå, eller osse var det mig der var skæv*. København: Peoples Press.

Grünbaum, Ole (2011): "Troubadourens årti" i *Weekendavisen* nr. 43, 28.10.2011.

Gudmundsson, Gestur (2004): "Rocksociologi og dansk rockkultur. Mod en teoretisk tilgang via et trespring over angelsaksisk sub- og ungdomskultursociologi, Simon Friths rocksociologi og Pierre Bourdieus kultur sociologi" på <http://rockhistorie.dk/antologi/Gudmundsson.pdf>, set 13. september 2011.

Gudmundsson, Gestur (2007): "Rock og pop som kulturelt felt i Danmark 1955-1975". Upubliceret artikel.

Hyltoft, Ole (2000): *Julius Bomholt. Den poetiske politiker*. København: Bomholtskomiteen.

Ihleman, Lisbeth og Morten Michelsen: "'Drømmen om at være ét med sig selv og tiden" – Rockmusikken og 1968" i Bendix Andersen, Morten og Niklas Olsen (red.): *1968 – Dengang og nu*. København: Museum Tusulanums Forlag.

Jacobsen, Erhard (1971): *Politik bandt mennesker, Erindringer*. København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busk.

Jakobsen, Joakim (2011): "Fremadministeriet" i *Weekendavisen* nr. 36, 9.9.2011.

Jarle Christensen, Mikkel (2008): *Det danske stofforbrugs sociale grammatik*. Speciale fra Aarhus Universitet.

Juul Sørensen, Karen og Per Boje (2001): *Fra klondyke til moderne velfærdskommune. Gladsaxes politiske historie 1900-2000*. Gladsaxe: Gladsaxe Kommune.

Kapper, Lise og Heidi Løngreen (2011): "Fra genbrug til vintage. Brugt tøj som modefænomen" i Hoberg, Solveig, Helle Heilund, Maria Riegels Melchior og Kirsten Toftegaard (red.): *Snit. Industrialismens tøj i Danmark*. København: Museum Tusulanums Forlag.

Lander Andersen, Morten (2011): "Da det psykedeliske lys kom til Danmark" i *ROMU 2011: Årsskrift for Roskilde Museum*. Roskilde: Roskilde Museums Forlag.

Langkjær, Michael (2004): "Stoffer, subkultur og 1968 – myte, bevidsthed, historie" i Andersen, Bendix Morten og Niklas Olsen (red.): *1968 dengang og nu*. København: Museum Tusulanums Forlag.

Lebech, Mogens (1979): *Gladsaxebogen II: Gladsaxe kommunes historie fra 1900 til 1941*. Gladsaxe: Historisk-Topografisk Selskab for Gladsaxe Kommune.

Liebst, Asger (2006): *Drømmen om Gladsaxe. Forstaden der forandrede Danmark*. København; Gyldendal.

Lindberg, Ulf, Gestur Gudmundsson, Morten Michelsen og Hans Weisethaunet (2000): *Amusers, Bruisers & Cool-Headed Cruisers The Fields of Anglo-Saxon and Nordic Rock Criticism*. Århus: University of Århus.

Loebenthal, Joel (1990): *Radical Rags. Fashion of the Sixties*. New York: Abbeville Press.

Malm, Lars (2009): *Ungdomsoprør og beatmusik - En analyse af relationen mellem ungdomsoprør og beatmusik i Danmark 1967 - 1972*. Speciale, RUC: Institut for kultur og identitet.

Marstal, Henrik (2010): "Ved det store, stygge Storkepringvand. Fordanskninger af 1960'ernes amerikanske protestsangskultur" i Rasmussen, Søren Hein og Rasmus Rosenørn (red.): *Amerika i dansk kulturliv 1945-75*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Martinov, Niels (2000): *Ungdomsoprøret i Danmark. Et portræt af årene, der rystede musikken, billedkunsten, teatret, litteraturen, filmen og familien*. København: Aschehoug.

Marwick, Arthur (1998): *The Sixties. Cultural Revolution in Britain, France, Italy and the United States, c.1858-c.1974*. New York: Oxford University Press.

Meta Sørensen, Nina (2005): *Vesterled - Brøndbys vilde vesten*. Brøndby: Brøndby Lokalarkiv.

Miller, Janice (2011): *Fashion and Music*. New York: Berg.

Møller Rasmussen, Steen (2008): *Beat i Brøndby*. Kgs. Lyngby: Forlaget Lundtofte.

Nielsen, Elo og Per Reinholdt Nielsen (1997): "Musik, medier og ungdomskultur" i Bruhn Jensen, Klaus (red.): *Dansk mediehistorie bind 3 1960-1995*. København: Forlaget Samleren.

Nielsen, Hans-Jørgen (1978): "Billeder fra en verden i bevægelse" i Hansen, Bente et al. (red.): *Dengang i 60'erne - Billeder fra dengang, tekster fra i dag*. København: Informations Forlag.

Nielsen, Jens-Emil (2011): *Pigtrådsmusik. Dansk rock 1960-1966*. Frederiksberg: Bogforlaget Her&Nu.

Nora, Pierre (1989): "Between Memory and History Les Lieux de Mémoire" i *Representations* 26 (Spring 1989), p. 7-24. Her fra Smith, Laurajane (ed.): *Cultural Heritage. Critical Concepts in Media and Cultural Studies. Vol. II Critical Concepts in Heritage*. New York: Routledge. 2007.

Nørgaard, Henrik (2003): *Pirater i æteren. Radio Mercur og Danmarks Commercielle Radio Dansk reklameradio fra Øresund 1958-62*. Odense: Danmarks Grafiske Museum/Dansk Pressemuseum.

Nissen, Henrik S. (2004): *Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie bind 14: Landet blev by*. København: Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S & Politikens Forlag A/S.

Nowack, Paul (2004): *Da rock'en kom til Herning. Om de lokale rock- og pigtrådsgrupper i perioden 1960-70*. Herning: Stout.

Nowack, Paul (2007): *Da rock'en kom til Djursland. Om ungdomskulturen og de lokale rock- og pigtrådsgrupper fra 1956-1974.* Grenaa: Grenaa Bogtrykkeri.

Oreskov, Claus (2008): "Ungdomsoprørets proletarer" på <http://politiken.dk/debat/ECE463171/ungdomsoproerets-proletarer/>, set 17.1.2012.

Petersen, Jens A. (1968): *Fra landsbyer til bysamfund. Bidrag til Brøndbyernes kommunes politiske historie.* Brøndby: Brøndbyernes Konservative Vælgerforening.

Petersen, Jørn Henrik og Klaus Petersen (2005a): "Indledning" i Petersen, Jørn Henrik og Klaus Petersen (red.): *13 reformer af den danske velfærdsstat.* Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Petersen, Jørn Henrik og Klaus Petersen (red.) (2005b): *13 reformer af den danske velfærdsstat.* Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Petersen, Klaus og Niels Arne Sørensen (2008): "Tørstens allerbedste ven Cola'ens Danmarkshistorie fra 1930'erne til 1960'erne" i *Historisk Tidsskrift*, bind 108, (18. række bind V), s. 424-76. København: Den Danske Historiske Forening.

Piil, Beate S. (1981): *Beat på dansk.* Århus: Publimus.

Ploug, Niels, Ingrid Henriksen og Niels Kærgård (red.) (2004): *Den danske velfærdsstats historie.* København: Socialforskningsinstituttet.

Plum, Mikkel (2006): "Fra flower-power til POWER!" i Elbjørn, Kasper og David Gress (red.): *20 begivenheder der skabte Danmark.* København: Gyldendal.

Rasmussen, Hanne og Mogens Rüdiger (2003): *Fremskridtets boulevard. Danmarks historie 1957-2001.* København: Columbus.

Reddon, Frank (2009): *Sonic Boom: The Impact of Led Zeppelin. Volume 1: Break and Enter.* Fort Erie: Enzepplopedia Publishing, Inc.

Rørdam Larsen, Charlotte (2003): "'Først og fremmest er det fordi han er englænder ..." En udeladt dimension i eftertidens opfattelse af rock'n'roll-receptionen i Danmark i tiden 1955-1960" på <http://rockhistorie.dk/antologi/Larsen.pdf>, set 12. september 2011.

Rørdam Larsen, Charlotte (2008): "Da rocken kom til Århus" i Nielsen, Jørgen (red.): *Rock i Århus. Brudstykker af en musikhistorie.* Århus: Byhistorisk Fond.

Smidt-Sivertsen, Henrik (2008): *Kylling med softice og pølser. Populærmusikalske versioneringspraksisser i forbindelse med danske versioner af udenlandske sange i perioden 1945-2000.* Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet.

Sode-Madsen, Hans (2003): *Farlig ungdom. Samfundet, ungdommen og Ungdomskommissionen 1945-70.* Århus: Aarhus Universitetsforlag.

Stadager, Anne (2008): "Det åndelige '1968' – og forholdet mellem 'den indre' og 'den ydre revolution'" i *Arbejderhistorie* nr. 3, 2010. København: Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie.

Sørensen, Henning (2001): *Da vi kom til Brøndby – historier om at flytte til en forstad.* Brøndby: Brøndby Lokalarkiv.

Sørensen, Henning (2002): *Brøndbyvester – historien om en landsby der voksede.* Brøndby: Brøndby Lokalarkiv.

Sørensen, Henning (2006): *Fæstebønder og fingerplan – historien om Brøndbyøster.* Brøndby: Brøndby Lokalarkiv.

Thing, Morten (2004): "Begyndte det alt sammen i 1968?" i Bendix Andersen, Morten og Niklas Olsen (red.): *1968 dengang og nu.* København: Museum Tusulanums Forlag

Thornton, Sarah (1995): *Club Cultures. Music, Media and Subcultural Capital.* Cambridge: Polity Press.

Troelsgaard, Eddie (2010): *Belli, beat og Mælkepop. Da beatmusikken kom til Kolding i 60'erne,* Eget forlag.

Tverskov, Kim og Henning Sørensen (2000): *Fra fiskerleje til højhus – historien om Brøndby Strand.* Brøndby: Brøndby Lokalarkiv.

Viby Mogensen, Gunnar (2010): *Det danske velfærdssamfunds historie. Tiden efter 1970. Bind 1.* København: Gyldendal.

Villaume, Poul (2005): *Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie Bind 15: Lavvækst og frontdannelse.* København: Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S og Politikens Forlag A/S.

Voss, Charlotte (2006): "Pop og rock i Gladsaxe", i *Årbog 2006.* Gladsaxe: Historisk-topografisk Selskab for Gladsaxe Kommune.

Voss, Charlotte og Eva Molin (2007): *Med ungdommen til bal – rock og pop i Gladsaxe.* Gladsaxe: Gladsaxe Kommune.

Wicke, Peter (2006): "Music, Dissidence, Revolution, and Commerce: Youth Culture between Mainstream and Subculture" i Schildt, Axel og Detlef Siegfried (ed.): *Between Marx and Coca-Cola: Youth Cultures in Changing European Societies, 1960-1980.* New York: Berghan Books. 2006.

Øvig Knudsen, Peter (2011): *Hippie 1 – Tre år og 74 dage der forandrede Danmark.*
København: Gyldendal.

Utrykt kildemateriale

De i specialet anvendte forkortelser er anvist i parentes ( ) efter arkivseriens titel.

Gladsaxe Byarkiv (Lokalhistorisk Afdeling)

Lb.nr. 78.906: Teen Club Gladsaxe: Bestyrelsen. Korrespondance, medlemslister, regnskaber, avisudklip og –artikler 1965-69. (Forkortet *Glad.By. 78.906*).

Læg: "Bestyrelsens korrespondance og regnskaber 1966-68" (*Glad.By. 78.906, TC – 1966-68*).

Læg: "1965-1967 Korrespondance og udklip" (*Glad.By. 78.906, TC – 1965-67*).

Læg: "Kuvert: Diverse avisudklip, artikler m.v. fra scrapbog" (*Glad.By. 78.906, TC – Diverse*)

Lb.nr. 78.907: Gladsaxe Beat Forum: Temøder eller Beat Forum: Temøder eller Beat Forum-gruppen. Forhandlingsprotokol, flyers, interview mm. 1970-74. (*Glad.By. 78.907, BF*). Indeholder bl.a. et manuskript af Kim Utkes fremstilling af klubbens historie, nærmest lig det på www.teenclubs.dk.

13/2004: Protokol fra Gladsaxe Beatforum 1971-72.

Online: Gladsaxe Billeder: <http://gladsaxebilleder.gladsaxe.dk:8080/byarkiv/Site/index.jsp>.

Gladsaxe Byarkiv (Kommunearkivet)

Gladsaxe Byråd, lb.nr. 36,2: Referater fra Kommunalbestyrelsesmøder. (Forkortet *Glad.By., 36.2*).

Gladsaxe Kommune, lb.nr. 56,4:

- Ungdomsudvalgets forhandlingsprotokol 1946-1954.
- Ungdomsudvalgets forhandlingsprotokol 1962-1969. (*Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1962-1969*).³³⁰
- Ungdomsudvalgets forhandlingsprotokol 1962-1969.

---

³³⁰ Indeholder: 30. maj 1963 til 10. juni 1969.

- Ungdomsudvalgets forhandlingsprotokol, 1969-1978. (*Glad.By.: Glad.Komm. ung.udv.forhand. 1969-1978.*)
- Ungdomsnævnets forhandlingsprotokol 1955-1962. (*Glad.By.: Glad.Komm. ung.næv.forhand. 1955-1962.*)³³¹
- Ungdomsnævnets forhandlingsprotokol 1963-1969. (*Glad.By.: Glad.Komm. ung.næv.forhand. 1963-1969.*)
- Ungdomsnævnets forhandlingsprotokol 1969-1976. (*Glad.By.: Glad.Komm. ung.næv.forhand. 1969-1976.*)

Forstadsmuseet

Brøndby Pop-Club

Regnskabsbog for Brøndby Pop-Club, dækkende perioden 7.9.1968 – 24.4.1970.

Læg: "Brøndby pop club I" indeholder fotokopier af avisudklip.

Læg: "Brøndby pop club II" indeholder originale avisudklip. Klip påtegnet "Ha" stammer fra *Handelsbladet & Brøndbyernes Avis, Albertslund Avis, Avedøre Avis, Vallensbæk Avis.*

Læg: Indeholder diverse medlemsblade.

Brøndby Kommune

Sognerådets Forhandlingsprotokol: 23/3-1966 til 14/8-1968

Danmarks Rockmuseum

Diverse medlemsblade, plakater, scrapbøger og interviews med relation til Gladsaxe Teen Club, Gladsaxe Beatforum og Brøndby Pop-Club.

Private arkiver

Hans-Christian Gelf-Larsens privatarkiv fra Gladsaxe Teen Club 1964-1968. (*Gelf-Larsens arkiv.*)

Janus Clausens privatarkiv. Korrespondancer og interviewoptagelser. Det benyttede materiale er vedlagt som hhv. Bilag 1 og 2.

---

³³¹ Indeholder: 29. august 1955 til 18. januar 1963.

Online

Teen Clubs, Gladsaxes Venner: www.teenclubs.dk. Indeholder bl.a. fotos fra Teen Club, en liste over optrædende kunstnere (1966-71), samtlige numre af *Teen Club Nyt*, enkelte dokumenter fra Teen Club, bl.a. bookingkontrakter, og Kim Utkes fremstilling af klubbens historie. Sidstnævnte findes også i *Glad.By. 78.907, BF*.

HIPS på Facebook: "Demonstration "Hvidovre vil videre"" på www.facebook.com/photo.php?fbid=2827149074953&set=o.21578442362&type=1&theater, set 19.1.2012.

Medlemsblade

Teen Club Nyt: Samtlige numre findes på Teen Clubs, Gladsaxes Venners hjemmeside: <http://www.teenclubs.dk/TeenClubNyt.html>. Enkelte eksemplarer mangler reklamesider, mens andre er lidt utydelige. Fysiske eksemplarer findes i Hans-Chr. Gelf-Larsens privatarkiv.

Brøndby Pop-Club/Tordenskjold: For Brøndby Pop-Clubs medlemsblade har det ikke været muligt at finde et komplet sæt. De i specialet benyttede numre findes hos:

Danmarks Rockmuseum: *Brøndby Pop-Club* januar 1967, januar, februar, marts og april 1968. *Tordenskjold* september, oktober og november 1968.

Forstadsmuseet: *Brøndby Pop-Club* februar og marts 1968. *Tordenskjold* oktober og december 1968, januar, september og november 1969.

Gladsaxe Byarkiv (*Glad.By. 78.906*): *Brøndby Pop-Club* januar, februar, marts, april, september, oktober, november og december 1967, januar, februar, marts og april 1968.

Aviser og blade

Specialet har som kilde benyttet artikler fra aviser, musikmagasiner og tidsskrifter. Alle de benyttede titler er i specialet henvist til med artiklens titel og dato; alle titler er at finde på Det Kongelige Bibliotek, med undtagelse af *Handelsbladet & Brøndbyernes Avis*, *Albertslund Avis*, *Avedøre Avis*, *Vallensbæk Avis (HA)* der findes på Forstadsmuseet. Desuden er *Bagsværd og omegns Folkeblad (Bagsværd Folkebl.)* at foretrække i Gladsaxe Byarkivs udgave, da der er

klippet i enkelte numre af Det Kongelige Biblioteks udgaver. Forkortelser benyttet i specialet er anført i ().

For *Folkebladet for Gladsaxe Kommune (Folkebl. Gladsaxe.)* er årgangene 1963-1969 gennemgået, mens de øvrige aviser er gennemgået sporadisk.

For *Politisk Revy* og *Vi Unge* gælder det, at de kun er gennemgået sporadisk; de øvrige blade er gennemgået i deres helhed fra start om frem til 1970 i de eksemplarer, som findes på Det Kongelige Bibliotek.

Aviser

Aktuelt

Bagsværd og omegns Folkeblad (Bagsværd Folkebl.)

Berlingske Tidende

BT

Dagbladet Roskilde

Ekstra Bladet

Folkebladet for Gladsaxe Kommune (Folkebl. Gladsaxe.)

Frederiksborg Amtsavis

Glostrup og omegns Folkeblad

Handelsbladet & Brøndbyernes Avis, Albertslund Avis, Avedøre Avis, Vallensbæk Avis (HA)

Information

Lyngby-Taarbæk Bladet

Politiken

Rødovre Avis

Søndags-Aktuelt

Søndags BT

Magasiner og tidsskrifter

Hit

MM

Nyt Børge

Politisk Revy

Superlove

Vi Unge

Wheel

Bilag 1: Samtale med Hans-Chr. Gelf-Larsen, 21.11.2012

Hans-Chr. Gelf-Larsen var med i Gladsaxe Teen Club fra 1965 til 1968 og var en af de unge fra KU, der udarbejdede et nyt sæt vedtægter for en fælles Teen Club. Fra slutningen af 1965 og frem til sommeren 1968 var han kasserer i klubben og deltog ved over 100 baller.

Transskriptionen er foretaget af specialeskriveren fra en båndet optagelse, der er i specialeskrivers besiddelse. I specialet henvises der til de af samtalens og optagelsens dele, som er transskriberet her, med henvisningen " Bilag 1".

Teen Clubs start:

Gelf-Larsen: "Min tanke, og Finns [Lejstrup] var, at præsentere nogle af de her orkestre på en scene, så det var en værdig måde. Tidligere da vi havde været rundt og høre rockmusik, så havde det været rundt på mystiske værtshuse eller ude på Bakken [...] men det var ikke noget hvor det egentlig var respektfuldt, overfor de ganske udemærkede og talentfulde grupper, der faktisk eksisterede dengang [...]. Så de blev præsenteret oppe på en scene med ordentlig systematik og sceneshow og fortæppe og spotlight og alt muligt."

Clausen: "Var det mest for musikernes skyld?"

Gelf-Larsen: "For at præsentere musikken og højne musikken fra at være henne i hjørnet på en kælderbeværtning. Og lidt showagtigt, mange havde jo rigtig flotte shows. [...] Det blev meget hurtigt en hobby, en besættelse for os. Der var et godt kammeratskab vi havde, en masse søde mennesker der kom derude.

Vi var lidt ældre, og det var måske også derfor at ungdomsudvalget havde lidt tillid til – vi kom lidt i forhør deroppe og ungdomskonsulenten var tit derude, den lokale skolebetjent Bent Petersen [...] hans kæreste var sekretær for kommunaldirektøren... Vi havde aldrig problemer med politiet og der blev sat ekstra busser ind til de store arrangementer.

Aldersgruppen var de ældre teenagere i starten, de sene teenagere – de var omkring 18 år. Der var ikke andre steder at tage hen om vinteren, når Bakken var lukket."

[...]

Clausen: "Den sæson der hedder 64/65, der findes Teen Club. Men det var forskellige foreninger der laver baller under navnet Teen Club?"

Gelf-Larsen: "Ja, der er jeg faktisk lidt i tvivl; der var det jeg skulle have spurgt Finn.³³² Men den hed Teen Clubs, da vi kom ind i det. Der var nemlig nogen, som havde været meget aktive, men det var mere privat; en der hed Søren Skou [Skov?] [...] og Thomsen. Jeg tror nok det var rent privat, at de kørte nogle arrangementer. Og skummede mange penge på det der. Det var meningen der skulle være givet nogle penge til godgørende formål i kommunen; men de så vist aldrig nogen."

Clausen: "Til fordel for at de kunne låne skolen?"

Gelf-Larsen: "Ja, præcis."

Clausen: "KU; havde den et navn den klub? Eller den hed så også bare Teen Clubs, Gladsaxe?"

Gelf-Larsen: "Ja, det hed den faktisk. [...] Det kan være Lars [Abel] kan huske det [...] Der var også Ib Mortensen, som har det store ostefirma nu. Og så Kaj, som vi fuldstændig tog afstand fra, for det viste sig at han tjente en masse penge på kontrakterne.³³³ Det fandt vi ud af på den måde – vi havde en aften, hvor vi havde på fornemmelsen af Kaj tjente uden om og han gik stadigvæk og bookedede lidt for os. Og så ringede vi Arne Worsøe op [...] der sagde, at han [Kaj] ikke skulle booke for os mere, det skulle Kim [Utke]. [...]"

Sikkerhed og personale:

Gelf-Larsen: "Hvert år lavede vi en årsfest hvor vi kørte rundt, det blev noget af overskuddet brugt til. For medarbejder på en stor kro, det var stort og populært. [...] Der holdte vi altså nogle medarbejderfester [...]"

"Vi garanterede altid at medarbejderne kom hjem i god behold. Vi kørte selv medarbejderne hjem. Vi havde vores eget lille folkevognsrubrd som en af medarbejderne kørte alle de unge mennesker hjem i. [...] Nogle var på vores alder, nogle kom jo fra foreningerne; og nogle [gange] fik vi at vide at "han skal tage op og hjælpe jer", men de gad jo ikke. Nogle var absolut lidt motiverede. Nogle skulle bruge det, sådan i promotion øjemed. Vi havde en, der senere hen fik en betydende stilling i det politiske system, som dukkede op nogle enkelte gange og gik lidt rundt med en kost, og udtalte at han styrede det der – han rørte ikke en finger [latter!]. [...] Men der var forskellige typer der dukkede op, og nogle var meget

---

³³² Samme aften, som vi talte om Teen Club, fik Gelf-Larsen oplyst at hans barndomskammerat Finn Lejstrup, der også var med i det tidlige Teen Club arbejde, var død et par år forinden.

³³³ Kaj er et pseudonym. Specialeskriveren er bekendt med personens rigtige navn.

flittige. Men Lars [Abel] der stod for medarbejde sørgede for, at der blev roteret lidt rundt [...] der var sådan lidt jobrotation.”

[...]

Clausen: ”De kontrollører der, dem fik i fra et forbund?”

Gelf-Larsen: ”Der var et forbund man fik dem fra. Vi havde fået anbefalet Robert Rasmussen. Og han havde to kontrollører med: Willy, der var ølmand, og ”kuskekarl” der var kusk ude på Bakken. Der havde han stået og været kontrollør et berømt sted, der hed Valhalla. [...] Der var mange der forsøgte at smule alle mulige ting med ind, og det var helt okay. Vores kontrollører de fik lov at kropsvisiterer og kigge i dametasker; det var de ragende ligeglade med. Alt hvad de fik konfiskeret gik til vores fælles brug, dvs. de fik lov at tage det med hjem faktisk – så du kan tro, der blev kontrolleret. Men det var nu ikke meget de tog med hjem, en lille flaske snaps i ny og næ og en håndbajer osv. osv. Men der blev aldrig drukket under de arrangementer deroppe, det gjorde der ikke.”

Clausen: ”Men hvem var det der var kommet i tanke om, at I skulle have de kontrollører? Var det jer selv, eller var det kommunen?”

Gelf-Larsen: ”Det var kommunen der ville have det. Og det var skolebetjenten Bent der også krævede det og havde sagt til kommunen, at ”vi laver ikke arrangementer på skolen i den størrelse, uden at der er kontrollører”. [...] Vi havde også garderobedamer og en toiletmand, John kan jeg huske han hed. Han sad nede på herretoilettet; vi ville ikke have at der sket noget eller de ødelagde noget dernede [...]. Han gik under navnet lokumsmanden; vi havde også en tissekone kan jeg huske. For vi ville ikke have der sket noget – hærværk eller ligner, der kan ske så meget når der er unge mennesker.” [...]

Clausen: ”Og så var der også garderobedamerne; de var også aflønnede? [...] Jeg kan næste forestille mig, at det var samme grund, som med kontrollørerne; der skulle være noget myndighed og sikkerhed?”

Gelf-Larsen: ”Ja, det var nemlig det. Og det var vi også fuldstændig indstillet på. Der mener jeg initiativet kom fra Bent, for han kendte damerne. De fik en lille lørdagstjans der, de havde fjernsyn med og det var voksne mennesker. Der var ikke noget med svind eller tyveri eller noget som helst.”

Clausen: ”Og dem der sad i kasserne?”

Gelf-Larsen: "Det var vores egne. [...]Det var meget sjældent der var svind [...] det var ofte nogle betroede medarbejdere. [...]"

Bilag 2: Mailkorrespondance med Kim Utke

Kim Utke var frivillige i Gladsaxe Teen Club fra 1965 og frem til 1970, hvor han bl.a. fungerede som booker, konferencier og redaktør af Teen Club Nyt.

Bilaget gengiver de dele af korrespondancen, som er benyttet i specialet. Det er noteret med [...] de steder, hvor dele er bortredigeret. I specialet henvises der til "Bilag 2".

Mail fra Kim Utke, 27. oktober 2011:

"Hej Janus

[...]

Teen Clubs Gladsaxe med s: Som tidligere nævnt var det den private "forening", der inspirerede de politiske ungdomsforeninger og idrætsforeningerne til at lave popballer på Egebjerg Skole. Det var derfor nok reelt en form for tyveri, at man benyttede deres logo i annoncerne for arrangementerne. Da vi i 65 lavede den fælles bestyrelse overtog vi den gamle logo uden at nogen blev spurgt eller for den sags skyld gjorde indvendinger. Et enkelt medlem fra den private forening fik - så vidt jeg husker- også travlt med at rejse til USA efter sigende fordi han havde fået returkommission fra musikagenterne! Da en af de væsentliste folk, der udbetalte returkommissionerne, er død skal vi nok lad emenet falde. Han er min kilde. Men det hører også med til tiden og popbal branchen at der vist var en del af økonomien, der ikke tålte dagens lys.

[...]

Mange hilsener

Kim"

Mail fra Kim Utke, 15.12.2011:

"Hej Janus

Det er korrekt at vi fik 4 sider annoncer leveret færdigtrykt til indhæftning i Teen Club Nyt. Det var Klaus Nordfeld, der havde et firma som leverede disse annoncer til skole- og ungdomsblade. Jeg kendte systemet fra min tid som skolebladsredaktør på Gentofte Statsskole - inden Teen Club tiden. Hvad forlaget blev kaldt kan jeg ikke huske, men Klaus Nordfeld er i dag direktør for Audio Media, så vidt jeg husker. Både Klaus og Audio Media findes på nettet.

Vore bestræbelser på at få annoncører til Teen Club Nyt var absolut uden struktur. Jeg skulle jo også passe mit job på reklamebureauet og min aftenskole - Købmandsskolen og siden Handelshøjskolen. Og i et år - fra september 1968 til september 69 - boede og arbejdede jeg i Stockholm samtidig med at jeg redigerede og layoutede bladet. Annoncetegning fra Stockholm var ikke praktisk muligt.

Vores syn på annoncer var ene og alene som en indtægtskilde, der kunne reducere den ret så store udgift som bladet jo var. Det drejede sig både om trykning og porto. Udgifterne kan du formentlig se i regnskaberne, du har lånt af Hans-Chr.

[...]

Mange hilsener

Kim Utke”

Speciale ID 4289

Janus Clausen, Cpr. 0000

"- vi ses i Teen Club'en": Gladsaxe Teen Club mellem
velfærdsstat og ungdomsoprør, 1965-1969

Vejleder: Niklas Olsen, Censor: Kirsten Augustesen

Specialeudtalelse

Specialet handler om Gladsaxe Teen Club (1965-69). Fokus i undersøgelsen er på klubbens kulturelle grundlag og dens funktion som mødested for unge. Analysens mere overordnede sigte er at vise, hvordan velfærdskommune, ungdomskultur og rockmusik interagerede i Gladsaxe Teen Club i den danske velfærdsstats såkaldte guldalder.

Klubben analyseres i tre skridt og fra tre vinkler. Først belyses klubbens organisering, forhold til kommune og generelle udvikling; dernæst analyseres klubbens aktiviteter, medlemmer og selviscenesættelser; og endelig diskuteres klubbens relationer til ungdomsoprøret og til Brøndby Pop-Club, der også inddrages som et komparativt element i specialets to første dele.

Til grund for analysen ligger et omfattende kildemateriale, herunder bl.a. korrespondancer, vedtægter, regnskaber, medlemsblade og fotos fra Gladsaxe Teen Club og Brøndby Pop-Club. Dette materiale analyseres med brug af en kulturanalyse om 'sociale felter', som er udviklet af den franske sociolog Pierre Bourdieu. Det anvendte materiale, teoriapparatet samt de relaterede forskningsfelter (velfærdsstat samt ungdomskultur og rockmusik) præsenteres i en særskilt introduktion.

Der er mange positive elementer ved specialet. Der er tale om en ambitiøst anlagt, selvstændig og velskrevet analyse, som er kendetegnet af en klar tematik, struktur og argumentation. Denne argumentation er baseret på en omfattende mængde empiri, der sættes i perspektiv med den anvendte teori.

Specialets force er den tætte beskrivelse af klubbens organisation, karakteristika og udvikling. Denne beskrivelse har ikke en fundamental revision af historieskrivningen om Gladsaxe Teen Club, velfærdsstaten eller om ungdomskultur og rockmusik som formål, men ønsker snarere at uddybe, præci-

27. MARTS 2012

HISTORY SECTION

NJALSGADE 80
2300 KØBENHAVN S
DENMARK

TLF 35 32 82 63
DIR +45 35 32 82 63
MOB +45 60 61 71 52

nolsen@hum.ku.dk
www.saxoinstitute.ku.dk

REF: NIKO

sere og nuancere den foreliggende litteratur. Bl.a. belyser specialet på original vis kulturens betydning for velfærdsstatens opbygning samt eksistensen af flere og modsatrettede ungdomskulturer i slutningen af 1960erne.

SIDE 2 AF 2

Hvad angår de modsatrettede ungdomskulturer i slutningen af 1960erne, udfolder specialet en interessant analyse af kampen mellem periodens kulturelle diskurser om 'den gode smag' og såkaldte 'rindalistiske' modreaktioner, der skrives ind i velfærdsstaten kulturhistorie. Denne analyse er dog ikke udtømmende. I forlængelse heraf ville det have været muligt at give en mere uddybende beskrivelse af den social- og velfærdspolitiske kontekst, der nævnes tidligt i specialet og endvidere signaleres i titlen. Endelig kunne specialet eventuelt have vundet ved en udvidelse af det komparative grundlag med henblik på at understrege Teen Clubs sær- og fællestræk.

Specialet er dog et vellykket og imponerende arbejde, der fortjener at blive videreformidlet til såvel et bredere publikum som i forskningssammenhæng.

Specialet bedømmes til 12.

Niklas Olsen

NIKLAS OLSEN

Kirsten Augustesen

Kirsten Augustesen